

# yeni ipek yolu



KONYA TİCARET ODASI DERGİSİ YIL: 22 SAYI: 261 KASIM 2009

2010-2012  
Orta Vadeli Program'da  
Makroekonomik  
politika ve hedefler



Hayatınızı  
Şansa  
Bırakmayın!!!



Check-Up  
yaptırın

Çünkü Check-Up bir çok hastalığın önceden tespit edilmesinde etkin rol oynar...

www.atiker.com.tr

byd  
SELÇUKLU  
HASTANESİ

Hastane Cad. No: 28 Selçuklu / KONYA 0332 235 50 42 www.selcuklu.com.tr

7gün  
24 saat



**Haber**

KTO'dan  
Mısır çıkarması



06

**Haber**

Balkanlarla  
Ticaret köprüsü  
kuruldu



04

**Haber**

'MEVKA Hizmet İçi  
Eğitim Programı'  
KTO'da gerçekleştirildi



07

**Dosya**

2010-2012  
Orta Vadeli Program'da  
Makroekonomik  
politika ve hedefler



12

**Rapor**

Aile şirketlerinde  
Konya örneği



20



KONYA TİCARET ODASI

YENİ  
**ipek yolu**  
dergisi

## Analiz

KOBİ'lere  
1 milyar TL'lik kaynak



26

## Tarih

Anıtkabir



50

## Sanat

Kor ateşin  
sır gülleri



54

## Özel

Türkiye'de  
öğretmenliğin tarihi



58

İMTİYAZ SAHİBİ  
Konya Ticaret Odası Adına  
Yönetim Kurulu Başkanı  
Hüseyin UZULMEZ

YAYIN KURULU  
Nurettin ÖK  
Mesut İNCE  
Muammer Alparslan SAHİN  
Servet KAHVECİ  
Mehmet SÖZÜLÜ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ  
Özhan SAY

BİLİM KURULU  
Prof. Dr. Hasım KARPUZ  
Prof. Dr. Sami SAKAÇOĞLU  
Prof. Dr. Ahmet ÖNAL  
Prof. Dr. Orhan ÇEKER  
Prof. Dr. Yavuz ATAR  
Prof. Dr. Sami KARAHAN  
Prof. Dr. Adem ÖZÜT  
Yrd. Doç. Dr. Nazım KOÇU  
Yrd. Doç. Dr. Caher ARABACI  
Yrd. Doç. Dr. Bahadır EROĞLU  
Yrd. Doç. Dr. Ömer KUNDURACI  
Yrd. Doç. Dr. Yasar ERDEMİR  
Dr. Hasan ÖZÖNDER

GRAFIK - TASARIM  
Muhammet UNÜVAR

KARİKATÜR  
Mehmet ÖZKENDİRCİ

BASIN SERVİSİ ASİSTANLARI  
Merve YALÇIN  
Gülpare MUTLU

YAPIM  
Özü Oset Matbaası Tesisleri  
Kasıpağaçlı Matbaası San. Tic. Ltd. Şti.  
Tel/Faks: 0332 3423620  
www.ozuofset.com

CTP-BASKI-CİLT  
Özü Oset Matbaası Tesisleri  
Kasıpağaçlı Matbaası San. Tic. Ltd. Şti.  
Tel/Faks: 0332 3423620  
www.ozuofset.com

DAĞITIM  
Ekin Dağıtım Kuruyeri ve Aracılık Hizmetleri  
Tel: 0332 236 36 12  
Faks: 0332 237 78 08  
E-posta: ekinkuruyeri@hobnmail.com

\* Ayda bir yayınlanır.  
\* Dergimizdeki yazılar kaynak gösterilerek alınabilir.  
\* Dergimizde yayınlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.  
\* Dergimize yayınlanmak üzere gönderilen yazılar yayınlanırsa veya yayınlanmasın işide edilmez.

Ödül  
Telefon: 0 332 221 53 52  
Faks: 0 332 353 05 48

Basın Servisi  
Telefon: 0 332 221 52 94 - 221 52 95  
Faks: 0 332 221 52 96

İnternet:  
www.kto.org.tr

E-posta:  
ktokto@kto.org.tr

Basın Müşavirliği:  
basin@kto.org.tr - basim@kto.org.tr

Etüd-Araştırma Servisi:  
stud@kto.org.tr

Diğer Ticaret Servisi:  
dt@kto.org.tr

Muhasebe Servisi:  
muhasabe@kto.org.tr

Yıllık abonelik bedeli:  
30 TL



## Balkanlarla ticaret köprüsü kuruldu

Konya ile Balkan ülkeleri arasında ticari ilişkileri geliştirmek amacıyla Konya Ticaret Odası tarafından düzenlenen Balkan ülkeleri iş gezisi tamamlandı. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu, Meclis Üyeleri ve işadamlarından oluşan 50 kişilik Konya Ticaret Odası Heyeti, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmöz Başkanlığında 9 gün süren iş gezisinde, 4 Balkan ülkesinde görüşmelerde bulundu.

Konya'nın ticaret hacminin artırılması, bu ülkelere olan bağların güçlendirilmesi, iş adamlarımızın yeni pazarlara açılması amacıyla düzenlenen Balkan ülkeleri iş gezisi ile ilgili değerlendirmelerde bulunan Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz, "Türkiye son yıllarda büyük bir ihracat atağına kalkmıştır. Konyamız da bu gelişmelere paralel olarak başta komşu ülkeler olmak üzere Balkan, Avrupa ve diğer dünya ülkeleriyle ticareti geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda tarih ve kültür birliğimiz olan Balkan ülkelerini kapsayan iş gezimizde, Konyalı tüccar, sanayici ve iş adamlarımız yeni ticari ilişkilerin kurulması ve geliştirilmesinde noktasında önemli bir başarı sağlamışlardır" dedi.

Bosna-Hersek, Kosova, Makedonya ve Arnavutluk'u kapsayan ziyaretlerde; bu ülkelerin ticaret ataklıkları, büyükelçileri, ticaret ve sanayi

kuruluşları, ticaret ve ekonomi odaları ile önemli üretim merkezlerinde gezi ve incelemelerinde bulunuldu. Konya Ticaret Odası heyeti gezisi boyunca Balkan ülkelerinin tarihi ve turistik yerlerini görme fırsatı buldu.

### BOSNA-HERSEK

Konya Ticaret Odası'ndan geniş bir heyetle gerçekleştirilen Balkan ülkeleri gezisinde ilk durak olan Bosna - Hersek'e gidildi. Saray Bosna'da Hadzici Belediye'sini ziyaret eden, heyet üyeleri Belediye Başkanı Hamdo Ejubović ile görüştü. Samimi bir havada geçen görüşmede Belediye Başkanı Ejubović, Türkiye ile Bosna Hersek'in tarihten gelen kültür bağı olduğunu vurgulayarak, "Konya'dan gelen misafirlerimize ağırlamaktan mutluluk duyuyoruz. Bizler de Konya'da aynı misafirperverlikle karşılıyoruz. Kardeş iki ülke arasındaki ilişkilerin bundan sonrada aynı dostane hava içerisinde devam edeceğine inanıyoruz" dedi. Hadzici Belediye'sini ziyaret eden heyet üyeleri burada olmanın duydukları memnuniyeti dile getirenler Hadzici Beldesi hakkında bilgi verdiler.

Üzülmöz başkanlığındaki heyet Saraybosna'da Bosna - Hersek Büyükelçiliği'nde yapılan toplantıya katıldı. Bosna Hersek Büyükelçisi Vefahan Ocak'ın kabul ettiği heyet burada Bosna - Hersek ile ilgili ekonomik ve ticari bilgiler aldı. Toplantıda konuşma yapan Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz; "Kriz döneminde Konyalı firmalarımızın dış ticarete katkı sağlamak amacıyla Konya Ticaret Odası olarak tarihi ve kültürel bağımız olan Balkan ülkelerine iş gezisi düzenledik. Bugün gezimizin ilk durağı olan, Bosna - Hersek'in başkenti olan Saraybosna'dayız. Konyalı işadamları olarak burada yapacağımız çalışmaların çok olumlu geçeceğini düşünüyoruz" şeklinde konuştu.

Büyükelçi Vefahan Ocak da Bosna Hersek'in ekonomik verileri; ithalat, ihracat ve diğer ülkelerle ticari ilişkileri ile vergiler ve işçilik maliyetleri konularında geniş bilgiler verdiği toplantıda Konyalı işadamların Bosna Hersek'e yapacağı yatırımlarda büyükelçilik olarak her türlü işbirliği hazır olduklarını bildirdi. Büyükelçilikte yapılan toplantıda, Türk işadamlarını bu bölgelere ihracat ve yatırım yaparken ne şartlarda ve ne gibi bürokratik işlemlere tabi tutulacakları konusunda detaylı bilgiler verildi.

KTO Heyeti, Bosna Hersek gezisinde Osmanlı döneminden kalma





tarhi serleri de görme fırsatı buldu. Mostar, Travnik ve Konje'nin tarihi mekanlarını gezen Heyet üyeleri, Mostar Köprüsü, Neretva Köprüsü, Poçitelj Osmanlı Evi, Travnik Kalesi, Başçarşi, Osmanlı Camileri gibi Osmanlı dönemi eserleri gezdi. Saraybosna'da Aliya İzzetbegović'in kabrini ziyaret eden heyet üyeleri Bosna Hersek gezisini tamamladı.

#### KOSOVA

KTO Heyeti, Bosna Hersek'in ardından ikinci durak Kosova'ya gelerek Kosova Ticaret Odası'nda ve Kosova Büyükelçiliği'nde görüşmelerde bulundu. Kosova Ticaret Odası Başkanı Besim Beqaj tarafından kabul edilen heyet üyeleri 2008 yılında bağımsızlığını kazanan Kosova hakkında bilgi aldı. Heyet üyeleri daha sonra Kosova Büyükelçiliği'ne giderek Büyükelçi Metin Hüseyin Ünler ile görüşti. Kosova'nın yeni bir ülke olduğunu belirten Ünler, Konya'lı yatırımcıları Kosova'da görmekten mutluluk duyacaklarını ifade etti. Temasların ardından Osmanlı dönemi tarihi eserlerini gezen heyet üyeleri, Kosova



Meydan Savaş'ının yapıldığı alanı gezdi. KTO heyeti Priştina'da Osmanlı Sultanı Murat Hüdavendigâr'ın türbesini ziyaret ederek Kosova gezisini tamamladı.

#### MAKEDONYA

KTO heyeti, Balkan ülkeleri iş gezisine Makedonya'da devam etti. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzümlüz'in Başkanlığındaki heyet, ilk olarak Makedonya Ekonomi Bakanı Fatmir Besimi tarafından kabul edildi. Görüşmede, Makedonya'da yatırım yapılabilecek sanayi dalları üzerine görüş alışverişinde bulunuldu.

Makedonya Ekonomi Bakanı Fatmir Besimi, KTO Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzümlüz ve KTO Yönetim Kurulu Üyeleri ile ülkenin ticaretinin geliştirilmesi konusunda özel bir toplantı yaptılar. Toplantıda görüşlerini bildiren Başkan Üzümlüz: "Makedonya önemli bir coğrafi yapıya sahip. Makedonya ile ticari faaliyette

bulunmamız sayesinde diğer ülkelere de mal satma imkanı bulacağımıza inanıyoruz. Konya'nın tarım ve sanayisini göz önünde bulundurduğumuz zaman Makedonya ile ortak noktalar olduğunu düşünüyoruz. Bu manada Konya ile Makedonya ticaret ve sanayisini geliştirmek için bu gezisi tertip ettik. Ayrıca Konya'da düzenlediğimiz İhtisas Fuarları sayesinde tüccar, sanayici ve işadamlarımız diğer ülkelere işbirliği hacmini artırmaktadır. Bu fuarlara Makedonyalı işadamların da katılımı konusunda kendilerini Konya'ya davet ediyoruz." şeklinde konuştu.

Bakan Besimi de ziyaretlerinden dolayı KTO heyetine teşekkür etti. Makedonya ekonomisi hakkında ziyaretçilere bilgi veren Besimi, Makedonya'nın Türkiye ile ticari ilişkilerinin artırılmasında Konya'nın önemli rol üstleneceğine inandıklarını söyledi.

Heyet üyeleri daha sonra Üsküp'te Makedonya Ekonomi Odası'nın düzenlediği toplantıya katıldı. Makedonya Türk İş Adamları Birliği Başkanı Rüşti Müftü'nün de katıldığı toplantıda Makedonya ve Konya arasında



ticari işbirliğinin sağlanması ve iki ülke firmalarının ortak hareket etmesi konularında görüş birliğine varıldı. Makedonya'da tarihi yerleri ziyaret eden heyet üyeleri Osmanlı döneminden kalan eserleri görme fırsatı buldu.

#### ARNAVUTLUK

Makedonya'dan sonra Balkan gezine Arnavutluk'ta devam eden heyet üyeleri Durres'te Durres Ticaret ve Sanayi Odası'nı ziyaret etti. Durres Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Andrea Xhavera ile bir araya gelen heyet üyeleri Arnavutluk, sanayisi ve ticareti hakkında bilgi aldı. Xhavera Türk firmaların Arnavutluk'ta yatırım da bulunmasının kendileri açısından iyi bir gelişme olacağını söyledi. Görüşmelerin ardından heyet üyeleri Durres Liman'ın ziyareti için Liman Müdürü Eduard Ndreu ile görüşti.

Tiran'da Osmanlı dönemi tarihi eserleri ziyaret eden heyet üyeleri Balkan ülkeleri gezisini tamamlayarak Türkiye'ye döndü.





## KTO'dan Mısır çıkarması

*Konya Ticaret Odası,  
Balkanlardan sonra geniş bir heyetle Mısır'a da  
çıkarma yaparak Konya'nın dış ticarete  
yol haritasını belirleyecek.*

Konya Ticaret Odası Heyeti 13. Uluslararası İş Forumu (IBF) toplantılarına katılmak üzere Mısır'a gitti. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz, "Başta Mısır olmak üzere İslam ülkelerinin birbirleri arasındaki ilişkileri artırmak ve ticaret hacmini genişletmek amacıyla Konyalı tüccar, sanayici ve işadamlarımızla katıldığımız 'Mısır Gezisi', Konya açısından son derece faydalı olacaktır" dedi.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu, Meclis ve meslek Komiteleri Üyeleri ile Konyalı tüccar ve sanayicilerinden oluşan 100 kişilik heyet Mısır'ın başkenti Kahire'ye gitti. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmöz başkanlığındaki heyet, 13. Uluslararası İş Forumu'ndaki toplantılara katılacak. Konya basınının temsilcilerinin de özel davetle yer aldığı heyet, Mısırlı işadamlarının yanı sıra IBF'ye üye ülkelerin işadamlarıyla ikili görüşmelerde bulunacak.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz, "Ekonomik kriz ortamında Konyalı işadamlarımızın yeni pazarlara açılması, mevcut pazarları daha da işler hale getirmesi amacıyla uluslararası ticaretimize önem vermemiz gerekmektedir. Bu açıdan Konya Ticaret Odası olarak 13. Uluslararası İş Forumu toplantılarına geniş bir heyetle katılıyoruz. Son dönemde ticaretimizin arttığı ülkelerin başında Mısır gelmektedir. Bu gezi ile başta Mısır olmak üzere IBF'ye üye ülkelerle iş ilişkilerimizi artırma fırsatı bulacağız. Konya'nın sürekli artan dış ticaretine katkı sağlayacak gezi ile Konyalı tüccar ve sanayicilerimiz katılımcı ülkelerin işadamlarıyla ikili görüşmelerde bulunma imkanı yakalayacaktır" dedi.

Türkiye'nin son dönemde dış ticarete önem verdiğini vurgulayan Üzülmöz, "Ülkemizin dış ticaret konusundaki sergilediği atılımı Konyalı işadamları olarak katkıda bulunmak istiyoruz. Şehrimizin ticaret ve sanayi alanlarında yurt içinde ve yurt dışında gösterdiği çalışmaların bundan sonrada devam etmesi için gereken girişimlerde bulunmaya devam edeceğiz" dedi.



KTO Başkanı Hüseyin Üzülmöz



## 'MEVKA Hizmet İçi Eğitim Programı' KTO'da gerçekleştirildi

Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) Hizmet İçi Eğitim Programı'nın ilk aşaması, Konya Ticaret Odası'nda gerçekleştirildi. Eğitim programının açılışına Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzlümez, MEVKA Genel Sekreteri Ahmet Akman ve MEVKA çalışanları katıldı.

Eğitim programının açılışında konuşan Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, MEVKA'da görev alan personele başarılar dileyerek, kalkınma ajansı personeline işleriyle akrabalık kurmalarını tavsiye etti. Kalkınma ajansı personeline, 30 yıllık kamu görevlisi olması dolayısıyla tecrübelerini aktarmak istediğini belirten Doğan, "Edindiğim tecrübeye göre insanları iki biçimde değerlendirebiliriz. Bir grup insan vardır ki ilişkilerini yönetir. Diğer gruptaki insanlar da işlerini yönetir. İlişkileri yönetmek kolay bir iştir. Ama işi yönetmek biraz meşakkatlidir. Emek veremeyen çalışmayı gerektirir. Üreticilerinin başkaları tarafından paylaşılmasını gerektirir. Dolayısıyla zorlu bir süreçtir. Kalkınma Ajansı personeli arkadaşlarımızın bu ayrımı göz önüne almalarda tavsiye ederim" diye konuştu. Vali Doğan, kalkınma ajansının Konya'ya ve Türkiye'ye çok şeyler kazandıracağını vurguladı. Hizmet içi eğitim fırsatının her zaman ele geçmeyeceğini ifade eden Doğan, sunuları kaydetti: "Burada yeni kalkınma stratejileri açısından kalkınma ajanslarının önemi anlatılacağı gibi yönetim teknikleri açısından da bazı akademik bilgiler paylaşılacak. Çalışmayan üretmeyen sadece birlerini araya koyarak kendilerine bir şeyler ayarlamayı düşünen insanların toplumdaki kalıcı izler bırakması söz konusu dahi olmaz. Onlar buldukları mevkiide toplumsal hiçbir üretim yapmadan oturabilir. Ama toplum kendisini için üretim yapanları hiçbir zaman unutmaz. Bu bakımdan genç yaşta toplumu için üretmeyi bir alışkanlık haline dönüştürmek gerekir."

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzlümez de bölgenin potansiyelini ortaya çıkarılması açısından Mevlana Kalkınma Ajansı'nın bölge için oldukça önemli olduğunu belirterek ajansın aktif olarak faaliyete geçmesi ile birlikte, Konya'nın sorunlarının çözümüne de büyük ölçüde katkı sağlayacağını söyledi. Kalkınma ajanslarının sadece ekonomik alanda kurulduğu bölge için bir artı değer değil, aynı zamanda bölgenin sosyal gelişmesi açısından da önemli bir fırsat olduğunu söyleyen Üzlümez, "Konya'nın mevcut sorunu sadece ekonomik değil, sanayileşme sürecine tam adanmış sanayi yapısından kaynaklanan sosyal sorunları da bulunmaktadır. Rekabetin önemli bir araç olduğu pazar ekonomisinde sanayi yapısından karıştıran sorunların en az düzeyde indirilmesinde, ekonomik gelişme kadar sosyal gelişme de etkilidir. Bu nedenle Konya'daki sanayi yapısından mevcut sorunların çözülmesi için, sosyal gelişmeye gereken önem verilmelidir. Konya'daki mevcut sanayi yapısının değişmesinde ve yeniden şekillenmesinde Mevlana Kalkınma Ajansı'na büyük bir rol düşmektedir. Mevlana Kalkınma Ajansı bünyesinde "sosyolojik kadrosunun bulunması, "kent sosyolojisi"ne önem verilmesi ve "Sosyal Kalkınma Çalışma Komisyonu"nun bulunması, bölgede sosyal gelişmeye verilen önemi yapı taşları olarak değerlendirilebilir. Kuruluşunun her aşamasında her türlü desteği verdikimiz Mevlana Kalkınma Ajansı'nın Konyamız ve bölgeniz için faydalı hizmetler yapacağına inanıyoruz" şeklinde konuştu. Kalkınma ajansı personeline istenilmesi olmaları, sorumluluğun zor şartlarda yılmadan çalışmaları gerektiğini belirten Üzlümez, görevle yeni başlayan personele başarılar diledi.



MEVKA Genel Sekreteri Dr. Ahmet Akman ise Kalkınma Ajanslarının temel görevlerinden birinin bölgesel gelişmeye ilişkin stratejilerin hazırlanması olduğunu kaydederek, "Kamu, özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının arasındaki işbirliğini ve koordinasyonun geliştirilmesi, girişimciliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi, iş ve yatırım imkanlarının araştırılması, tanıtımı ve kaynakların bölgeye çekilmesi, yerel yönetimlerin planlama çalışmalarına teknik destek, kuruluşların kapasitelerinin geliştirilmesi, kırsal kalkınma ve yerel kalkınma faaliyetlerine destek, AB fonları ve uluslararası fonların kullanılmasında aracılık ve koordinasyon sağlamayı Kalkınma Ajanslarının temel görevleri arasında sayabiliriz" diye konuştu. MEVKA'nın kurumsallaşma aşamasında yeni bir aşamayı daha geçtiklerini belirten Akman, görevlerine yeni başlayan personeli kutladı.

Devlet Planlama Teskilatı (DPT) Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürü Nahit Bingöl, telekonferans yoluyla bağlandıği salonda kalkınma ajanslarıyla ilgili genel bilgiler verdi.

DPT uzmanlarından Tayyar Doğan ve Selçuk Yılmaz, Türkiye'de kalkınma ajanslarının kuruluş gereksinimi ve süreci, ajansların kalkınmadaki rolü, pilot ajans uygulamaları konusunda açıklamalarda bulundu.

Dört gün boyunca Konya Ticaret Odası'nda gerçekleştirilen eğitim programında, Türkiye'de Kalkınma Ajanslarının Kuruluş Gereksinimi ve Süreci, Stratejik Planlama ve Performans Yönetimi, Yatırım Destek ve Tanıtım, Proje Döngüsü Yönetimi ve AB'ye Uyum Sürecinde Türkiye'de Bölgesel Gelişme Politikaları gibi konularda bilgiler verildi.

Programın kapanışında konuşan Konya-Karaman Kalkınma Kurulu Başkanı Nurettin Bay, MEVKA'nın Konya ve Karaman bölgesinde Ekonomik sıçrama yapacak faaliyetlere imza atacağını vurgulayarak, "MEVKA ile bölgenin yıldızı yeniden parlayacak" değerlendirmesinde bulundu.



## Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası'ndan ziyaret

*Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyelerinden oluşan heyet Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmaz'ı ziyaret etti.*

Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Öztürk, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmaz'ı ziyaret etti. Ziyarette Konya Ticaret Odası Başkan Yardımcıları B. İsmail Haydaroğlu ve Mehmet Sertçakar ile Aksaray Ticaret Odası Yönetim Kurulu'ndan Başkan Yardımcısı Hayrettin Senol Atakan ve Üyeler Şükrü Deveci, Musa Kileci, Ahmet Soner Kozan da hazır bulundu.

Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Öztürk, Anadolu'nun giderek parlayan yıldızı olan Konya'da bulunmaktan memnuniyet duyduklarını ifade ederek Aksaray ve Konya arasındaki işbirliğinin artması temennisinde bulundu. Konya Ticaret Odası'nın Konya'ya olan hizmetlerini ülke çapındaki tüm odaların örnek alması gerektiğini belirten Öztürk, "Konya Ticaret Odası'nın ticaret ve sanayi alanındaki hizmetleri sadece Konya'ya değil tüm bölgeye katkı sağlamaktadır. Bölgemizin gelişmesi için Konya ve Aksaray'ın işbirliği içerisinde hareket etmesi odalarımızın birlikteliğiyle gerçekleşebilir" şeklinde konuştu.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmaz de Ali Öztürk ve ekibinin ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getirerek her iki odanın da bundan sonrada bölge sorunlarına sahip çıkılması noktasında ortak hareket etmesi temennisinde bulundu. Başkan Üzülmaz, Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası'nın 1924 yılında kurularak bu güne kadar sayısız hizmet gerçekleştirdiğini belirterek, "Aksaray sanayisi ve ekonomisi son yıllarda büyük bir gelişme kaydetmiştir. Bu gelişimde Ticaret ve Sanayi Odası'nın rolü büyüktür. Aksaray'ın önümüzdeki yıllarda bölge içerisinde adından sıklıkla söz ettirecek gelişimde bulunacağına inanıyoruz" diye konuştu.

Karşılıklı sohbet havasında geçen toplantının ardından Üzülmaz, ziyaretin anısına Öztürk'e seramik semazen heykeli ve Konya Ticaret Odası fotoğraf albümü hediye etti. Öztürk de Üzülmaz'e çimi işlemeli tabak hediye etti.



## Yeni paket memnun etti

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmaz, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergun tarafından açıklanan Esnaf-Sanatkarlarla KOBİ'lere yönelik uygulanacak "Yeni Kredi Destek Paketi"nin memnuniyet verici olduğunu söyledi. Üzülmaz, "Paket çerçevesinde 100 bin işletmeye 2.5 milyar liralık kredi kullandırılması hedefi kriz döneminde olumlu bir gelişme olacaktır" dedi.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmaz, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergun tarafından açıklanan Esnaf-Sanatkarlarla KOBİ'lere yönelik "Yeni Kredi Destek Paketi"nin memnuniyet verici olduğunu söyledi. Ekonominin motoru konumunda olan küçük esnaf ve KOBİ'lerin uygun kredi şartları sayesinde kriz döneminde rahat bir nefes alacağını kaydeden Üzülmaz, "Kullanılan kredi faizinin yüzde 75'lik kısmının KOSGEB kalan yüzde 25'lik kısmının da krediyi kullanan KOBİ tarafından karşılanacak olması, kredi kullanan esnaf ve işletmelerimizi rahatlatacak bir gelişme. Kredinin üç ay ödemesiz 12 ay taksit imkanı getiriyor olmasını kriz döneminde olumlu bir yöntem olarak algılıyoruz" dedi.

Paket çerçevesinde 100 bin işletmeye 2.5 milyar liralık kredi kullandırılmasının hedeflendiğini belirten Üzülmaz, "Ekonomik krizin durgunluğundan kurtulup yeniden üretim ve yatırım geçilebilmesi için işletmelerimizin bu desteğe ilgi göstermesini bekliyoruz. Ülke ekonomisindeki sert düşüş geride kalmıştır. Açıklanan büyüme rakamları durgunluğun aşılması konusunda umut vericidir. Bu paket sayesinde tekrar büyüme ve kalkınma adına esnaf ve işletmelerimizden atılım bekleyebiliriz" diye konuştu.

Kredi faiz desteği programlarından yararlanmak isteyen KOBİ'lerin "KOSGEB Veri Tabanı"na kayıtlı olma şartı arandığını belirten Üzülmaz, "KOSGEB Veri Tabanı'na kayıtlı olmayan tüm işletmelerimizin KOSGEB hizmet merkezlerine başvurmaları gerekmektedir" dedi.

KOSGEB desteklerinden faydalanmak isteyen Konya Ticaret Odası Üyelerine hizmeti kolaylaştırmak için Oda bünyesinde "KOSGEB Sinerji Odasını" 2007 yılında hizmete soktuklarını hatırlatan Üzülmaz, KOSGEB destekleriyle alakalı her türlü bilgi, müracaat ve hizmetin Konya Ticaret Odası bünyesinde verildiğini sözlerine ekledi.

## Varlık Barışı'nda süre uzatıldı

Kamuyuunda "Varlık Barışı Kanunu" olarak bilinen 5811 sayılı Bazı Varlıkların Millî Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanunun 3. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına belirtilen bildirim ve beyan süreleri Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin girişimleri sonucunda 31.12.2009 tarihine kadar uzatıldı. Değişiklikle ilgili Bakanlar Kurulu kararı Resmî Gazete'nin 30 Eylül 2009 tarihli 27362 sayılı nüshasında yayımlandı.

5811 sayılı Bazı Varlıkların Millî Ekonomiye Kazandırılması hakkındaki kanun ile, yurtdışındaki varlıkların millî ekonomiye kazandırılması ve yurtdışındaki işletmelerin öz kaynakları içerisinde yer almayan varlıkların işletmelere sermaye olarak konulmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu kanunla ilgili olarak, 5917 sayılı kanun ile 01.06.2009 tarihi itibarıyla sahip olunan varlıkların 31.12.2009 tarihine kadar beyan edilmesine imkan sağlayacak şekilde yeniden düzenleme yapılmıştır.

### Buna göre;

- 01.06.2009 tarihi itibarıyla gerçek veya tüzel kişilerce sahip olunan ve yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazların değeri üzerinden % 2 vergi ödenerek banka veya aracı kuruluşlara bildirileceği gibi vergi dairelerine,

- Yurt içinde bulunan ancak 01.06.2009 tarihi itibarıyla işletmelerin özkaynakları içinde yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların değeri üzerinden % 5 vergi ödenerek vergi dairelerine, beyan edilebileceklerdir.



## KAGİM eğitimleri başladı

Konya Ticaret Odası bünyesinde faaliyete geçen Konya Kadın Girişimciler Masası (KAGİM) ilk eğitim programını tamamladı. Girişimci olmak isteyen ve halen girişimci olan kadınlara yönelik uygulanan iki farklı eğitim sonunda katılımcılara sertifikalar verildi. Eğitim Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz, Konya'da kadın girişimciliğinin artırılması amacıyla faaliyete geçen KAGİM'in düzenlediği eğitim programıyla Konyalı kadınların girişimcilik konusunda bilgi eksikliklerini kapattıklarını söyledi.

Konya Ticaret Odası bünyesinde kurulan Konya Kadın Girişimciler Masası'nın (KAGİM) ilk eğitim programı sertifika töreniyle tamamlandı. Girişimci olmak isteyen ve halen girişimci olup

işini geliştirmek isteyen kadınlara yönelik uygulanan eğitimde "İş Fikrimi Nasıl Hayata Geçirebiliriz" ve "Kriz Döneminde Nasıl Ayakta Kalabiliriz" konuları işlendi. Konya Ticaret Odası ve Milano Ticaret Odası'nın ortaklığıyla hazırlanan "Kadınları Güçlendirme - Konya'da Kadın Girişimciliğinin Kapasite ve Hizmet Bakımından Ortaklık Kurma Yoluyla Desteklenmesi" projesi kapsamında hayata geçirilen KAGİM'in eğitim programı çerçevesinde katılımcılara 4 gün boyunca eğitim verildi.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz, KAGİM'in Konya'da kadın girişimcilik kültürünü artırmak amacıyla kadın girişimcilere yönelik eğitim, danışmanlık ve

bilgilendirme hizmeti verdiğini belirterek, "Konya Ticaret Odası bünyesinde hayata geçirdiğimiz Konya Kadın Girişimciler Masası girişimci olmak isteyen ve girişimci olan kadınlarımıza yönelik ilk eğitim programını tamamlamıştır. Kadınlarımızın girişimcilik konusunda en önemli eksiği olan bilgi yetersizliğini verdiğimiz eğitimlerle kapatmayı düşünüyoruz. Konyalı kadınların iş dünyasında daha aktif hale gelerek üretime katkı sağlamları kriz ortamında hem kendileri adına hem de şehir ekonomisi adına büyük bir kazanç olacaktır. Bu açıdan KAGİM eğitimleri son derece önemli ve faydalı olmaktadır. Kadınlarımızın devam edecek olan faaliyetlerimize katılımını bekliyoruz" şeklinde konuştu.

## Konya Protokolü Mevlana Kültür Merkezi'nde bayramlaştı

Ramazan Bayramı nedeniyle Konya Valiliği'nce düzenlenen bayramlaşma töreninde üst düzey bürokrat, askeri ve mülki erkan ile oda ve borsa yöneticileri bir araya geldi.

Mevlana Kültür Merkezi'ndeki bayramlaşma törenine Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, Konya Garnizon Komutanı Tümgeneral Alaeddin Örsal, siyasi partilerin milletvekilleri, askeri ve mülki erkan, oda ve borsa yöneticileri ile davetliler katıldı. Protokol üyeleri tarafından kapıda karşılanan davetliler daha sonra düzenlenen kokteyle geçti. Ramazan Bayramı'nın Türk kültürünün önemli bir yere sahip olduğunu belirten Vali Aydın Nezih Doğan, özellikle Ramazan ayında sosyal yardımlaşmanın had safhaya ulaştığını ve kullanılan Ramazan Bayramı'yla da bu yardımlaşma ve kaynaşmanın arttığını söyledi.

Bayramlaşma törenine Konya Ticaret Odası Meclis Başkanı Yigit Karaca, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanvekili Mehmet Şerifçakar ile Yönetim Kurulu Üyeleri katıldı.

Konya Ticaret Odası Heyeti, Mevlana Kültür Merkezi'ndeki törenin ardından sivil toplum kuruluşları, meslek teşkilatları ve siyasi partilerin bayramlaşma programlarına katıldı.





## Ahilik Kültür Haftası kutlandı

Ahilik Kültür Haftası kutlamaları Konya'da gerçekleştirildi. Atatürk Anıtı'na çelenk konulmasıyla başlayan program Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği Konferans Salonu'nda düzenlenen etkinlikte tamamlandı. Konya Ticaret Odası Meclis Başkanı Seyit Karaca, Ahilik Teşkilatı'nın toplumsal yaşamın en önemli unsuru olan kardeşlik duygusunu esas aldığı söyledi.



Ahilik Kültür Haftası, Konya'da düzenlenen etkinliklerle kutlandı. İlk olarak Anıt Alanı'nda düzenlenen programda Atatürk Anıtı'na çelenk konuldu, saygı duruşunda bulunuldu ve İstiklal Marşı okundu. Daha sonra Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği Konferans Salonu'nda düzenlenen programa geçildi. Buradaki törene Konya Vali Yardımcısı Nevzat Dalkıran, Konya Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği (KONESOB) Başkanı Bekir Duvarcı, Konya Ticaret Odası Meclis Başkanı Seyit Karaca, Konya Sanayi Odası Başkanvekili Tahir Şahin, Konya Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Haşmet Okur, Konya Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü Şerafettin Akal, Konya Vergi Dairesi Başkanı Sıtkı Aksoy ile esnaflar ve öğrenciler katıldı.

Programın açılışında konuşan KONESOB Başkanı Bekir Duvarcı, Ahiliğin yüzyıllar öncesine dayanan ve Anadolu'nun şekillenmesinde önemli rol oynayan bir teşkilatlanma olduğunu belirterek, "Ahilik, sanatkarın yetiştirilme, çalışma biçimine yönelik ilkelerin yüzyıllar öncesinden gelen anlayışı içinde yer alan 'Gözü, Gönlü ve Kalbi Tok Olmak' düşüncesiyle kurumsallaşmış bir meslek teşkilatıdır. Esnaf, Ahilik öğretisi gereği iç denetim yolunu açık tutarak, kusurlu mal üretiminden kaçınırken, aynı zamanda tüketici haklarını koruyan, geleneksel bir kurumun ilkelerini yerine getirmektedir" dedi.

Konya Ticaret Odası Meclis Başkanı Seyit Karaca da Ahilik kültürünün önemine değindiği konuşmasında şunları kaydetti:

"Odaların, borsaların, meslek birliklerinin temelini oluşturan Ahilik teşkilatı tarihimize gördüğümüz örnek kuruluşlardandır. Eşsiz bir hazineye sahip olan Türk tarihinde insanlar arasında yardımlaşma ve dayanışma bir kurum olarak Ahilik kültüründe görülmektedir. Anadolu'nun Türk yurdu olmasında büyük emeği geçen Ahıv Eşrafı tarafından 13. yüzyılda kurulan Ahilik Teşkilatı toplumsal yaşamın en önemli unsuru olan kardeşlik duygusunu esas almaktadır.

Ahilik kültürünü tarihimizin derinliklerine hapsedmek ve sadece belli gün ve haftalarda kutlamak bir anlam ifade etmemektedir. Yüzyıllar önce bu

topraklarda kendi öz kültürümüzle kurulan ve eksiksiz uygulanan Ahilik sistemini anlamak, anlatmak ve hep beraber yaşamak; başta biz meslek teşkilatı temsilcileri olmak üzere tüm esnaf, sanatkar ve işadamlarımızın ortak amacı olmalıdır.

Anadolu'da uygulanan bu sistemi günümüz şartlarına göre yeniden yapılandırarak, ekonomimizin hizmetine sokmak, toplumumuzun gelişmesine önemli katkı sağlayacaktır. Ahilik değerleri yeniden toplumumuza hizmet eder hale gelmelidir. Medeniyetimizin dünya medeniyetine armağan ettiği bu sistem, yeniden Türk toplumuna katkı sağlamalıdır. Türk kültürünün ürettiği; sosyal, ekonomik ve kültürel değerlerin bütünü olan Ahilik sisteminin değerleri, günümüz koşullarına uyarlanmalıdır. Ahilik sisteminin sağladığı verimlilikten, uyguladığı kalite kontrol sisteminden, yetistirdiği kalifiye iş gücünden ve üretim sistemine getirdiği ahlaki değerlerden Türk ekonomisi yararlanmalıdır. Yaşadığımız bu dönemde her zamankinden daha çok ihtiyacımız olan birliği ve dayanışmayı yüzyıllar önce atalarımız nasıl hayat felsefesi haline getirmişse ise bizler de her zaman birlik ve beraberlik içerisinde, yardımlaşma ve dayanışma duygularını ön planda tutan bir toplum olmayı başarmalıyız. İnsanlar arasındaki ticari ve toplumsal ilişkilerde; dürüstlük, güvenilirlik, iş ve meslek ahlakına saygı, hak ve hukuka riayet etme, saygılı, şefkatli, cömert ve güler yüzlü olma ilkelerini esas alan Ahilik sistemi uygulamayı bugün de tam anlamıyla başarmalıyız. Ahilik kültürümüzün günümüz şartlarında bir çok sorun kendiliğinden ortadan kalkacaktır. Tüm esnaf ve sanatkarlarımızın Ahilik kültürü haftasını kutluyor, tarihimizde olduğu gibi bu topraklarda birlik ve dayanışma içerisinde hareket etmemin devamını diliyoruz."

Konuşmaların ardından yılın esnafı seçilenlere plakettleri törenle verildi. Programın sonunda ise Ahilik kültüründe kalfalıklardan ustalığa geçiş töreni olarak yapılan Şed Kusatma Töreni, Meram Mesleki Eğitim Merkezi öğrencileri ve öğretmenleri tarafından temsil edilerek yapıldı.





2010-2012

Orta Vadeli Program'da

Makroekonomik politika ve hedefler

*Türkiye ekonomisinde 2009'da yüzde 6 küçülme öngörülmüyor, kişi başına milli gelir ise 8 bin 456 dolar olacak.*

*Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen 2010-2012 dönemine ilişkin Orta Vadeli Program (OVP), Resmi Gazete'de yayımlandı. 2010-2012 dönemini kapsayan OVP'de, geçen yıl Haziran ayında Resmi Gazete'de yayımlanan ve 2009-2011 dönemini kapsayan OVP'ye göre, küresel ekonomik krizin de etkisiyle, bu yıla ilişkin ekonomik verilerde önemli değişiklikler yapıldı. Geçen yıl yayımlanan OVP'de, bu yıl için yüzde 5 büyüme öngörülmüşken, yeni açıklanan OVP'de büyüme rakamı yüzde -6'ya çekildi. Geçen yılki OVP'de cari fiyatlar ile GSMH 773 milyar dolar olarak öngörülmüşken, yeni açıklanan OVP'de bu rakam yüzde 21,4 azaltılarak, 608 milyar dolara düşürüldü. Bu yıl için GSMH tahmini, geçen yıl yayımlanan OVP'ye göre TL bazında yüzde 14,6 düşürülerek 1 trilyon 109 milyar liradan 947 milyar liraya indirildi. Geçen yıl yayımlanan OVP'de kişi başına milli gelir bu yıl için 10 bin 689 dolar olarak öngörülmüşken, yeni yayımlanan OVP'de bu tahmin 8 bin 456 dolara düşürüldü.*

2010-2012 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programın temel amacı, küresel krizin etkisinden çıkış sürecinde ekonomik ve sosyal yapımızın güçlü yönlerini avantaj olarak kullanarak, ekonomimizin yeniden sürdürülebilir büyüme dönemine girmesini sağlamak ve böylece ülkemizin refah düzeyini artırmaktır.

Kamu kesimi, uyguladığı gelir ve harcama politikalarıyla küresel krizin ekonomi üzerindeki etkilerini azaltmada etkili bir rol üstlenmiştir. Bu politikalardan kısa vadeli olanlar, tüketim harcamalarını artırmaya ve kredi sistemindeki tıkanıklıkları açmaya odaklanmıştır. Orta vadeli politikalar ise ekonomide kalıcı bir şekilde üretim, yatırım ve ihracatı artırmaya yoğunlaşmıştır. Bu doğrultuda, krizden çıkış ve sonrasında büyüme sürecinin özel sektör öncülüğünde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Özel sektörün yatırım ve üretim kararlarındaki öngörülebilirliği ve kullanabileceği kaynakları artırmak için kamu kesimi borçlanma gereğinin tedrici bir şekilde azaltılması ve fiyat istikrarının korunması önem arz etmektedir.

Orta Vadeli Program döneminde ekonomide rekabet gücünü artıracak, büyümeyi ve mali dengelerdeki iyileşmeyi kalıcı hale getirecek kapsamlı bir yapısal reform programı da uygulamaya konulacaktır. Bu çerçevede;

#### **Mali kural uygulamasına geçilecektir**

Mali kurala ilişkin yasal altyapının en geç 2010 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması hedeflenmektedir. 2011 yılı bütçe döneminden itibaren kamu mali yönetimi, belirlenen mali kural ile uyumlu olarak yürütülecektir. Kuralın uygulanması, izlenmesi ve kontrolüne ilişkin olarak kamu mali yönetim sisteminde gerekli iyileştirmeler 2010 yılında yapılacaktır.

Mali kural çerçevesinde, orta-uzun vadede kamu açığının milli gelire oranının, sürdürülebilir bir borç yapısı ile uyumlu bir düzeyde gerçekleşmesi hedeflenecektir. Kamu açığına yapılacak uyarlamayı belirlerken, bir önceki yıl gerçekleşen açığın orta-uzun vadeli hedefin ne kadar uzağında olduğu dikkate alınacaktır.



Kamu açığındaki uyarlamayı belirlerken dikkate alınacak diğer bir faktör konjonktürün etkisidir. Kamu açığındaki uyarılama büyümenin uzun dönem ortalamasının üzerinde olduğu yıllarda daha yüksek, altında olduğu yıllarda ise daha düşük olacaktır.5

#### **KIT'lerde yeni bir yönetim modeli hayata geçirilecektir.**

KIT'lerde hesap verebilirliği, şeffaflığı, karar alma süreçlerinde esnekliği ve stratejik yönetim anlayışını esas alan yeni bir yasa taslağı hazırlanacaktır.

#### **Kamu cari harcamaları öncelikli alanlara yönlendirilecektir.**

Devlet Personel Başkanlığı koordinasyonunda 2010 yılı içinde kamuda atıl personel tespit edilecek ve ihtiyaçlar öncelikle bu personelden karşılanacaktır. Cari harcamalarda Maliye Bakanlığı gözetiminde mevcut faaliyet ve programların gerekliliği ve tasarruf imkanları gözden geçirilecek, Program süresince öncelikli olmayan harcamalardan özenle kaçılacaktır. Ödenekler borç oluşturmayaacak şekilde kullanılacaktır.

#### **Kamu yatırımları önceliklendirilerek etkinleştirilecektir.**

Kamu yatırımlarına ayrılan kaynaklar yüksek öncelikli ekonomik ve sosyal altyapı yatırımlarına yönlendirilecektir.

Yatırımların finansmanında kamu-özel işbirliği modellerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

Yatırım hacmini artırmak ve yatırımlara hız kazandırmak amacıyla kamu özel sektör işbirliği modelinin yasal altyapısı 2010 yılında tamamlanacak ve bu modelle gerçekleştirilecek proje sayısı artırılacaktır.

#### **Sağlık hizmet ve harcamaları etkinleştirilecektir.**

2010 yılında SGK Başkanlığı koordinasyonunda, toplamda maliyet artışına yol açmadan Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan fiyatlar gerçek maliyetlere göre güncellenecek ve teshise dayalı fiyatlandırma sistemi yaygınlaştırılacaktır. Gereksiz ilaç ve hizmet kullanımını önleyecek tedbirler alınacaktır. Sağlık giderlerinde global bütçe uygulaması yaygınlaştırılacaktır.

Sosyal yardımlarda yerindelik ve harcamalarda etkinlik sağlanacaktır.

Sosyal yardım sisteminde koordinasyonun artırılması ve yerindeğin sağlanması amacıyla, 2010 yılında ilgili kuruluşların yetki görev ve sorumlulukları Başbakanlık koordinasyonunda yeniden tanımlanacaktır. İdari kapasitenin güçlendirilmesi ve bilişim altyapısının entegrasyonu harcamalarda etkinlik sağlanacaktır.

#### **Tarım destekleri yeniden düzenlenecektir.**

Tarım destekleme ödemeleri sektörde rekabet edebilirliği artırmak ve gelir istikrarını sağlamak amacıyla alan ve ürün temelinde farklılaştırılacak, desteklerin idare ve kontrolü alan bazlı yapılacaktır.

#### **Vergi kayıp ve kaçığı azaltılacaktır.**

Kurumlar arası etkili bir çapraz kontrol sistemi 2010 yılı içinde

kurulacaktır. Gelir idaresi için vergi kayıp ve kaçığını azaltılmasıyla ilgili performans kriterleri belirlenecek, bu kriterler hassasiyetle takip edilecek, idarenin bu çerçevede daha etkili çalışmasına yönelik tedbirler alınacaktır. Ayrıca, gelir vergisi yasası 2010 yılı içinde yenilenecektir.

#### **Kaçakçılıkla mücadele etkinleştirilecektir.**

Akaryakıt, tütün, içki gibi mallarda ortaya çıkan kaçakçılığı azaltmak amacıyla uygulamaya yönelik tedbirler alınacaktır.

Yerel yönetimlerin öz gelirlerini artırıcı ve mali yönetimlerini iyileştirici düzenlemeler yapılacaktır.

Belediye ve il özel idarelerinin, mali yapılarının güçlendirilmesi ve hemşehrilerine karşı yönetim sorumluluklarının artırılması amacıyla öz gelirlerinin artırılmasına yönelik düzenleme 2010 yılında hayata geçirilecektir.

**İş dünyasının talep ettiği nitelikte insan gücü yetiştirilmesine hız verilecektir.**

İş dünyası temsilcilerinin, meslek yükseköğretim kurumlarının yönetiminde ve programlarının belirlenmesinde aktif rol almaları sağlanacaktır. Bu konudaki idari ve yasal düzenleme YOK Başkanlığı koordinasyonunda 2010 yılında yapılacaktır. Hazırlanmış olan Hayat Boyu Öğrenme Stratejisi 2010 yılında Milli Eğitim Bakanlığı koordinasyonunda uygulanmaya konulacaktır. Mesleki Yeterlik Kurumu koordinasyonunda hazırlanan meslek standartlarının uygulamasına ve belgelendirme sistemine 2010 yılında başlanacaktır.



**Esnek istihdam biçimleri yaygınlaştıracaktır.**

İstihdamın artırılması ve kayıt dışılığın azaltılması amacıyla, güvenceli esneklik yaklaşımı çerçevesinde esnek çalışma modelleri teşvik edilecek ve yaygınlaştıracaktır.

Yeni üniversitelerin beşeri ve fiziki altyapıları güçlendirilecek büyüme sürecine katkıları artırılacaktır.

2006-2008 yıllarında kuralan üniversitelerin öğretim elemanı ihtiyacı, YÖK Başkanlığı koordinasyonunda Öğretim Üyesi Yetiştirme Programları ve uzaktan eğitim teknolojileri kullanılarak giderilecek ve fiziki altyapı ihtiyaçları öncelikle karşılanacaktır.

Kuruluşları tamamlanma kalkınma ajansları faaliyete geçirecektir.

2010 yılında ülke genelinde tüm ajanslar faaliyete geçirilerek, mali ve teknik destek sunacak kapasiteye ulaştırılacaktır. Ajanslar, kalkınmayı, rekabet gücünü ve yenilikçi yerel girişimleri destekleyen programlar uygulayacaktır.

**Devlet yardımları şeffaflaştıracak ve etkinleştirecektir.**

Hazine Müsteşarlığı sorumluluğunda 2010 yılı içinde devlet yardımlarının izlenmesi ve denetlenmesine yönelik yasal ve kurumsal altyapı oluşturulacaktır.

**Kredi garantisi fonunun etkinliği artırılacaktır.**

KOBİ'lerin finansman ihtiyaçlarının karşılanması ve kredi kanalinin genişletilmesi amacıyla Hazine tarafından teminat desteği sağlanan Kredi Garanti Fonuna daha fazla işlemler kazandırılacaktır.

**Yarış sistemini hız ve etkinliği artırılacaktır.**

İş ortamını iyileştirmek, öngörülebilirliği artırmak ve piyasa ekonomisinin etkili bir şekilde işleyişini temin etmek üzere ilgili temel kanunlar güncellenecek, bu alanda yarışının hız ve etkinliği güçlendirilecektir.

açığın Program döneminde ekonomik toparlanma ve yapısal faktörlerin etkisiyle artış eğilimine gireceği beklenmekte birlikte, sürdürülebilir seviyelerde kalacağı öngörülmektedir.

**MAKROEKONOMİK POLİTİKALAR****Büyüme ve İstihdam**

Merkez Bankasının fiyat istikrarı hedefiyle çelişmemek kaydıyla, para ve maliye politikası ekonomik büyüme ve istikrarı destekleyecek yönde esgüdüm çerçevesinde yürütülecektir.

Ekonominin krizden çıkışını kolaylaştırmak ve sürdürülebilir bir büyüme yapısını yeniden tesis etmek amacı çerçevesinde özel sektör yatırımlarını, ihracatı ve istihdamı artırmaya yönelik politikalar uygulanacaktır.

Ekonomide fiziki ve sosyal altyapı yatırımlarının yenilenmesi ve genişletilmesi sağlamak amacıyla kamu yatırım projelerine ağırlık verilecektir.

Yeni teşvik sistemi çerçevesinde büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel bazda belirlenen sektörlerde yatırımlar desteklenecektir.

Kalkınma ajansları, yerel potansiyelin harekete geçirilmesi suretiyle üretim ve gelirin artırılmasına katkıda bulunacaktır.

Teknolojik yeniliklerin yaratılmasını ve geliştirilmesini temel alan kapsamlı bir sanayi stratejisi özel sektör ile işbirliği içinde oluşturularak hayata geçirilecektir.

Kırsal alanda tarım dışı istihdamı artırmak amacıyla tarıma dayalı sanayi ve kırsal kalkınma politikalarını uygulamaya koymak esaslıdır.

Bilgi yoğun ve yüksek teknoloji tabanlı üretimin yapısının geliştirilmesine yönelik kaynaklar artırılacak, böylece ekonomik büyüme sürdürülebilir bir nitelik kazanacaktır.

Sürdürülebilir bir büyüme sürecine ulaşılmamasına katkı sağlayacak yapısal reformlara devam edilecektir.

Yurtiçi tasarrufların artırılması ve borç yaratmayan uzun vadeli kaynak girişi desteklenecektir.

Kredi kanalinin etkinleştirilmesine, KOBİ'lerin teminat ve finansman ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak kredi garanti fonuna Hazine tarafından sağlanan teminat desteği olarak devreye sokulacaktır.

Kamu politikalarından kaynaklanabilecek belirsizlikler azaltılarak özel sektörün ilerleyişine yönelik uzun dönemli plan yapabilmeleri için elverişli bir ortam oluşturulacaktır.

**Maliye Politikası**

Program döneminde izlenecek maliye politikasının temel hedefi, kamu kesiminin kaynak kullanımındaki artan payını azaltmak amacıyla, ekonomik krizin de etkisiyle yükselen kamu açıklarını tedrici olarak makul seviyelere indirmektedir.

Maliye politikası uygulaması, para ve gelirler politikasıyla uyum içinde, bu Programda belirlenen gelir, harcama, kamu açığı ve borç hedefleriyle ilgili orta vadeli mali hedeflere ulaşılmasını sağlayacak bir yaklaşımla yürütülecektir.

2011 yılı bütçe döneminde itibaren kamu mali yönetimi, belirlenen mali kural çerçevesinde uygulanmaya başlanacaktır.

Politikaların oluşturulmasında ve analizinde büyük önem taşıyan kamu maliyesine ilişkin istatistiklerin daha kapsayıcı ve kaliteli hale getirilmesi sağlanacaktır.

**MAKROEKONOMİK POLİTİKA ve HEDEFLER**

Programın temel makroekonomik öncelikleri, ekonominin yeniden sürdürülebilir bir büyüme dönemine geçişini sağlamak, istihdamı artırmak, enflasyondaki düşüş eğilimini devam ettirmek ve küresel krizin etkisiyle bozulmuş kamu dengelerini düzeltmektir. Program bu amaçla, kısa vadeli tedbirlerle orta vadeli yapısal reformları kapsamaktadır. Maliye ve para politikalarının uyumlu bir şekilde uygulanması Program hedeflerine ulaşılması açısından büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizin küresel krizin etkisinden çıkışı dünya ekonomisindeki gelişmelerle yakından ilişkilidir. Programda yer alan hedefler, dış ekonomik konjonktüre ilişkin öngörüler de dikkate alınarak belirlenmiştir. Uluslararası kuruluşların son tahminlerine dünya genelinde 2009 yılının son çeyreğinden itibaren toparlanmanın başlayacağı ve 2010 yılında düşük seviyede de olsa pozitif bir büyüme gerçekleşeceği öngörülmektedir. Ancak, gelişmiş ülkeler başta olmak üzere çoğu ülkede işsizlik oranlarındaki artışın 2010 yılında da devam edeceği tahmin edilmektedir. Zayıf talep ve istihdam koşullarına bağlı olarak küresel enflasyonun 2010 yılında düşük düzeyde seyretmeye devam edeceği öngörülmektedir.

Dünyaya ilişkin beklentiler ve alınacak tedbirler çerçevesinde Program döneminde ekonomik büyüme ve kamu dengelerinde tedrici bir iyileşme hedeflenmiştir. Ekonomik büyümenin yanı sıra işgücü piyasasına yönelik uygulanacak politikaların etkisiyle istihdamın 2010 yılından itibaren tekrar artış dönemine girmesi, böylelikle işsizlik oranında da kademeli bir düşüşün başlaması hedeflenmektedir. Cari



Kamu maliyesinde mali saydamlığı güçlendirmeye yönelik çalışmalara devam edilecek, mali saydamlığı ihlal edecek düzenleme ve uygulamalardan özenle kaçınılacaktır.

#### a- Kamu Harcama Politikası

Kamu kaynaklarının kullanımında, belirlenen politika ve öncelikler doğrultusunda hareket edilmesi, yürütülen faaliyet ve projelerin gereklilik, etkinlik ve verimlilik açısından gözden geçirilerek kamu harcamalarının sağlıklı bir temele kavuşturulması esastır.

**Program döneminde uygulanacak temel harcama politikaları şunlardır:**

- Kamu idareleri tarafından harcama programları gözden geçirilecek; önceliğini yitirmiş, verimsiz niteliğe sahip faaliyet ve projeler tasfiye edilecektir.
- Kamu'ya yeni personel istihdam edilmesiyle ilgili olarak merkezi yönetim bütçe kanunlarında sınırlamalar konulmaya devam edilecektir.
- Sağlık hizmetlerinin kalitesinden ödün verilmeksizin, yararlanıcıların sistemin maliyetine katılımlarını sağlayacak düzenlemeleri de içerecek şekilde, ilaç ve tedavi harcamalarını daha akılcı hale getirmeye yönelik tedbirler alınmaya devam edilecektir.
- Genel sağlık sigortası, getireceği mali yüklerin makul düzeyde tutulması amacıyla, sağlıktaki dönüşüm programıyla birlikte uygulanmaya devam edilecektir.

Mahalli idarelerin genel bütçe vergi paylarından kamuya olan borçlarının mahsuben yapılacak kesintiler düzenli bir şekilde uygulanacak ve kesinti oranı, yeni borç doğmasını engelleyecek ve borç stokunun azalmasına yardımcı olacak bir düzeyde tespit edilecektir.

- Mali sonuç doğuracak düzenlemeler ve uygulamalarla ilgili olarak, kısa dönemin yanı sıra, orta ve uzun dönemdeki yansımaları da içerecek etki analizleri yapılacaktır.
- Sosyal yardımların etkinliğinin artırılması amacıyla sosyal yardım sistemi bir bütün olarak ele alınarak yeniden yapılandırılacaktır.

#### b- Kamu Yatırım Politikası

Kamu yatırımlarının etkinliği artırılacak; yatırımlar, öncelikli sosyal ihtiyaçları giderecek ve üretken faaliyetleri destekleyecek nitelikteki altyapıya yönlendirilecek; sektörel, bölgesel ve AB'ye uyum yönündeki amaçların gerçekleştirilmesinde etkili bir araç olarak kullanılacaktır. Bu çerçevede;

- Kamu yatırımlarının etkili, verimli ve zamanında gerçekleştirilmesini, mevcut sermaye stokunun daha etkin kullanılmasını hedefleyen çalışmalar sürdürülecektir.
- Eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu ile

bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir.

Kamu yatırımları, başta Güneydoğu Anadolu Projesi, Doğu Anadolu Projesi, Konya Ovası Projesi olmak üzere gelişmişlik farklarını azaltmayı hedefleyen ekonomik ve sosyal altyapı projelerine yoğunlaştırılacaktır.

AB'ye üyelik yönünde ortaya konulan politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi için sürdürülen çalışmaların gerektirdiği yatırımlar hızlandırılacaktır.

Kamu altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde özel sektör katılımı artırma modellerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

Kamu yatırım teklif ve kararları, sorun ve çözüm analizlerini içeren sektör çalışmaları ile nitelikli yapılabirlik etüd ve analizlerine dayandırılacaktır.

#### c. Kamu Gelir Politikası

Uygulanacak kamu gelir politikalarının temel amacı; büyüme, yatırım ve istihdamın desteklenmesi ile ekonomide kayıtdışılığın azaltılmasına katkıda bulunmaktır. Bireysel ve kurumsal tasarruf ve sermaye birikiminin teşvik edilmesi özel önem taşımaktadır. Bu kapsamda;

Vergi politikalarının uygulanmasında istikrar ve vergilendirmede öngörülebilirlik esas olacaktır. Vergi mevzuatı ve uygulamalarında sadeleşme ve istikrarı sağlamak amacıyla yasal altyapı güçlendirilecektir.

Vergi harcamalarının mali boyutunun tespitine yönelik çalışmalar sonuçlandırılacaktır.

Yüksek oranda vergilendirilen ürünler başta olmak üzere vergi kayıp ve kaçakçılık önlemeye yönelik denetimler artırılabilecektir.

Vergi ve diğer mali yükümlülüklerin zamanında ödenmesini sağlamak amacıyla etkin bir tahsilat sistemi oluşturulacaktır.

Vergiye gönüllü uyumun artırılması ve vergi tabanının genişletilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Maktu vergi ve harçlar genel ekonomik koşullar göz önüne alınarak güncellenecektir.

Vergi idaresinin denetim ve uygulama kapasitesinin güçlendirilmesiyle ilgili çalışmalara devam edilecektir.

Vergi yapmazlıklarına dair idari yargulama alanında gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Belediye ve il özel idarelerinin mali yapılarının güçlendirilmesi ve hemşehrilerine karşı yönetim sorumluluklarının artırılması amacıyla, öz gelirlerinin artırılması yönelik düzenleme hayata geçirilecektir. Yerel idarelerin öz gelirlerin artırılmasında imar ve altyapı hizmetleri sonrasında varlıkların değerinde ortaya çıkan artışlardan daha fazla yararlanılacaktır.

KIT'lerin geçmiş yıllara ilişkin bölgesel yükümlülüklerinin yerine getirilmesi doğrultusunda gerekli tedbirler alınacaktır.

#### d. Kamu Borçlanma Politikası

Borç yönetiminin temel hedefi, finansman ihtiyacının, iç ve dış piyasa koşulları ile maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen risk



düzeyle çerçevesinde, orta ve uzun vadede mümkün olan en uygun maliyetle karşılanacaktır. Bu hedef doğrultusunda,

• Özel kesim tarafından kullanılabilir fon miktarının artırılması amacıyla, iç borç çevirme oranı kademeli olarak düşürülecektir.

• Finansman programları ve borç bilgilerinin düzenli olarak kamuoyuna duyurulmasına ve borç yönetiminde şeffaflığın artırılmasına devam edilecektir.

• Devlet İÇ Borçlanma Senetlerinin (DİBS) yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla yönelik olarak yeni enstrümanların geliştirilmesi ve perakende satış yöntemine ilişkin çalışmalar sürdürülecektir.

• Kamu borçlanma imkânlarının geliştirilmesi ve maliyetlerin düşürülmesi amacıyla yatırımcı taleplerine uygun finansman araçları geliştirilecektir.

Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla yeterli düzeyde rezerv tutulması politikasına devam edilecek, nakit rezervlerinin daha etkin bir şekilde yönetilmesi amacıyla başlatılan çalışmalar sürdürülecektir.

### e. Kamu Mali Yönetimi ve Denetim

İdari ve mali sorumlulukların gereği gibi yerine getirilmesi için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamuda oluşturulan yeni mali yönetim ve denetim alanlarının tüm unsurlarıyla hayata geçirilebilmesi için; iç kontrol sistemlerinin sağlıklı bir şekilde kurulması, iç ve dış denetimin etkin ve koordineli bir şekilde çalışması esasır.



5018 sayılı Kanunla uyum sağlayacak şekilde etkin bir dış denetim sağlanması için Sayıştay ile ilgili gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.

• Sayıştay'ın denetim kapasitesinin artırılması için eğitim faaliyetlerine ağırlık verilecektir.

• Mali disiplinin sağlanması ve kamu harcamalarının verimliliğinin artırılması amacıyla Sayıştay'ın uluslararası standartlarda denetim faaliyetlerinin kamuda yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

• Sayıştay'ın denetim faaliyetlerinden beklenen verimin sağlanabilmesi için tüm kamuda iç kontrol sistemlerinin uluslararası standartlarda kurulmuş ve iç denetim de işlerlik kazanmış olması gerekmektedir. Bu çerçevede kamuda iç kontrol sistemleri ve iç denetimin sağlıklı bir şekilde çalışması yönünde Sayıştay tarafından gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

• Kamu kurum ve kuruluşlarında yönetimin sorumluluğunun güçlendirilmesi için gerekli mali yönetim, iç kontrol ve iç denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde uygulanmasına yönelik tedbirler güçlendirilecektir.

• Kamuda atanabilecek iç denetçi sayısını artırabilmek amacıyla eğitim ve sertifika verme faaliyetlerine hız kazandırılacaktır.

### f. Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Özelleştirme

Kamu iktisadi teşebbüslerinin (KIT) karlılık ve verimlilik ilkelerine uygun olarak işletilmesi esasır. KIT'lerin belirli bir takvim ve strateji çerçevesinde özelleştirilme çalışmaları kararlılıkla sürdürülecektir.

• KIT'lerde; yetkilendirmeyi, hesap verebilirliği, şeffaflığı, karar alma süreçlerinde etkinliği ve performans dayalı yönetimi esas alan strateji yönetim anlayışı yaygınlaştırılacaktır.

• KIT'lerin tüm işletmecilik politikaları, stratejik planlar ile genel yatırım ve finansman kararlamalarında öngörülen hedeflere ulaşacak şekilde belirlenecek ve etkin bir şekilde uygulanacaktır.

• KIT'lerin atıl durumda bulunan gayrimenkullerinin değerlendirilmesinde rayiç bedel esas alınacaktır. KIT'lerin atıl olmayan



gayrimenkullerinin devri, işletmenin verimliliği, bütünlüğü ve çevre sağlığı gibi hususları olumsuz etkilemeyecek şekilde mümkün olabilecektir.

• KIT'lerin zarar eden işletme birimlerinin sorunları, bu birimlerin fonksiyonları da dikkate alınarak, çözüme kavuşturulacaktır.

• KIT'lerde nitelikli personel ihtiyacının karşılanması için gerekli tedbirler alınacaktır.

• Kamunun elektrik dağıtım ve şeker üretimi alanlarında tamamen çekilmesi; telekomünikasyon ve liman işletmeciliğindeki payının ise azaltılması hedeflenmektedir. Ziraat Bankasının hisselerinin bir bölümünün halka arzına yönelik hazırlık çalışmaları başlatılacak; uygulamaya ilişkin karar, çalışma sonuçları ve piyasa koşulları dikkate alınarak verilecektir.

### Para Politikası

Para politikası 2010-2012 döneminde de enflasyon hedeflemesi çerçevesinde yürütülecektir. Bu çerçevede para politikasının temel amacı, fiyat istikrarını sağlamaktır.

#### Bu amaç doğrultusunda;

• Kısa vadeli faiz oranları temel politika aracı olarak kullanılmasına devam edilecektir.

• Enflasyon hedeflerinin Hükümet ve Merkez Bankası tarafından birlikte belirlenmesi uygulamasına devam edilecektir.

• Merkez Bankası, aktarım mekanizmasının para politikası hedefleri doğrultusunda sağlıklı çalışmasını desteklemek amacıyla, likidite yönetimini etkin ve esnek bir şekilde yürütmeye devam edecektir.

• Uluslararası kredi piyasalarındaki sorunların yurtdışı finansal sisteme bir güven kaybı yaratması durumunda, Merkez Bankası döviz ve Türk Lirası likidite sıkışıklığını gidermeye ve söz konusu piyasaların sağlıklı işlemesine yönelik ilave önlemler alabilecektir.

• Dalgalı döviz kuru rejimi sürdürülecektir.

• Döviz piyasasında derinliğin kaybolmasına bağlı olarak sağlıksız fiyat oluşumları gözlemlendiğinde döviz satım ihalelerine başlanabilecektir. Ayrıca, piyasa derinliğinin kaybolmasına bağlı olarak spekülative davranışlar gözlemlenmesi durumunda piyasaya doğrudan müdahale de edilebilecektir.

• Döviz arzının döviz talebine kıyasla arttığı dönemlerde güçlü döviz rezervi pozisyonuna sahip olma genel stratejisi çerçevesinde döviz alım ihaleleri düzenlenebilecektir.

• Enflasyon Raporu, para politikasının ve hesap verme mekanizmasının temel iletişim aracı olma işlevini sürdürecektir.

• Para politikasının hesap verebilirliğini ve şeffaflığını temin etmek amacıyla, enflasyonun hedeflen belirlen olarak saptması veya sapma olasılığının ortaya çıkması halinde, Merkez Bankası hedeflenen sapmanın nedenlerini ve enflasyonun tekrar hedefe yakınsaması için alınması gereken önlemleri Hükümete teklif olarak bildirecek ve kamuoyuna duyuracaktır.

### Ödemeler Dengesi

Cari açığın Program döneminde sürdürülebilir bir nitelik kazanması ve borç yaratmayan kaynaklarla finanse edilmesi temel amaçtır. Bu çerçevede;

• Sürdürülebilir ihracat artışı sağlamak amacıyla yenilikçiliğe ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçleri desteklenecektir.

• Geleneksel ihracat sektörlerinde katma değer artışı



sağlanmasına yönelik olarak tasarım, marka, pazarlama ve tanıtım konusundaki mevcut destekler çeşitlendirilerek geliştirilecektir.

İhracata pazar çeşitliliği stratejisi kapsamında küresel krizden nispeten daha az etkilenmesi beklenen komşu ve çevre ülkeler, Afrika ülkeleri ve Asya-Pasifik ülkelerine yönelik ihracatın artırılması sağlanacaktır.

Üretim ve ihracatın ithalata olan yüksek oranlı bağımlılığın azaltılmak amacıyla yüzeleştirile araç malları ve yatırım mallarında özelliği üretim kapasitesini artırıcı politikalara ve desteklere devam edilecektir.

Yurtiçi piyasaya kaliteli ve güvenli ürün arz edilmesini sağlamak üzere mevzuatımızın AB teknik mevzuatına uyumunda ilerleme kaydedilecektir. Ayrıca, mevzuatımızın AB'nin üçüncü ülkelerden ithalata ürün güvenliği denetimleri sistemiyle de uyumlu hale getirilmesi sağlanacaktır.

Küresel kriz karşısında finansman imkanlarının artırılmasını sağlamak amacıyla üretim ve ihracata yönelik kredi ve garanti destekleri sağlanmaya devam edilecektir.

## PROGRAM DÖNEMİ HEDEF VE GÖSTERGELERİ

### Büyüme ve İstihdam

2009 yılında ekonomideki daralma, yurtiçi ve yurtdışı talep koşulları ile dış finansman imkânları dikkate alındığında, 2010 yılında ekonomik büyümenin yüzde 3,5 civarında gerçekleşmesi ve kademeli bir şekilde yükselecek 2012 yılında yüzde 5 düzeyine ulaşması hedeflenmektedir.

Program döneminde yıllık ortalama reel artış hızının özel tüketim harcamalarında yüzde 3,5, özel sabit sermaye yatırım harcamalarında yüzde 10, kamu tüketim harcamalarında yüzde 2,4 ve kamu sabit sermaye yatırım harcamalarında yüzde 1,3 olması öngörülmektedir.

Program döneminde öngörülen büyüme çerçevesinde istihdam edilenlerin sayısında artışın yaklaşık 1 milyon 250 bin kişi olacağı tahmin edilmektedir.

Kriz nedeniyle 2009 yılında yüzde 14,8'e yükseleceği tahmin edilen işsizlik oranının program dönemi sonunda yüzde 13,3'e gerilemesi beklenmektedir.

### Kamu Maliyesi

2009 yılı sonunda yüzde 6,5 olacağı tahmin edilen kamu kesimi açığının GSYH'ya oranının, Program dönemi sonunda yüzde 2,1'e düşmesi öngörülmektedir.

Aynı şekilde, 2012 yılı genel devlet açığının GSYH'ya oranının da 2009 yılında gerçekleşmesi beklenen yüzde 6,6 seviyesinden yüzde 2,7 seviyesine düşmesi hedeflenmektedir.

Program dönemi sonunda faiz giderleri ve özelleştirme gelirleri hariç kamu kesimi dengesinin GSYH'ya oranının 2009 yılındaki yüzde 0,47'lik açıktan sürekli iyileşme göstererek Program dönemi sonunda yüzde 2,1'e yükseleceği beklenmektedir.

2009 yılında yüzde 40,1 olacağı tahmin edilen genel devlet harcamalarının GSYH'ya oranının, 2012 yılında yüzde 37,8'e düşmesi beklenmektedir.

2009 yılında yüzde 33,6 olacağı tahmin edilen genel devlet faiz dış harcamalarının GSYH'ya oranının, 2010 yılında 34,3'e yükseleceği, daha sonra azalma eğilimine girecek 2012 yılında yüzde 33'e gerilemesi öngörülmektedir.

2009 yılında yüzde 33 olacağı tahmin edilen özelleştirme gelirleri hariç genel devlet gelirlerinin GSYH'ya oranının, 2012 yılında yüzde 34,4 olması beklenmektedir.

2009 yılında yüzde 24 olacağı tahmin edilen sosyal güvenlik primleri dahil vergi yükünün (vergi red ve idareleri hariç) GSYH'ya oranının, 2010 yılında yüzde 26,2'ye yükseleceği ve dönem boyunca bu seviyede devam etmesi öngörülmektedir.

GSYH'ya oran olarak, 2008 yılında yüzde 39,5 düzeyinde gerçekleşen AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun 2009 yılında yüzde 47,3'e yükseleceği beklenmektedir. 2010 yılında yüzde 49'a yükseleceği beklenen borç oranının Program dönemi sonunda yüzde 47,8'e gerileceği tahmin edilmektedir.

KIT sisteminin Program dönemi süresince GSYH'ya oran olarak yüzde 0,4 civarında faiz dışı fazla vermesi hedeflenmektedir. Söz konusu hedeflere ulaşılması için başta fiyat, stok ve yatırım politikaları, kullanılarak gerekli her türlü tedbir alınacaktır.

## Ödemeler Dengesi

Küresel krizin dünya ekonomisi ve ticaretinde yarattığı hıç gerilemenin program döneminde tedrici olarak ortadan kalkması beklenmektedir. Bu çerçevede, 2012 yılında, ihracatın yıllık ortalama yüzde 9,7 oranında artarak 130 milyar dolara, ithalatın ise yıllık ortalama yüzde 11,7 oranında artarak 187 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir.

2009 yılında 21 milyar dolar olarak gerçekleşmesi beklenen ihracatın Program dönemi boyunca sürekli yükselerek 2012 yılında 24,5 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Küresel kriz karşısında daralan dış ve iç talep, üretim finansman koşulları altında cari işlemler açığının GSYH'ya oranının Program döneminde ortalama yüzde 3,3 civarında olacağı öngörülmektedir.

## Fiyat

Dünya enerji ve emtia fiyatlarındaki gerileme ile talepten durgunluk göz önünde bulundurulduğunda 2009 yılının ilk yarısının enflasyonu kaydedilen gerilemenin önümüzdeki dönemde de deva edeceği beklenmektedir. Bu çerçevede TÜFE yıllık artış hızı tahminleri 2009 yılı için yüzde 5,9, 2010, 2011 ve 2012 yılları için ise sırasıyla yüzde

## Temel Ekonomik Büyüklükler

	2009	2010	2011	2012
<b>BÜYÜME VE İSTİHDAM</b>				
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	947	1.029	1.118	1.227
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	8.456	8.821	9.096	9.732
Kişi Başına Milli Gelir (GSYH, Dolar)				
GSYH Büyümesi <sup>(1)</sup>	-6,0	3,5	4,0	5,0
Toplam Tüketim <sup>(1)</sup>	-2,3	2,5	3,3	4,4
Kamu	5,2	2,3	2,8	2,2
Özel	-3,1	2,5	3,4	4,7
Toplam Sabit Sermaye Yatırımı <sup>(1)</sup>	-17,9	7,5	6,8	10,2
Kamu	0,6	5,7	-4,6	2,6
Özel	-22,0	8,0	10,0	12,0
Toplam Nihai Yurtiçi Talep <sup>(1)</sup>	-6,1	3,6	4,1	5,7
Toplam Yurtiçi Talep <sup>(1)</sup>	-7,6	3,8	4,4	5,8
Nüfus (Yıl Ortası, Milyon Kişi)	71,9	72,7	73,5	74,3
İşgücüne Katılma Oranı (%)	47,6	47,4	47,3	47,3
İstihdam Düzeyi (Milyon Kişi)	20,9	21,3	21,7	22,2
İşsizlik Oranı (%)	14,8	14,6	14,2	13,3
<b>DIŞ TİCARET</b>				
Ihracat (FOB) (Milyar Dolar)	98,5	107,5	118,0	130,0
İthalat (CIF) (Milyar Dolar)	134,0	153,0	168,0	187,0
Dış Ticaret Dengesi (Milyar Dolar)	-35,5	-45,5	-50,0	-57,0
Ihracat / İthalat (%)	73,5	70,3	70,2	69,5
Dış Ticaret Hacmi / GSYH (%)	38,2	40,6	42,8	43,9
Turizm Gelirleri (Milyar Dolar)	21,0	22,5	23,5	24,5
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-11,0	-18,0	-22,0	-28,0
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-1,8	-2,8	-3,3	-3,9
Ham Petrol Fiyatı (Dolar/w) <sup>(2)</sup>	62,1	75,2	78,0	80,9
Ham Petrol İthalatı (Milyar Dolar)	7,9	12,4	13,6	15,5
Enerji İthalatı (27. Fasalı, Milyar Dolar)	26,1	34,5	38,4	43,4
<b>ENFLASYON</b>				
GSYH Deflasyonu	6,0	5,0	4,5	4,5
TÜFE Yıl Sonu % Değişimi (Tahmin) <sup>(1)</sup>	5,9	5,3	4,9	4,8

(1) Sabit fiyatlarla yüzde değişimi göstermektedir.

(2) DPT tarafından IMF tahminleri kullanılarak yapılmış hesaplamalardır.

(3) 3 Haziran 2008 tarihinde belirlenen enflasyon hedefleri, 2009 yılı için yüzde 7,5, 2010 yılı için yüzde 6,5 ve 2011 yılı için yüzde 5,5'dir.

## KAYNAK:

TC Maliye Bakanlığı; Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Orta Vadeli Program (2010-2012); <http://www.bumko.gov.tr>

Ekonomik Krize

# Elma çözümü, ölçü sunumu;

Elma,

Enerji Kaynağıdır,  
Daha iyi nefes aldırır,  
Böbreklerin temizlenmesini sağlar,  
Baş ağrısına iyi gelir,  
Yüksek tansiyonu düşürür,  
Uykusuzluğa iyi gelir,  
Yorgunluğa iyi gelir,  
Gribe iyi gelir,  
Zayıflatır.

Ölçü Ofset,

Enerjinizi başka işlerinizde kullanmanızı sağlar,  
Uygun fiyat politikasıyla nefes almanızı sağlar,  
Zamanında teslimiyle stresi önler,  
Kaliteli baskılar, kafanızı ağrıtmaz,  
Yoğun iş temposunuza ayak uydurur,  
İşler ondayken rahat rahat uykunuzu aldırır,  
Gönül ferahlığı ile dinlenebilirsiniz,  
Canlı renkleri içinizi ferahlatır,  
Ekonomik krizde en iyi tasarrufu sağlar.



Ölçü sunumuyla  
farklı çözümleri  
Kaçırmayın!

**ölçü ofset**  
MATBAA TESİSLERİ VE PROMOSYON

Yeni Matbaacılar  
Tel/Fax: 0 332 342 36 21  
www.olucofset.com.tr



# Aile şirketlerinde Konya örneği

**Prof. Dr. Adem ÖGÜT**  
Arş. Gör. M. Tahir DEMİRSEL  
Y.L. Öğr. Oğuzhan AYTAZ  
Selçuk Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü  
Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalı



Dünyada son yirmi yıldır süregelen yoğun küresel rekabet, işletmelerin varlıklarını sürdürmelerini daha da güç hale getirmiştir. Bu yoğun rekabet ortamında, işletmelerin ayakta kalabilmelerinin ön koşulu stratejik olarak iyi yönetilmeleridir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin istatistiklerine bakıldığında küresel rekabetin yaşandığı çağımızda aile işletmelerinin iş dünyasında sayısal ve oransal anlamda hakim konumda oldukları görülmektedir. Aile işletmeleri, serbest pazar ekonomilerinde genellikle çok büyük bir paya sahip olan küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) şeklinde yapılanmakta ve gerek ulusal gerekse de küresel pazarlarda şiddetli bir rekabet ortamında var olmaya çalışmaktadırlar. Aile işletmelerinin varlıklarını sürdürebilmeleri ve kalıcı bir başarı elde edebilmeleri için yeni kuşağın yeni stratejiler geliştirmesi ve böylece işletme yapısını daha kurumsal hale getirmesi gerektiği bilinmektedir.

Kurumsallaşma süreci ile birlikte yeni aile üyeleri arasında otonomi artacak, aynı zamanda iş ilişkileri daha etkin hale gelecektir. İşletmelerin, ikinci ve üçüncü kuşakta girişimci bir kurum niteliğinden sıyrılarak kurumsallaşması, yönetimin profesyonellere devredilmesi ya da yönetici aile üyelerinin kendilerinin profesyonelleşmesi ile olanaklı hale gelecektir.

Araştırmanın betimleyici analiz bölümünde öncelikle ekonomik sistemin temel yapılarından olan aile işletmesi kavramı ele alınmıştır. Daha sonra kurumsallaşma kavramı ile aile işletmelerinde kurumsallaşma süreci irdelenmiş, bu bağlamda aile anayasaları kavramına da değinilmiştir. Çalışmanın saha araştırması bölümünde ise Konya Özel Büsan Sanayi Sitesi'ndeki aile işletmelerinin kurumsallaşmaya yönelik bakışları ve yaklaşımları uygulanan anketlerden elde edilen veriler ışığında değerlendirilmiştir.

## AİLE ŞİRKETLERİ

Aile şirketi kavramı pek çok farklı açıdan tanımlanabilir. Bir tanıma göre "ailenin servetini dağıtmamak üzere kurulmuş olan özel bir işletme türü" biçiminde ifade edilirken, bir başka tanıma göre "aile üyelerinin yönetim kademelerinde çalıştığı işletmeler" şeklinde ifade edilmiştir. Aile işletmelerini diğer işletmelerden ayıran iki önemli faktör bulunmaktadır: Bunlardan ilki, aile üyelerinin birbirleri ve iş çevresiyle sürekli etkileşim halinde bulunmalarının gerekliliği, ikincisi ise bu işletmelerin karmaşık bir başarı plama olan gereksinimlidir (Hatten, 1997, s.170). Bu tanımlamalardan yola çıkarak aile işletmesi; ailenin geçimini sağlamak ve mirasını dağılmaması önlemek amacıyla kurulan, ailenin geçimini sağlayan kişi tarafından yönetilen, yönetim kademelerinin önemli bir bölümü aile üyeleri tarafından doldurulan, kararların alınmasında aile üyelerinin etkili olduğu ve aileden en az iki jenerasyonun kuruma istihdam edildiği bir işletme türü" biçiminde tanımlanabilir (Karpuzoğlu, 2001, s.19).

Aile işletmelerini diğer işletmelerden ayıran ve sadece aile işletmelerine özgü olarak nitelendirilebilecek bir takım özellikler bulunmaktadır. Bu özellikler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Karpuzoğlu, 2001, s.20-21):

• Genellikle aileden en az iki jenerasyon işletme yönetimi ile ilgilidir.  
 • İşletme politikası çoğunlukla aile çıkarları ile uyumludur.  
 • Aile başları yönetimin sorumlu kişilerin belirlenmesinde önemli rol oynayabilir.

• Genellikle şirket sahibinin aile içinde sevgi ve güven duyduğu kişiler, işletme içerisinde de aile içerisinde olduğu gibi girişimciye yakındır.

• Yöneticilerin çocukları da çoğunlukla yönetimde görev alırlar.

Bu özelliklerin yanı sıra bu işletmelerin ismi ve prestiji, ailenin ismi ve prestiji ile birlikte gelişmektedir. Aile bireylerinin işletmedeki görevleri, aile içerisindeki durumlarını da etkilemektedir. Başka bir ifadeyle, çalışma koşulları aile üyelerinin sağlığını tehlikeye sokmayacak şekilde düzenlenmekte, doğum ve yıllık izinler ile çalışma saatleri konusunda da esneklik gösterilebilmektedir. Ailenin mevcut normları, aile işletmelerinin büyük bir çoğunluğunda da kullanılmaktadır. Aile işletmelerindeki idari personel genellikle aileden ve akrabalarından temin edilmektedir. Bu tip işletmelerde işletme sahibi ve tepe yönetici çoğunlukla aynı kişidir.

Aile işletmelerin birbirlerini tanıyan bireylerden oluştuğu için ekip sinerjisinden maksimum ölçüde yararlanma olanakları vardır. Bu açıdan bakıldığında aile işletmelerinde güçlü bir kurum kültürü oluşturulması daha kolaydır (Türker ve Örerler, 2004, s.247). Geçmişten gelen birliktelik ve İletişim, kurum içinde oluşan tutum, değer ve inançlar arasında benzerlikler oluşmasına neden olmaktadır. Kurum kültürü ile ailenin inanç ve değerleri birleştiğinden, inanç, değer ve kurullar daha çabuk ve daha kolay benimsenir hale gelmekte, dolayısıyla da örgüt kültürünün oluşumu ve yayılması kolaylaşmaktadır. Bu bağlamda aile değerleri, inançları ve kurulları örgüt değerlerini etkilemekte ve aile kültürünün etkisiyle oluşan örgüt kültürünün çalışanlar tarafından kabulünü hızlandırmaktadır (Yıldız, 2006, s.23).

Tarihte ilk olarak kurulan aile işletmesi 576 yılında kurulan Kango Gumi adı, Japon işletmesidir. Kurulan ikinci aile şirketi ise yme Japonlar tarafından 718 yılında kurulan Hoshi Han işletmesidir (Ergin, 2004).

İş dünyasına bakıldığında sektörlerinde büyük pazar paylarına sahip olan dev işletmelerin genellikle çok ulusal ve çok ortaklı işletmeler şeklinde yapılandıkları görülmektedir (Örücü, 2000, s.19). Fakat dünyada hiç de azımsanılmayacak sayıda büyük ve küresel nitelik kazanan aile işletmeleri de bulunmaktadır. Bu tür işletmeler arasında ilk sıralarda gelenlere örnek olarak ABD'de Ford, Mars, Estee Lauder ve Levi Strauss and Co., İsviçre'de Tetra Laval, Hermes ve H&M; Fransa'da Michelin, Bie ve L'Oréal; Kanada'da Seagram ve Bata verilebilir. Türkiye'de de tanınmış büyük aile işletmeleri arasında Sabancı Holding, Koç Holding, Eczacıbaşı Holding ve Doğan Grubu gibi çok sayıda örnek mevcuttur (Kırım, 2001, s.4).

## KURUMSALLAŞMA

Kurumsallaşma hemen herkesin biraz farklı anlamlar yüklediği bir kavramdır. Fakat çoğunlukla bir takım örgütsel ve yönetsel değişiklikler olan bir işletmenin, bu değişikliklerin giderek kurum haline dönüşme süreci anlamında kullanılmaktadır. Ancak burada "kurum" olmayla kast edilen özellikler ille örgütsel ve yönetsel değişikliklerin neler olduğu konusunda bir görüş birliği bulunmamaktadır (Ural, 2004, s.17).

20. yüzyılın önemli örgüt teorisyeni Philip Selznick kurumsallaşmayı "örgütün ayrı bir kimlik kazanması ve sosyal ihtiyaç ve beklentilerle doğal bir üretilen olarak duyarlı ve esnek bir organizma haline gelme süreci" biçiminde tanımlamaktadır. March'a göre ise kurumsallaşma, "cevresel değişimle birlikte örgütsel değişimin gerçekleştirilmesi ve bu değişim doğrultusunda örgütsel ve yönetsel süreçlerde standartlaşımın sağlanması"dır. Bu tanımlardan yola çıkılarak kurumsallaşma, "bir işletmenin kişilerden ziyade kurullara, standartlara ve prosedürlere sahip olması; kendisine özgü sefaletama biçimleri, iş yapma usul ve yöntemleri içermesi ve bu sayede diğer işletmelerden farklı ve ayrırt edici bir kimliğe bürünme süreci" olarak tanımlanabilir.

Kurum, çok uzun yıllarda oluşmuş ve ancak çok yavaş değişebilecek bir kültüre sahip olan, fakat tutucu olmanın ziyade kendine has bir ekol oluşturmuş olan bir yapıyı ifade etmektedir. Dolayısıyla "kurumsallaşma" kavramı yukarıdaki özelliklere sahip olma durumunu, "kurumsallaşma" kavramını ise bu özelliklere



sahip olmaya doğru gitme sürecini anlatmaktadır. Aile işletmelerinin zaafı bu anlamda kurumsal olmamaları değildir. Bir işletmenin uzun ömürlü ve başarılı olması her şeyden önce iyi yönetilmesine bağlıdır, ama bu kurumsal olmasının gerektirmez. Kurumsal olmayan, hatta yönetim felsefesi itibarıyla özellikle kurumsal olmamayı seçmiş pek çok başarılı ve uzun süreli varlığını sürdürebilmeyi başarmış işletme bulunmaktadır. Diğer yandan olağanüstü bir kurumsallaşma düzeyine ulaşmışken varlığını sürdürebilmek için küçülmek ve örgütsel yapısını törpüleyerek daha yenilikçi olmaya çalışan işletmelere de rastlanmaktadır (Ural, 2004, s.18).

Genel olarak işletmelerin varlıklarını sürdürdüğü süre incelendiğinde iki farklı süreç gözlemlenmektedir. İlkinde işletmelerin ömürlü patronun ömrüyle bitmekte ya da en iyi olasılıkla bir sonraki kuşağa miras olarak kalmakta ve sonra da tükenme sürecine girmektedir. Başka bir deyişle işletmeler kurumsallaşmayı başaramadan yok olmaktadır. Diğer süreç ise işletmenin kurumsal bir kimlik kazanarak yaşamaya, üretmeye ve kazanmaya on yıllar, hatta yüz yıllar boyu devam etmesidir. Bu sürecin yaşanmasını sağlayan kavram şüphe yok ki kurumsallaşmadır. Bu özelliği kazanmanın temeli ise işletmenin kendisine özgü bir kurumsal kültür yaratabilmesi olmalıdır. Kurum kültürü, işletme çalışanlarının zaman içinde geliştirdikleri gelenekler, anlayışlar ve normlar bütünüdür oluşturduğu bir yapı biçiminde tanımlanabilir (Kırım, 1998, s.58). Bu bağlamda, bir işletmede sermayedarlar, çalışanlar, çalışma ortamı ve faaliyet alanı dahi değişse bile, sağlam bir kurumsal kültür oluşturulduysa, işletme yaşayan ve değer yaratan bir varlık olmaya devam edecektir (Ülgen ve Mirze, 2004, s.438).



#### AİLE İŞLETMELERİNDE KURUMSALLAŞMA SÜRECİ

Günümüzde yoğunluğu artan rekabetin de etkisiyle aile işletmelerinin pek çok sorunu başa çıkmaya çalıştığı yadsınmaz bir gerçekçidir. Fakat aile işletmeleri yakından incelendiğinde bu sorunların temelinde genel olarak tek bir problemin olduğunu görmek zor olmayacaktır. Bu problemler kurumsallaşamamadır.

İstatistikler, Türkiye'de "4. kuşağa" ulaşılabilmiş aile işletmesi oranının %6 dolayında olduğunu göstermektedir (Bayıksel, 2003). Bu aile işletmeler kurumsallaşmayı yapıları nedeniyle 3. kuşağın ötesine geçmeyi başarmış ender firmalar arasında yer almaktadırlar. Özellikle Avrupa ve ABD'de ise bu oranı daha fazla olduğu görülmektedir. Volkswagen ve Audi'nin sahibi Pietsch, BMW'nin sahibi Quandt, Ericsson'un sahibi Wallenberg ve Bosch'un sahibi Bosch aileleri, bu gelişimi başarıyla tamamlamış aile işletmeleri arasında yer almaktadırlar (Bayıksel, 2003). ABD'de 1640 yılında kurulmuş olan ve bu gün 12. nesil tarafından yönetilen işletmelere rastlanırken, Türkiye'deki en eski aile şirketinin 1870 yılında kurulduğu ve ancak 4. nesle ulaşabildiği görülmektedir (Karpuzoğlu, 2001, s.62).

Aile işletmelerinde kurumsallaşma süreci genel olarak iki temel zeyirine çekilenebilir. Bunlar, aile ilişkilerinin kurumsallaşması, başka bir deyişle aile anayasasının oluşturulması ve işletmenin kurumsallaşmasıdır.

Aile ilişkilerinin kurumsallaşması (Aile Anayasasının Oluşturulması) Bunlardan ilki olan aile ilişkilerinin kurumsallaşması süreci, genel üzerinde fazla durulmayan ama aile işletmelerinde en temel sorunları yaratan süreçtir. Kurumsallaşmayı sistem haline getirmek olarak tanımladığımızda görüldüğü gibi işletmenin sistem haline gelmesi yetmeyecek, aile ilişkilerinin de bu sistem haline getirilmesi gerekecektir (Sağlam, 2005, s.5).

Aile ilişkilerinin duygusallık ve aile bağlarından uzaklaştırılması, sistematik hale getirilmesi, yani kurumsallaştırılması, küresel rekabet ortamında varlığını sürdürmek isteyen aile işletmelerinin en önemli hedeflerinden biri olmak zorundadır. Herhangi bir aile işletmesinin, yapısı kurumsallaşmayı gerçekleştirip aile ilişkilerinin kurumsal hale getirilmesi ihmal etmesi durumunda, örgüt bireyleri arasında problemler ve çatışmalar çıkması ve sonunda da işletmenin varlığını yitirmesi kaçınılmaz hale gelecektir (Kırım, 2001, s.11).

Aile işletmeleri kendilerine has özellikleri ve problemleriyle diğer işletmelerden farklı bir takım politikalara ihtiyaç duymaktadırlar. Özellikle yönetimde duygusal davranmanın önüne geçilmesi ve iş başarımı açısından aile işletmelerinin bazı konularda dikkatli olması gerekmektedir. Böylece her aileden olmayan çalışanların, aile üyesi olan çalışanlara karşı olumsuz tutum geliştirmesi önlenmiş olacak hem de çalışanların motivasyonu ve performansı artırılmış olacaktır. Buna göre; aile üyelerinin ücretlendirilmesinde, aile üyesi olmayan çalışanlarla aynı kriterlerin geçerli olması; performans değerlendirme sürecinde aile üyelerinin diğer iş görenlerle aynı standartlara değerlendirilmesi; aile üyesi çalışanların mümkün olduğunca aile üyesi

olmayan kişiler tarafından denetlenmesi ve aile üyesi olan çalışanların en az beş yıl işletme dışında deneyim kazanması aile ilişkilerinin kurumsallaşması açısından oldukça önemlidir (Hatten, 1997, s.172).

#### Aile Anayasası

Aile anayasası, aile üyelerinin birbirleri arasındaki profesyonel iş ilişkilerini sağlıklı bir şekilde yönetebilecek temel ilkelerin, bizzat aile üyeleri tarafından belirlenerek yazıya dökülmesi sonucu oluşturulan belgedir. Devreye giren aile anayasası, yeni kuşakların şirket yönetimine katılımını da koşullara bağlamaktadır. Böylece, bu konudaki karşılıklı ve keyfi davranışlar da ortadan kalkmaktadır. Örneğin, Koç Holding, Sabancı Holding ve Eczacıbaşı Holding'in anayasalarında, aile fertlerinin işletme yönetimine katılım koşulları çok ayrıntılı bir şekilde belirtilmektedir. Başka bir işletmede tecrübe, terfi sayısı, dil bilme zorunluluğu ve işletmedeki ilk iş, bu alanda öne çıkan koşullardan birkaçını oluşturmaktadır. Bu koşullara uymayan aile üyelerine ise grup dışında iş yapmaları önerilmektedir (Bayksel, 2003).

Genel olarak aile anayasası tasarımları, genel hükümler bölümüyle başlayıp, çalışma ilkeleri, idari yapılanma ve mülkiyet bölümlerine yer vermektedirler. "Genel Hükümler" başlığını taşıyan birinci bölümde anayasasının gerekçesi, amacı, ailenin misyonu, değerleri ve aile içi ilişkiler yer almaktadır. "Çalışma İlişkileri"nin ele alındığı bölümde, aile dışından ya da aile üyelerinden olan çalışan ve yöneticilere ilişkin düzenlemelerle işletmede görev alan aile üyelerinin uymaları gereken kurallar ele alınmaktadır. Anayasanın diğer bir bölümü de aile toplantıları, aile konseyi ve üyeleri ile konseyin çalışma şekli ve görevlerine ilişkin hükümlerin yer aldığı "İdari Yapılanma"ya ayrılmıştır. "Mülkiyet" başlığını taşıyan bölümdeki hükümler işletmenin mülkiyet yapısı ve bu yapıda meydana gelebilecek değişimlere ilişkin düzenlemeleri içermektedir (ASO, 2005, s.3).

Aile anayasaları, her aile için farklı konular içereceğinden, sonsuz farklı şekillerde düzenlenebilecek olmalarına rağmen; genellikle aile şirketine girmek, katılımda bulunmak ve bu şirketlerde kalabilmek için gerekli alt koşullar, hissedarların çıkarları ve kar dağıtımı, devir için kıstaslar ve davranış ilkeleri gibi konular hakkındaki kararları içermektedir (Kırın, 2001, s.51).

#### İşletmenin Kurumsallaşması

Kurumsallaşma işletmenin bir sistem haline gelebilmesidir. Her sistemde olduğu gibi, sistemin parçalarının rollerinin ve görevlerinin belirlenmiş olması ve sistemin kendi bütünlüğü içinde işleyebilmesinin ve karşılıklı etkileşiminin alyapısının kurulmuş olması gerekmektedir. Bu bağlamda, kurumsallaşma denildiğinde işletmenin kurumsallaşması anlaşılmalıdır (Sağlam, 2005, s.3).

Kurumsallaşma bir defada, aniden gerçekleştirilebilen bir uygulama değildir. Kurumsallaşma bir program dâhilinde adım adım ve aşamalar halinde yürütülmelidir. Ekonominin konjonktür ve faaliyetleri bulunan sektörler değişken olduğu için, kurumsallaşma adımları sürekli revize edilmeli ve değişen şartlara göre uyarlanmalıdır (Yıldız, 2006, s.57). Kurumsallaşma önceden belirlenen ve işletme sahipleri ve yönetim tarafından oluşturulan kurallara göre uygulamaya konan bir süreç olduğundan öncelikle işletmenin



misyonu ve vizyonu tespit edilmeli, daha sonra ise vizyona dönük stratejiler, hedefler ve değerler belirlenmelidir.

İşletmenin kurumsallaşması süreci, amaçlara uygun bir örgüt yapısı oluşturmayı, iş ve görev tanımlarını yapı yazmayı, iç yönetmelikler oluşturmayı ve yetki ve sorumlulukları dağıtarak profesyonel bir yönetime geçmeyi içeren bir süreçtir (Kırın, 2001 s.11).

#### KONYA ÖRNEKLEMİNDE BİRARAŞTIRMA

Araştırmanın çalışma evreni Özel Büsan Sanayi Sitesi'ndeki işletmelerdir. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket tekniği kullanılmıştır. Bu işletmelerden aile işletmesi olma ölçütlerine uyan 45 işletmeye karşılıklı görüşme, elektronik postele gönderme ve anket bırakarak daha sonra toplama şeklinde farklı yöntemler uygulanmış, sağlıklı geri dönüşümü sağlanan 28 adedi değerlendirilmeye alınmıştır. Hazırlanan anket formunun ilk bölümünde ankete katılan işletme ve yöneticilere yönelik temel bilgi edinme amaçlı 26 adet soru, daha sonra ise kurumsallaşma kriterlerinin





uygulama düzeyleri ile bu konuda uygulanan kriterlere verdikleri önem derecelerini saptanmaya yönelik sorular hazırlanmıştır.

Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan aile işletmelerinin büyük çoğunluğunda (% 89) aile üyeleri hisselerin tamamına sahiptir. Bu durum, araştırmaya katılan aile işletmelerinde dışa açılma oranının oldukça düşük olduğunu göstermektedir.

İşletmenin kurucusunu birinci nesil, kurucunun çocukları ile gelin ve damatlarını ikinci nesil ve torunlarını da üçüncü nesil olarak değerlendirdiğimizde, işletmelerin tepe yönetiminde 1. nesil % 54 ilk sırada yer almaktadır. 1. ve 2. neslin birlikte yönettiği işletmelerin oranı % 25 iken, tamamen 2. nesil tarafından yönetilen işletmelerin oranı ise yalnızca % 18'dir. Buna göre, araştırmaya katılan işletmelerin henüz oldukça genç oldukları ve gelecek için ciddi stratejik planlama faaliyetlerine gereksinim duydukları sonucuna ulaşılabılır.

İşletmede aktif olarak çalışan ve düzenli olarak toplanan bir yönetim kurulu olup olmadığı ve yönetim kurulunda aile üyelerinin oranı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya katılan işletmelerin % 64'ünde işletme içinde bir yönetim kurulu olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda bu işletmelerin büyük çoğunluğunda aile üyelerinin yönetim kurullarında oldukça yüksek bir oranda temsil edildiği görülmektedir. Yönetim kurulu olan işletmelerin yalnızca % 57'sinde 3 veya daha az sayıda profesyonel yönetici istihdam edilmekteyken, araştırmaya katılan işletmelerin yine sadece % 54'ünün belirli bir organizasyon şemasına sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgular göz önüne alındığında,

çalışmaya konu olan işletmelerin yönetsel açıdan henüz yeterince kurumsal bir yapı oluşturamadıkları görülmektedir.

Araştırmaya katılan işletmelerin kurucularının büyük çoğunluğunun katılıncının kendisi veya babası olduğu görülmektedir. İşletmelerin % 57'si birinci neslin etkisi altındadır. Mülkiyet açısından tek patron hâkimiyeti görülmektedir. Baba tarafından kurulan işletmelerin oranı ise % 36'dır.

Ankete katılan yönetici ve işletme sahiplerinin büyük çoğunluğu, işletmedeki kilit noktalarda kendilerinin güvenebilecekleri aile üyelerinin olmasını tercih etmektedir. Bu durum işletmede bireylerden ziyade önceden belirlenmiş bir takım prosedürlerin olmayışı, hissedar yönetici karar ve eğilimlerinin kurallardan daha etkin olduğu izlenimi bırakmaktadır. İşletmelerde etkin bir denetim ve geri besleme mekanizmasının olmayışı sonucunda, aileden olan kişilerin aile dışından olanlara göre işletmenin ve ailenin çıkarlarını daha iyi gözetebilecekleri düşünülmektedir. Sahip yöneticiler genel olarak ailelerin ön plana çıkarmak istediğinden, sağlayacağı katkı düşük düzeyde de olsa, kendi ailesinden olan kişilerin yönetici olmalarını istemektedir. Ankete katılan yöneticilerin % 54'lük bölümü üst yönetimde hissedar ve profesyonel yöneticinin birlikte olması gerektiği konusunda görüş bildirmişlerdir.

Ankete katılan işletmelerde terfi politikası ve insan kaynakları ihtiyacının büyük ölçüde kıdem esas ve yönetici tercihlerine bağlı olduğu görülmektedir. Eğitim ve performansa göre politika oluşturulması oranı ise yalnızca % 7'dir. Yine insan kaynakları ihtiyacının karşılanmasında aile bireylerinin referansıyla işe alma % 50, aile bireylerine öncelik tanıma % 30, tandik ve çevre istekleri doğrultusunda işe alma oranı ise % 14 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum bize dolaylı olarak bu işletmelerde nepotizm düzeyinin küçümsenemeyecek oranda yüksek olduğunu göstermektedir.

İşletmede çalışan aile üyesi çalışanlarla, aile üyesi olmayan çalışanlar arasındaki çalışma koşulları farklılıkları bu işletmelerdeki kurumsallaşma düzeyi belirlenmesinde oldukça önemli bir ölçütür. Ankete katılan yöneticilerin % 89'u böyle bir farklılığın bulunmadığını belirtirken, % 11'i böyle bir farklılığın olduğunu kabul etmektedirler. Çalışma koşullarında farklılık olduğunu kabul eden işletmeler, bu farklılıkların esas çalışma saatleri ve çalışılan mekân konusunda inisiyatif sahibi olmalarından ibaret olduğunu belirtmişlerdir.

#### SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İşletmelerin yönetiminde sistemli bir uygulamayı yerleştirebilmek için işletmelerin kurumsallaşması önemlidir. Kurumsallaşma, örgütsel ve bireysel amaç uyumunun sağlandığı, örgüt içi iletişim ve ilişkilerde açıklığın ve netliğin hâkim olduğu, görevlerin iş tanımlı ile belirlenştirilerek her türlü belirsizliğin ortadan kalktığı ve kendine özgü bir kültür yaratılarak varlığını devam ettirmede dayanıklı duruma geldiği sistemli yapılardır.

Ankete katılan işletmelerin büyük çoğunluğu işletme faaliyetlerine sistematik bir işleyiş kazandırmanın gerekliliği konusunda paralel görüşlere sahiptir. Ayrıca 24 işletme, kurumsallaşma ile sistematik bir örgütsel yapının oluşturulması arasında pozitif yönlü bir korelasyon olduğunu düşünmektedirler.

Profesyonel yöneticilerin görevlendirildiği aile işletmeleri de mevcuttur. Ancak genellikle bu işletmelerin büyük bir bölümünde faaliyetlerin tamamına



yakını aile üyeleri tarafından sürdürülmektedir. Bu durum işletme için kimi olumlu sonuçlara neden olabileceği gibi, alınan kararların rasyonelliği ve etkinliği noktasında çeşitli sorunlar yaratılabilmektedir. Bu sorunlar kurumsallaşma açısından gerekli değişim sürecini yaşamaması olan işletmelerde daha sancılı bir şekilde hissedilmekte ve işletmenin varlığını tehdit eder duruma gelmektedir.

İşletmelerde yeni neslin eğitimi büyük önem verilmektedir. Günümüz rekabet ortamında işletmelerini gelecekte daha güçlü kılmak isteyen yöneticiler, gelecek yöneticilerinin çağın gerektirdiği donanımlara ve işin gerektirdiği niteliklere sahip olmasını zorunluluk olarak algılamaktadırlar. Araştırmaya katılan işletmelerde de aile üyesi çalışanların yeterliliğine verilen önem derecesi % 89 gibi yüksek bir oranda gerçekleşmiştir.

Aile işletmelerinde kurumsallaşmanın sağlanması ile aile anayasasına sahip olmaları arasında pozitif bir ilişki vardır. Ankeite katılan işletmelerde de genç kurulların belirlendiği bir aile anayasasının varlığının gerekli olduğu % 86 oranında kabul edilmiştir.

Kurumsallaşmak aile işletmelerinin sürekliliği ve büyümesi için önemli bir kavramdır. Kurumsallaşmak aile işletmeleri yeni bir organizasyon yapısı oluşturmalı ve bu yapı içinde yer alan herkesin görevi, yetkileri ve sorumlulukları yazılı olarak belirlenmelidir. Konya'daki aile işletmeleri ise kurumsallaşmanın gerekliliğini ve önemini kavramış olmalarına rağmen uygulamada büyük ölçüde tek patronlu ve merkezizetçi yönetim sistemini benimsemektedirler. Özellikle kuruluş yıllarında, bir aile işletmesinde belirli yönetsel pozisyonlara sermaye sahibi aile bireyi yöneticiler yerleştirilmektedir. Bu nedenle bu tür işletmelerde bir aile anayasasının oluşturulması kurumsallaşma adına son derece önemlidir.

Aile işletmelerimizde görev, yetki ve sorumluluk yönetmeliği konusunda boşluklar bulunmaktadır. Bu yönetmelikler açık ve net biçimde hazırlanrsa bu işletmelerde karar alma süreci belirli kurallara bağlanacak ve işletmenin kurumsallaşması için bir adım atılmış olacaktır. Aynı zamanda aile işletmelerinde iş tanımları yapılmalı, iş planı ve aksiyon yazılı hale getirilmeli ve etkin bir bilgi ağı sağlanmalıdır. Böylelikle yerel işletmelerin bile yoğun küresel rekabeti yakından hissettiği günümüz reel piyasasında, aile işletmeleri kurumsallaşma yarışında önemli bir konum elde edebilir.

#### KAYNAKÇA

- AKAT, Ömer; Uygulamaya Yönelik İşletme Politikası ve Stratejik Pazarlama, Hünkar Ofset Matbaacılık, 2. Baskı, Bursa, 2000.
- ASO, Ankara Sanayi Odası Aile Anayasası, Ankara Sanayi Odası Yayın Yayın No: 57, Haziran 2005.
- ATES, M. Rauf; "Aile Şirketleri Başarısız mıdır?", Capital Aylık İş ve Ekonomi Dergisi, Kasım 2004.
- BARAZ, Barış; Aile İşletmelerinde Kurumsallaşma Ölçütleri, T.C. Kültür Üniversitesi, 2. Aile İşletmeleri Kongresi Kongre Kitabı, İstanbul, Nisan 2006.
- BAYIKSEL, Şeyma Öncel; "Aile Şirketinde Başarının 3 Koşulu", Capital Aylık İş ve Ekonomi Dergisi, Ağustos 2004.
- BAYIKSEL, Şeyma Öncel; "Her Aileye Bir Anayasa", Capital Aylık İş ve Ekonomi Dergisi, Mart 2003.
- BAYIKSEL, Şeyma Öncel; "Üçüncü Kuşaktan Porsche'nin Sırları", Capital Aylık İş ve Ekonomi Dergisi, Temmuz 2006.

- CELİK, Adnan, AKGEMCİ, Tahir; Girişimcilik Kültürü ve KOBİ'ler, Nobel Yayın Dağıtım, Konya, 1998.
- DRUCKER, Peter F.; Gelecek İçin Yönetim 1990'lar ve Sonrası, Çes. Fikret Üçcan, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1995.
- EREN, Erol; Yönetim ve Organizasyon, Beta Basım A.Ş., İstanbul, 2003.
- ERGIN, Barış; "En Kalabalık Aile İtalyan En Uzun Ömürlüsü Japon", Milliyet İş Yasağı Dergisi, Mayıs 2004.
- FINDIKCI, İlhami; İnsan Kaynakları Yönetimi, Alfa Yayınları, 3. Baskı, İstanbul, 1999.
- HATTEN, Timothy S.; Small Business Entrepreneurship and Beyond, Prentice Hall, New Jersey, 1997.
- KARPUZOĞLU, Ebru; Büyüyen ve Gelişen Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma, Hayat Yayıncılık, İstanbul, 2001.
- KIRIM, Arman; Aile Şirketlerinin Yönetimi, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2001.
- KIRIM, Arman; Yeni Dünyada Strateji ve Yönetim, Sistem Yayıncılık, Ankara, 1998.
- ÖĞÜT, Adem; Bilgi Çağında Yönetim, Çizgi Kitabevi, Geliştirilmiş 4. Basım, Konya, 2009.
- ÖĞÜT, Adem, ERBİL, Cihat, Sosyal Sermaye Yönetimi: Strateji, Enformasyon, Güven, Çizgi Kitabevi, 2. Basım, Konya, 2009.
- ÖĞÜT, Adem, KOCABACAK, Ayşe; "Küreselleşme Sürecinde Türk İş Kültüründe Yaşanan Dönüşümlerin Boyutları" Türkiye Araştırmaları Dergisi, 23, 2008.
- ORCCÜ, Edip; Modern İşletmecilik, Gazi Kitabevi, 3. Baskı, Ankara, 2003.
- SAGLAM, Necdet; "Aile Şirketlerinde Yeniden Yapılanma", 2005, [http://www.esos.net/kurumsal/download/necdet\\_hoca.doc](http://www.esos.net/kurumsal/download/necdet_hoca.doc), (5 Ocak 2007).
- SEYİDOĞLU, Halil, Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı, 9. Baskı, İstanbul, 2003.
- SOYLU, Remzi; "Aile Şirketi", 23 Temmuz 2003, [http://www.atomalye.com/remzi\\_soylu\\_aile\\_sirket\\_1.htm](http://www.atomalye.com/remzi_soylu_aile_sirket_1.htm), (23 Aralık 2006).
- SİMŞEK, M. Şerif; İşletme Bilimlerine Giriş, Günay Ofset, 8. Baskı, Konya, 2001.
- SİMŞEK, M. Şerif; Yönetim ve Organizasyon, Günay Ofset, 7. Baskı, Konya, 2002.
- TÜRKER, Masmum, ÖRELER, E. Okay; Türk Şirketlerinin Küresel Şirket Haline Getirilmesi Yolları, İstanbul Ticaret Odası Yayınları Yayın No: 60, İstanbul, 2004.
- URAL, Aydın; Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma Sendromu, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2004.
- ÜLGEN, Hayri, MIRZE, Kadri; İşletmelerde Stratejik Yönetim, Literatür Yayıncılık, İstanbul, 2004.
- VURAL, Z. Beril Akıncı; Kurum Kültürü, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003.
- YILDIZ, Arif; Aile İşletmelerinde Sürekliliğin Ölçülmesi ve Devrin Değerlendirilmesi, Konya'daki Aile İşletmeleri Üzerine Yapılan Bir Araştırma, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2006.
- ZIMMERER, Thomas W., SCARBOROUGH, Norman M.; Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management, Prentice Hall, Second Edition, New Jersey, 1998.





# KOBI'lere 1 milyar TL'lik kaynak

Hazine ile Kredi Garanti Fonu (KGF) arasında 1 milyar TL'lik kaynak aktarımını öngören protokol, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan ile Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün tarafından imzalandı.



Küresel ekonomik krizin yol açtığı banka kredi hacimlerindeki daralma ile krizin baskısını hisseden KOBİ'ler için, hükümetin krize tedbir paketi içinde yer alan, "Hazine ile Kredi Garanti Fonu arasında 1 Milyar TL'lik kaynak aktarımını" öngören protokol, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sosyal Tesisleri'nde düzenlenen törenle imzalandı. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun evsahipliğinde gerçekleştirilen törende, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün'ün yanı sıra, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarı İbrahim Çanakçı, T.Bankalar Birliği Başkanı V. Varol Cıvı, KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan, KGF Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz ve Fon'un 240 Milyon TL'ye çıkartılan sermayesine iştirak eden bankaların genel müdürleri hazır bulundu.

Törende konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de Kredi Garanti Sisteminin daha da geliştirilip etkinleştirileceği inancı ile, KOBİ'lerimizin nefes almasına ve yaşatılmasına yönelik olarak sağlanan bu desteğin KOBİ'lere ve ülkemiz ekonomisine hayırlı olmasını diliyorum" dedi.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun konuşması şöyle:

"Kredi Garanti Fonu, 1991 yılında 20 bin TL sermaye ile 6 kuruma ortaklığında özel bir kanunla kurulmuştur. KGF, 1994 yılında ilk faaliyete geçtiğinde, kefaletini kabul ederek kredi veren sadece kendi hissedarlarından Halk Bankası'nın bulunduğu, küçük bir kuruluş. KGF'nin kısıtlı olan sermayesi, faaliyete geçtikten ancak 9 yıl sonra, 2003'de 50 bin TL'ye çıkartıldı. Sonrasında 2006'da 20 milyon TL'ye, 2007'de 60 milyon TL'ye yükseltildi.

KGF bugün, TOBB ve KOSGEB'in sermaye artışına iştirak ile 20 seçkin Bankamızın da toplam 80 milyon TL ile ortak olarak katılmasıyla, 240 milyon TL sermayeli, güçlü bir kuruluş haline gelmiştir. Bu son sermaye artırımını ile TOBB, KOSGEB ve Bankalar, yaklaşık yüzde 33'lük oranlarla eşit ortaklar hale gelmişlerdir. Burada vurgulamam gereken önemli bir nokta da, KGF'nin Ana Sözleşmesi gereği, daha önceden olduğu temenni dağıtmayacak olmasıdır.

Yani bizler şirket ortakları olarak, KGF'ye aktardığımız kaynağı, geri dönüşü olmayacak bir şekilde, bir nevi hibe etmiş oluyoruz. Bu çerçevede bu zor günlerde ülkemiz ekonomisine destek olmak amacıyla bizimle birlikte elini taşın altına koymaktan çekinmeyen KOSGEB'e ve Bankalarımıza da teşekkürlerimiz iliziyor. KOBİ'lerimizin gerek yarattıkları katma değer, gerekse istihdam bakımından önemi büyüktür. Ekonomimizin mihenk taşı konumundaki KOBİ'lerimizin içinde bulunduğu sorunlar ve bunların aşılmasındaki engeller hepimizin malumdur. Bu sorunlardan bir tanesi mali sistemdeki finansmana erişim problemidir. Bunun nedenlerinin başında, kurumsal yapılanma eksikliği, kayıtdışı ve dolayısıyla sağlıklı mali tablolarının olmaması ve yetersiz teminat yapısı geliyor.

Bu durum finans kuruluşların, KOBİ'leri yüksek riskli olarak görmesine ve kredi tahsisinde tereddüt etmelerine veya yüksek teminatlar talep etmelerine sebep olmaktadır. İşte bu noktada Kredi Garanti Fonu, kuruluş amacı ve misyonu gereği, KOBİ'lerin finans kuruluşlarına karşı

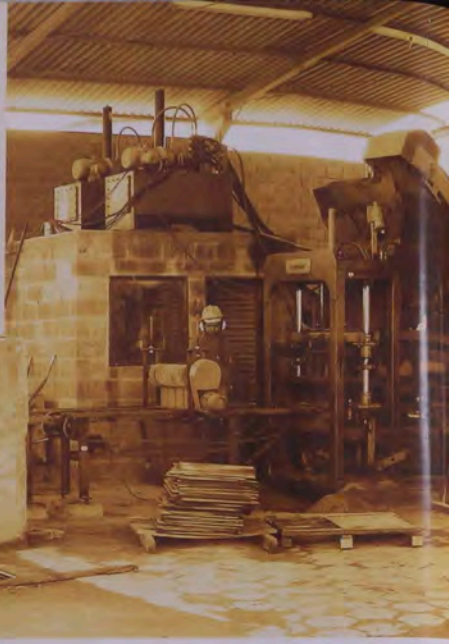
teminat eksikliğini tamamlayarak, finansmana erişimlerine imkân sağlamaktadır. Özellikle de küresel ekonomi krizinin etkisiyle, bankaların kredi işlemlerinde daha çekingen davranması, KGF'nin önemi artırmıştır. 2008 sonunda 84 milyar TL olan KOBİ kredileri, Ağustos ayı sonu itibarıyla 80 milyar TL'ye düşmüştür. Nakdi kredi müşterisi konumundaki KOBİ sayısı ise 1 milyon 397 binden, 1 milyon 217 bine gerilemiştir.

Bu noktada Hükümetimizin olumlu yaklaşımı ile sağlanan 1 milyar TL kamu kaynağı ile oluşturulması hesaplanan 10 milyar TL tutarındaki kredi hacmi sayesinde, çok daha fazla KOBİ, finansmana erişecektir. Böylece üretme, istihdam ve ihracata devam edebileceklerdir. Kamunun sağladığı kaynağı en etkin ve doğru bir şekilde kullanmak üzere, bazı kısıtlarla da belirlenmiştir. Buna göre, 30 Haziran 2008 tarihinden önceki 2 yıl içinde takibe düşmüş veya vadesi geçmiş borcu bulunmayan KOBİ'ler bu kaynaktan yararlanabileceklerdir. Ayrıca yararlanıcı başına 1 milyon TL, bir risk grubuna ait yararlanıcılar için ise 1,5 milyon TL limit belirlenmiştir.

Bu kapsamda asgari 6 ay, azami 4 yıl vadeli olarak kullanılacak kredilerin yüzde 65'ine Hazine garantörlüğü ile KGF tarafından kefalet sağlanırken, kredi riskinin yüzde 35'i Bankalarımız tarafından karşılanacak. Bu düşüncelerle sözlemler bitirmeden önce, reel sektöre ve ekonomimize destek amacıyla ülkemizde bir ilki gerçekleştiren kamu idaremize, başta Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan'a, Sanayi ve Ticaret Bakanımız Sayın Nihat Ergün'e, Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'e, Hazine Müsteşarı Sayın İbrahim Çanakçı'ya ve emeği geçen tüm bürokratlarımıza, bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de Kredi Garanti Sisteminin daha da geliştirilip etkinleştirileceği inancı ile, KOBİ'lerimizin nefes almasına ve yaşatılmasına yönelik olarak sağlanan bu desteğin KOBİ'lere ve ülkemiz ekonomisine hayırlı olmasını diliyorum, hepimize saygılar sunuyorum."





#### DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, sistem ile oluşturulacak kredi hacmini yaklaşık 10-12 milyar lira olarak tahmin ettiklerini belirterek, "Bu ilk etapta, Hazine'nin sağladığı 1 milyar liranın kaldıracağıyla oluşan ilave bir kredi hacmidir" dedi.

Babacan, Türkiye'de KOBİ'lerle, bankalar arasındaki ilişkilerin daha sağlıklı bir zemine oturması, buradaki sorunların aşılması, bankaların KOBİ'lere kredi kullandırırken ellerinin daha rahatlaması ve KOBİ'lerin de kredi kaynaklarına daha kolay ulaşması ile ilgili önemli bir protokol imzalandığını söyledi.

Protokolün yapılması ve kurumsal altyapısı için epeyce uğraştıklarını, saatler süren toplantılardan sonra sadece geçici bir yasal bir çerçeve ve geçici bir kurumsal düzenleme değil, kalıcı, sürdürülebilir bir yapı kurmak istediklerini anlatan Babacan, bunun için öncelikle kredi garanti kuruluşlarına, Hazine Müsteşarlığı tarafından destek verilmesinin önünü açacak bir yasal düzenleme yaptıklarını kaydetti.

Daha önce böyle bir imkan olmadığını kaydeden Babacan, Bakanlar Kurulu kararıyla bu desteğin çerçevesini çizdiklerini, şartlarını bir bakıma belirlediklerini, daha sonra da bankaların da bu sistem içerisinde paydaş olarak hatta KGF'ye ortak olarak girmesini arzu ettiklerini anlattı ve şöyle devam etti: "Bu özellikle önemliydi. Çünkü bir yandan reel kesimi, bir yandan finans



kesimini, bir yandan da kamunun içinde temsil edildiği, öte yandan Hazine Müsteşarlığı'nın verdiği destek sebebiyle Hazine'nin de yönetiminde söz sahibi olduğu bir yapı kurduk. Bir bakıma 4 başlı rızasıyla yani reel sektör, finans sektörü, KOSGEB ve Hazine, 4 başlı rızasıyla yürüyecek ve ortak akıl ürünü kararlar alacak bir yapıyı oluşturmuş olduk.

Bu dönemde özellikle ekonominin sıkıntılı olduğu, tüketimle alakalı genel eğilimde bir yavaşlamanın olduğu, esnafımızın, KOBİ'lerimizin finans kaynaklarına ulaşmada sıkıntı çektiği bir dönemde bunun önemli bir imkan olduğunu, önemli bir kapı açtığını düşünüyorum."

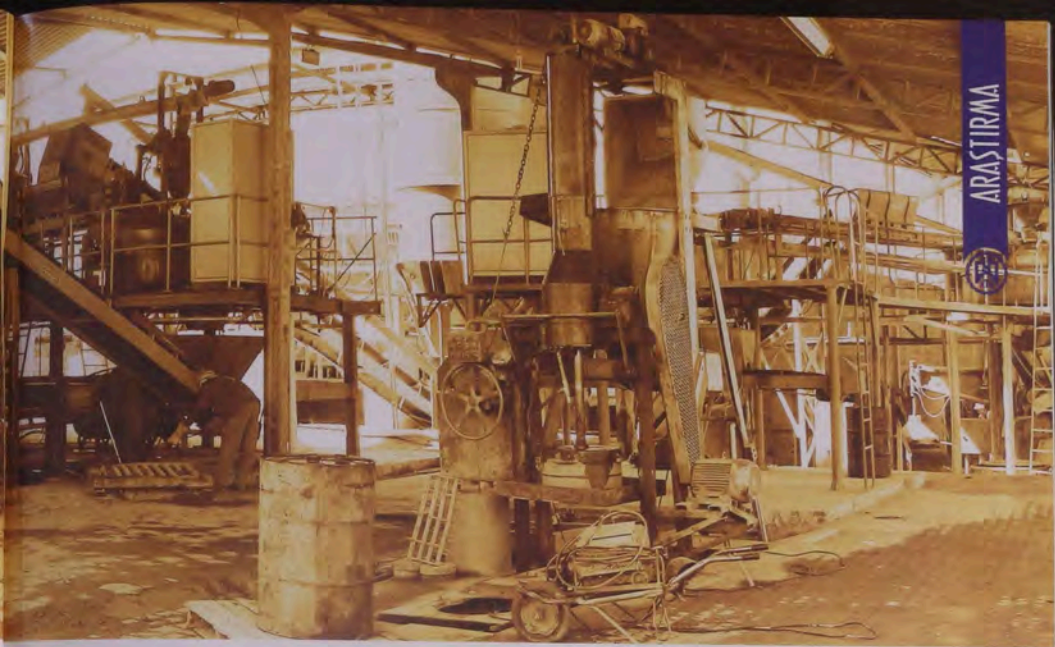
Babacan, şu ana kadar KGF A.Ş.'nin güzel çalışmalar yaptığını ifade ederek, sermayesinin son bir kaç içerisinde güçlendirildiğini, ortaklık yapısının güçlendirildiğini ancak bu yeni dönemde bankaların da ortak olması ve Hazine'nin destek vermesiyle beraber artık bundan sonraki dönemde ekonominin çok önemli kurumlardan birisi haline geldiğini bildirdi.

"Bugün burada imzalayacağımız protokol bir ilk" diyen Babacan, KGF A.Ş.'nin bundan sonra yapacağı tek işin bu olmayacağını, çok farklı formatlarda, çok farklı protokoller çerçevesinde uluslararası kuruluşlarla farklı işleri de beraberinde yapabileceğini söyledi.

Babacan, gelişmiş olan ülkelere bakıldığında kredi garanti uygulamalarının çok farklı şekillerini gördüklerini ifade ederek, şöyle devam etti: "Aneak gelişmiş olan ülkelere de kredi garanti sisteminin finans sisteminin ayrılmaz, vazgeçilmez bir parçası haline geldiğini görüyoruz. Türkiye'de çok yeni, son birkaç yıldır sermayesi güçlendirildikten sonra yavaş yavaş belki tanınmaya başlandı, yavaş yavaş gelişmeye başladı ama bundan sonraki dönemde hep beraber şahit oluruz ki bu sistem gerçekten artık önemli, kurumsallaşmış uzun vadeli bir sistem olur.

Hangi kuruluş, sistem olursa olsun ilk başlangıçta eksiklikler olur hatalar olur bunlar fark edilince uygulamayla beraber düzeltilir. Sistemi kurduk diye bu böyle demek doğru değil. Uygulama ile beraber sık sık bir araya geleceğiz. Adeta yeni doğan bir bebek nasıl bakıma muhtaçsa, çok yakından ilgilenme isterse bu da böyle olacak. Ta ki kendi ayakları üzerinde durup yürüyüp koşana kadar hep beraber hükümet, kurumlar, bankalar TOBB





ile beraber bu işin çalışmasını izleyeceğiz, eksiklerini sıkıntılarını zaman içinde gidererek yolumuza devam edeceğiz."

#### SANAYİ VE TİCARET BAKANI NİHAAT ERGÜN

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, 2010 yılında KOBİ'lerin ölçek büyüme, Ar-Ge, inovasyon çalışmaları, teknolojiye uyum, dış açılma ve ihracatlarını arttırmalarına yönelik desteklemelerin yoğun şekilde devam edeceğini söyledi.

Ergün, "Hazine ile Kredi Garanti Fonu arasında 1 milyar liralık kaynak aktarımı"ni öngören protokolün imza töreninde yaptığı konuşmada, küreselleşme sürecinde, uluslararası sermayenin sınır tanımaksızın dolacağını, bu durumun ülke ekonomilerinin birbirinden etkilenmelerini kaçınılmaz hale getirdiğini belirtti.

Bu açıdan bakıldığında küçük ve orta ölçekli işletmelerin güçlü olmasının, küreselleşmenin olumsuz etkilerini minimum düzeyde tutacağına işaret eden Ergün, KOBİ'lerin endüstrileşmesinin, sağlıklı bir sosyal yapının, gelir dağılımındaki dengenin ve ticaretteki dinamizmin vazgeçilmez unsurları olduğunu ifade etti.

Ekonominin istikrarlı bir şekilde büyümesi için ihracat içinde katma değeri yüksek, ileri teknoloji ürünlerinin payının artırılması ve işletmeler arasındaki güçbirliğinin sağlanmasının zorunluluk haline geldiğini vurgulayan Ergün, "Bu nedenle, KOBİ'lerin ekonomimiz içindeki paylarının artırılması, ulusal ve uluslararası pazarda rekabet güçlerini en üst düzeyde çıkarılması için üretimde verimliliğinin artırılması, modern teknoloji kullanımını, kalite ve standardizasyonun geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır" dedi.

#### KGF YÖNETİM KURULU BAŞKANI FAİK YAVUZ

KGF Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz da Kredi Garanti Fonu hakkında bilgi vererek, bu güne kadar gerçekleştirdikleri projelerden bahsetti.

2010 yılına kadar şube sayısını 35'e yükselttiklerini bildiren KGF Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz'un konuşması şöyle:

"Bugün geldiğimiz noktada KGF, 20 Bankamızın da ortaklığımızla katılımıyla, 240 milyon TL sermayesi olan, ülkemizin önde gelen büyük ve saygın 34 banka ve finans kurumunu iç portföyüne dahil etmiş, sürekli gelişen ve büyüyen, güçlü bir kuruluş haline gelmiştir. KGF, KOBİ'lerimizde daha kolay ulaşılabilir amacıyla, halen 17 şubesi kanaltıyla (Ankara, İstanbul, Avrupa, İstanbul Anadolu, İzmir, Diyarbakır, Kayseri, Adana, Denizli, Samsun, Trabzon, Erzurum, Bursa, Konya, Van, Gaziantep, Sivas ve Sakarya) hizmet vermektedir.

Ancak Haziran-2010'a kadar şube sayısını 35'e yükselterek hizmet ağmı genişletmek de öncelikli hedeflerimiz arasındadır. Ülkemizdeki toplam işletmeler içinde büyük bir paya sahip olan KOBİ'lerimizde, KGF olarak faaliyete geçtiğimiz 1994 yılından 2006 yıl sonuna kadar geçen 12 yılda, toplam 186 milyon TL.lik kefalet sağlanmıştı. 2007 ile 2009: Eylül arasındaki

yaklaşık 2,5 yıldıysa 749 milyon TL.lik kefalet verilmiş ve 1,1 milyar TL.lik kredi hacmi yaratılmıştır. Ulaşılan toplam kefalet hacmi içindeki yalnızca son 2,5 yılda verilen kefaletlerin oranı %68'dir ki bu, KGF'nin son dönemde yaptığı büyük atılım çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadır.

Kredi Garanti Fonu bütsettiğimiz rakamlar gerçekleştirirken birçok önemli projede de yer aldı. Taraf olduğumuz bu projeleri kısaca özetlemek isterim. KOSGEB'in 2008 yılında başlatıldığı Canısuu Projeleri, BTC Petrol Boru Hatında yerleşik 10 ilde uygulanan KOBİ'lere Kredi Destek Projesi ki 25 milyon \$'lık bu projede ilk dilim kullanımı tamamlanmış ve 2. dilim talep edilmiştir. Bunların dışında Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerine de kefaletimiz ile Ürün Alım Destegi Projesi kapsamında tahsis edilen ve toplam proje tutarı 50 milyon TL olan kredinin;

Tarış İncir Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerine 5.500 çiftçinin yararlanması amacıyla 10 milyon TL.lik kısmı,

Tarış Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerine ise 17.000 üyesi için 20 milyon TL.lik kısmı kullandırmıştı.

Kredi Garanti Fonu ayrıca, verdiği kefaletiyle Marmara Birlik Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'ne de 2000 zeytin üreticisi için 5 milyon TL.lik kredi kullanım kolaylığı sağlamıştı. KGF tarım sektörü desteğinin yanı sıra, ekonomimiz için özel önemi haiz olan ihracatı desteklemek amacıyla Uluslararası Nakhiyeciler Derneği'nin (UND) Eximbank'tan kullandığı kredilere 10 milyon dolar kefalet sağlamıştı.

Hazine ile Kredi Garanti Fonu arasında imzalanacak olan protokol sonrasında, KGF'ye aktarılacak 1 milyar TL. ile KOBİ'lerimiz lehine 10 milyar TL.lik kredi hacmi yaratılacak ve yaklaşık 20 bin civarında KOBİ bu kaynaktan yararlanabileceklerdir. Kredi Garanti Sisteminin etkinliğinin artırılmasına yönelik olarak verdiği Hazine Desteği için 60. Hükümetimiz ve Sayın Bakanlarımızın teşekkür ediyor desteğini tüm KOBİ'lerimizde ve ülke ekonomisine hayırlı olmasını diliyoruz."



# Kardeş Ülke Suriye

Yasin ATLIOĞLU  
Marmara Üniv.  
Ortaođu Arař. Ens.



Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Suriye ziyaretinde Devlet Başkanı Beşar Esad tarafından karşılandı

Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın 16 Eylül'de Türkiye'ye yaptığı "iftar ziyareti" Suriye Türkiye ilişkilerinin geleceği açısından önemli sonuçlar doğurdu. Dostluk ve işbirliğinin ön plana çıkarıldığı ziyarette iki ülkenin dışişleri bakanları, Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Anlaşması'nın altına imza attı. Böylece gelişen ilişkilerinin bir yansıması olarak iki ülke karşılıklı olarak sınır geçişlerinde vizenin kaldırıldığını açıkladı.

Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, Beşar Esad onuruna verilen iftar yemeğinde tarih, coğrafya ve kader ortaklığından bahsetmekle birlikte iki ülke halkının paylaşımı ruhuna ve ortak düşmana karşı fedakârlıklarına da vurgu yaptı. Erdoğan Suriye halkına "onlar bizim kardeşimiz" derken iki ayrı ülkeden çok ortak bir coğrafyayı tasavvur ediyordu. Erdoğan'ın "ortak düşman" ise -açıkça söylemese de- bu coğrafyada hegemonya kurmaya çalışan Batılı devletlerdi. Erdoğan'ın sözleri, Türk dış politikasındaki çevre ülkelerle "sıfır sorun ilişkisi" çerçevesinde işbirliği ve dayanışmayı artırma ve bir banş ve refah alanı yaratma stratejisinin bir parçası olarak görülebilir. Türkiye'nin bu politika stratejisinin dinamik uluslararası konjonktürde aktif diplomasi ile önemli sonuçlar ortaya çıkardığı aşikâr. Bu bağlamda Suriye'nin Türk

dış politikasında özel bir yeri söz konusudur. Suriye ile kurulan özel siyasi ve diplomatik bağlar Türkiye'nin Orta Doğu'ya yönelik hareket kabiliyetini ve etkililiği arttırmaktadır. Ayrıca iki ülke arasındaki ilişkilerden bahsederken "gelişme" kelimesi yerine "canlanma" kelimesini kullanmak daha anlamlı. İlişkiler, 1950'lerden itibaren Soğuk Savaş psikolojisine ve güvenlik algılamaları ile tarihsel olaylardan yola çıkarak insanların kafalarında oluşturulan ön yargılara kurban edilmiştir. 2000'li yıllarda ise ilişkilerdeki potansiyel karşılıklı diplomatik çabalar ve uluslararası sistemin elverişli yapısı sayesinde tekrar canlandırılmıştır. Özellikle iki ülkenin bölgesel güvenlik ve çıkar algılamalarının çakışması birbirlerine yaklaşma sürecini hızlandırmıştır.

Esad'ın Türkiye ziyareti ve iki ülke ilişkilerinin ulaştığı boyut Türk medyasında farklı tepkileri ortaya çıkardı. Esad'ın ziyareti öncesi Türk gazetecilerle Şam'da yaptığı mülakat, Türk medyasının gelişmeleri öncelikle "Demokratik Açılım" çerçevesinde yorumlamasına yol açtı. Türk gazetecilerin Türkiye'deki "Demokratik Açılım"la ilgili sordurduğu soruya Esad'ın verdiği cevap, Suriye'nin Türk hükümetine verdiği bir destek ve Suriye'nin bu açılımın bir parçası olarak değerlendirilmesini getirdi. Mülakata katılan Türk gazetecilerin çoğu Suriye'yi Türkiye iç politikasına müdahil etme çabası içinde gördü. Esad, PKK terör örgütü içerisindeki teröristlerin illegalliteye başvurmadıkları sürece Suriye'ye





Suriye Dışişleri Bakanı Velid Muallim, Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari, Arap Birliği Genel Sekreteri Anr Musai Dışişleri Bakanımız Ahmet Davutoğlu Başkanlığında bir araya geldi

dönebileceklerini söylemişti. Esad'ın sözlerini yorumlarken Suriye iç politikasındaki dengeleri ve Esad yönetiminin ülkesinde ve bölgede güvenlik eksenli bir Kürt yaklaşımı sergilediğini iyi bilmek gerekiyor. Esad yönetimi, Suriye içerisindeki bazı Kürt grupların -özellikle PKK terör örgütünün uzantısı olan PYD- varlığından rahatsızdır. PYD'nin 2004 yılında Kamışlı'da çıkan Kürt ayaklanmasındaki rolü ve şu an pek çok üyesinin Suriye cezaevlerinde olması Esad yönetiminin ülkedeki ayrılıkçı Kürt gruplara karşı sert bir tutum takındığını göstermektedir. Bu tavrın temel sebebi, Irak'taki ABD işgali ve Kuzey Irak'ta güçlenen Pan-Kürtçü söylemler ve bu söylemlerin Suriye'ye etkileridir. Diğer yandan Suriye, Türkiye ve İran'ın üniter devletlerinin bekası ve güvenliği için terör ve şiddete başvuran Kürt örgütlere ortak güvenlik algılamalarıyla yaklaşmasını doğal bir durum olarak değerlendirmek gerekiyor.

Suriye ve Türkiye gibi ciddi güvenlik sorunlarına sahip olan iki ülkenin, ilişkilerini karşılıklı vizeleri kaldırma boyutuna getirmesi pek çok kişi tarafından olağanüstü bir gelişme olarak nitelendirildi. Özellikle hükümete yakın Türk medyası ve köşe yazarları, -belki de Başbakan Erdoğan'ın "son 7 yılda ilişkilerde çok mesafe aldık" sözünden cesaret alarak- Suriye ile ilişkilerde gelinen noktayı sadece AKP hükümetinin 2002 sonrası uyguladığı aktif dış politika stratejilerinin bir sonucu olarak görmeyi tercih etti. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Suriye'ye yaptıkları çok sayıda diplomatik ziyaret muhtakak ki önemli ekti uyandırmıştır. Fakat ilişkilerin düzelmeye başlaması 1998'de kadar götürülecek daha uzun bir sürecin sonucudur. Son 7 yıl içerisinde AKP hükümetinin Suriye ile ilişkilerde uyguladığı aktif diplomasiye odaklanırken aslında iki ülke ilişkilerinde düzelmeye sürecinin başlangıcının 1998'deki Adana Protokolü olduğunu ve Türkiye eski Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Suriye'ye yaptığı iki stratejik ziyareti önemini unutmamak gerekiyor. Suriye ile ilişkilerdeki gerginlik ve güvenlik sorunları, 1998'den sonra alt düzey diplomatik temaslarla (Cumhurbaşkanı Sezer'in Haziran 2000'deki Şam ziyareti ile birlikte) yumuşatılmış ve 2003'den itibaren üst düzey ziyaretlerle yükselmiş geçmiş ve çok taraflı hale gelmiştir. Suriye'nin zor günler yaşadığı bir dönemde (Hariri Suikastı sonrası) küresel güç ABD'nin baskılarına rağmen Cumhurbaşkanı Sezer'in Şam'ı ziyareti Suriye yönetimi ve halkı tarafından Türkiye'nin desteği olarak algılanmış ve büyük bir minnettarlık uyandırmıştır. Bundan dolayı Suriye Türkiye ilişkilerinin yeniden inşasında doğu siyasi liderle özel vurgu yapmak gerekiyor. Beşar Esad, Ahmet Necdet Sezer, Abdullah Gül ve Recep Tayyip Erdoğan.

Gelirim vizenin kaldırılması olayına. Sınır geçişlerinde vizenin kaldırılmasının iki halkın kültürel ve ticari etkileşimini yakın gelecekte

daha fazla arttıracacağı aşikâr. Her şeyden önce iki ülke arasında Osmanlı Devleti'nin dağılmasından sonra çizilen sınır, bölgenin coğrafi, kültürel ve ticari gerçekleriyle bağdaşmıyordu. Vizenin kaldırılmasıyla normal duruma geri dönüldü. Fakat bu gelişme özellikle Türkiye'deki radikal İslamcı çevrelerce dine dayalı bir Suriye-Türkiye birliğinin bir aşaması olarak algılanmaktadır. Bu duygusal yaklaşım bölgenin realitesinin çok uzağındadır. İlişkilerde kullanılan coğrafi, kültürel ve dini ortaklıklar bir amaç olarak değil bölgenin barış ve refahına katkı yapacak araçlar olarak görülmemelidir. Ayrıca Suriye ile iyi ilişkiler belli kişi veya partiye indirgenmeden bir devlet politikası olarak sürdürülmelidir. Vizenin kaldırılması sonrası artarak devam edecek karşılıklı turistik, kültürel, eğitimsel ve ticari gidış gelişler, kafalardaki tarihsel önyargıların ve ötekileştirmelerin ortadan tamamen kaldırılmasına hizmet edecektir. Bu da iktidarda kim olursa olsun iki ülkenin birbirlerini daha kolay anlayabilmelerini ve ilişkilerde ulaşılan ileri seviyenin geliştirilmesini sağlayacaktır.

Son olarak Aralık 2004'te Başbakan Erdoğan'ın ilk Suriye ziyaretinden beri iki ülkenin, birbirlerini tanıma konusunda oldukça fazla yol kat ettikleri bir gerçekçektir. Tabii ki iki ülkenin karar alıcılar ve halk düzeyinde yapması gereken daha çok şey var. Erdoğan'ın ilk ziyareti hatırlıyorum da daha karışılma töreninde birçok diplomatik becerisizliğe şahit olmuştuk. Türk heyeti Şam havaalanına geldiğinde Suriye bandosu Türk Milli Marşı'nı kötü çalmış, törende kullanılan Türk bayrağı resmi ölçülerde değil ve basın toplantısındaki Türk tercüman Erdoğan'ın Türkiye Cumhurbaşkanı olarak sunmuştu. Zamanla böyle becerisizliklerin ortadan kalktığını düşünüyordum ki Türkiye'nin em köklü haber ajansı Anadolu Ajansı Esad'ın son ziyaretiyle ilgili geçtiği haber dikkatimi çekti. "Başbakan Erdoğan, Lapseki ile Gazimagosa arasında feribot seferleri başladığında KKTC ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının duyduğu heyecanın tarif edilemez..." diyordu Anadolu Ajansı. Haber hazırlayanlar Suriye'nin önemli liman kenti Lazkiye'yi Çanakkale'nin Lapseki kazasıyla karıştırıyordu. İstin kütüsü ajansın haber alan birkaç Türk gazetesi de haberi bu şekilde okuyucuya verdi. Bunun basit bir dikkatsizlik olduğu düşünülebilir. Diğer yandan Türk basın mensuplarının Esad'ın ziyareti ile ilgili (bilgi eksikliğinden kaynaklanarak) yetersiz yorumlarıyla birlikte düşünülürse Türkiye medyasının en uzun sınır komşusu Suriye'yi iyi tanımadığını bir işaret olarak da değerlendirebiliriz. Sanırım vize de kaldırılmışken Türk medya mensuplarının Suriye'yi daha sık ziyaret etmesi gerekiyor.



# Sosyal güvenlik köşesi

Muhsin ERTEKİN  
Sosyal Güvenlik Kurumu  
Başkanlık Müşaviri

5510 sayılı sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanuna göre kendi adına ve hesabına çalışan (4/b'li sayılan) sigortalılara yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar ve aylık bağlama (aylığa hak kazanma) şartları:



## Yaşlılık Sigortasından Sağlanan Yardımlar;

### a- Yaşlılık aylığı bağlanması

### b- Yaşlılık aylığı toptan ödemesi yapılması

### -Yaşlılık aylığı bağlama şartları;

5510 sayılı kanun ile kendi adına ve hesabına çalışan sigortalılardan [eski adıyla Bağ-Kur/lu, yeni adıyla 4/b'lî sayılan] 8/9/1999 tarihinden önce sigortalı olanların yaşlılık bağlama şartları ile ilgili kazanılmış hakları 1479 sayılı kanununun geçici 10. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında değişiklik yapılmayarak [yürürlüğe binakılarak] korunmuş olup 8/9/1999 tarihinden sonra sigortalı olan [4/b'lî sayılan] sigortalıların yaşlılık aylığı bağlama şartları bu kanununun geçici dokuzuncu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilmiştir.

5510 sayılı kanuna tabi olarak ilk defa 30/4/2008 tarihinden sonra 1/5/2008 (dahil) tarihi itibarıyla sigortalı olanların yaşlılık aylığı bağlama şartları ise bu kanun 28. maddesinde düzenlenmiştir.

Buna göre kendi adına ve hesabına çalışan eski adıyla Bağ-Kur yeni adıyla 4/b'lî sayılan sigortalıların (2926 sayılı Kanun kapsamındaki) dahil) yaşlılık aylığına hak kazanma şartlarının daha iyi anlaşılabilmesi için aşağıda görüleceği üzere kısım kısım belirtilmesi cihetine gidilmiştir.

#### Birinci Kısım

Kendi adına ve hesabına çalışanlardan ilk defa 8/9/1999 tarihinden önce sigortalı (Bağ-Kur/lu) olanlar;

1-) 8/9/1999 tarih 23810 sayılı resmî gazetedeki yayınlanan 4447 Sayılı kanun ile 2/8/1971 tarih ve 1479 sayılı kanuna [Bağ-Kur] eklenen geçici 10 maddesinin ikinci fıkrası ile getirilen yaşlılık aylığı bağlama şartları ile ilgili kademeli geçiş süreci hükümlerinin Anayasa

Mahkemesi'nce [E-1999/42, K-2001/41] iptal edilmesi nedeniyle 1/6/2002 tarih 24772 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 23/5/2002 tarih 4759 sayılı kanununun 7. maddesi ile kademeli geçiş süreci yeniden düzenlenmiş olup kademeli geçiş süresine göre 23/5/2002 tarihini takip eden aybasi olan 1/6/2002 tarihi itibarıyla kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödeme süresini doldurmayanlardan prim ödeme sürelerinin [kadın 20, erkek 25 tam yıl] dolmasına; a) 2 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 40 yaşını, erkeklerle 44 yaşını.

b) 3 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 41 yaşını, 3 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklerle 45 yaşını,

c) 3 tam yıldan fazla, 4 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 42 yaşını, 3 yıl 6 aydan fazla, 5 tam yıl veya daha az kalan erkeklerle 46 yaşını,

d) 4 tam yıldan fazla, 5 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 43 yaşını, 5 tam yıldan fazla, 6 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklerle 47 yaşını,

e) 5 tam yıldan fazla, 6 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 44 yaşını, 6 yıl 6 aydan fazla, 8 tam yıl veya daha az kalan erkeklerle 48 yaşını,

f) 6 tam yıldan fazla, 7 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 45 yaşını, 8 tam yıldan fazla, 9 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklerle 49 yaşını.

g) 7 tam yıldan fazla, 8 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 46 yaşını, 9 yıl 6 aydan fazla, 11 tam yıl veya daha az kalan erkeklerle 50 yaşını,

h) 8 tam yıldan fazla, 9 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 47 yaşını, 11 tam yıldan fazla, 12 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklerle 51 yaşını,

ı) 9 tam yıldan fazla, 10 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 48 yaşını, 12 yıl 6 aydan fazla, 14 tam yıl veya daha az kalan erkeklerle 52 yaşını,

j) 10 tam yıldan fazla, 11 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 49 yaşını, 14 tam yıldan fazla, 15 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklerle 53 yaşını,

k) 11 tam yıldan fazla, 12 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 50 yaşını, 15 yıl 6 aydan fazla, 17 tam yıl veya daha az kalan erkeklerle 54 yaşını,

l) 12 tam yıldan fazla, 13 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 51 yaşını, 17 tam yıldan fazla, 18 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklerle 55 yaşını.

m) 13 tam yıldan fazla, 14 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 52

yaşını, 18 yıl 6 aydan fazla, 20 tam yıl veya daha az kalan erkeklerle 56 yaşını,

n) 14 tam yıldan fazla, 15 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 53 yaşını, 20 tam yıldan fazla, 21 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklerle 57 yaşını,

o) 15 tam yıldan fazla, 16 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 54 yaşını, 21 yıl 6 aydan fazla veya 22 tam yıl kalan erkeklerle 58 yaşını,

p) 16 tam yıldan fazla veya 17 tam yıl kalan kadınlara 55 yaşını.

Doldurulan, kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödemenin şartıyla ve talepte bulunmaları halinde, yaşlılık aylığı bağlanır.

2-) 2/8/1971 tarihli ve 1479 sayılı kanunun geçici 10 uncu (8/9/1999 tarihli resmî gazetedeki yayınlanan 4447 sayılı kanununun 39 uncu maddesi ile eklenmiştir) maddesine göre; yasanın yürürlüğe girdiği; 8/9/1999 tarihini takip eden aybasi olan: 1/10/1999 tarihli itibarıyla 15 tam yıl prim ödeme süresine kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını (yaşık bağlama koşulu) doldurmayanlardan;

a- 2 tam yıldan fazla, 4 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren kadınlara 51, erkeklerle 56 yaşını,

b- 4 tam yıldan fazla, 6 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren kadınlara 52, erkeklerle 56 yaşını,

c- 6 tam yıldan fazla, 8 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren kadınlara 53, erkeklerle 57 yaşını,

d- 8 tam yıldan fazla 10 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren kadınlara 54, erkeklerle 57 yaşını

e- 10 tam yıldan fazla süre içinde yerine getiren kadınlara 56, erkeklerle 58 yaşını doldurmaları ve ayık bağlanmaları için talepte bulunmaları halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

#### İkinci Kısım

Kendi adına ve hesabına çalışanlardan 8/9/1999-30/4/2008 (dahil) tarihleri arasında sigortalı (eski adıyla Bağ-Kur/lu yeni adıyla 4/b'lî) olanlar 5510 sayılı kanun geçici 9. maddesine göre;

- Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş ve 25 tam yıl prim ödemiş olmaları veya

- Kadın ise 60, erkek ise 62 yaşını doldurması ve en az 15 tam yıl malulülük, yaşlılık ve ölüm sigortalı prim ödemesi şartıyla kısmi yaşlılık aylığından yararlanırlar.

#### Üçüncü Kısım

1-) Kendi adına ve hesabına çalışanlardan ilk defa 1/5/2008 (dahil) tarihinden sonra 5510 Sayılı Kanun'a tabi sigortalı (4/b'lî) olanlar bu kanun 28. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendine göre;

- Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmaları ve en az 9000 gün malulülük, yaşlılık ve ölüm sigortalı prim ödemesi olmak şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır;

- Bu aylık bağlama (aylık hak kazanma) şartları 1/1/2036 yılına kadar değişmemekte ancak 28. maddenin üçüncü fıkrasına göre bu yaş hadlerine 65 yaşını geçmemek kaydıyla üç yıl eklenmek (kadın 58, erkek 60 yaşlarına) ve 5400 gün malulülük, yaşlılık ve ölüm sigortalı prim ödeme şartıyla da yaşlılık aylığından faydalanabileceklerdir.

Buna göre, 1/5/2008 - 31/12/2035 tarihleri arasında kadın ise 61, erkek ise yaşını 63 yaşını doldurmuş olması ve 5400 gün malulülük, yaşlılık ve ölüm sigortalı prim ödemesi şartıyla da yaşlılık aylığından yararlanabileceklerdir.

2-) 5510 sayılı kanun 28 inci maddenin ikinci fıkrasının b bendinde belirtilen kademeli sürece göre ise yukarıda belirtilen kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması ve 9000 gün prim ödeme şartını yerine getiren sigortalıların yaşlarına aşağıda belirtildiği üzere 1/1/2036 tarihinden 1/1/2048 tarihine kadar her yıl için bir yaş ilave edilmesi şartı getirilmiş olup 1/1/2048 tarihinden sonra ise kadın ve erkek sigortalılar için yaş şartı 65 olacaktır.

9000 gün sayıs şartının yerine getirilmesi durumunda gün şartının yerine getirildiği tarihten anlaşıldığı yaş hadleri esas alınarak yaşlılık aylığına hak kazanma şartları tespit edilecektir:

1/1/20036 - 31/12/2037 tarihleri arasında kadın ise 59, erkek ise 61 yaşını ve 9000 gün prim ödeme gün sayısını,

- 1/1/2038 - 31/12/2039 tarihleri arasında kadın ise 60, erkek ise 62 yaşını ve 9000 gün prim ödeme gün sayısını.



- 1/1/2040-31/12/2041 tarihleri arasında kadın ise 61, erkek ise 63 yaşını ve 9000 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2042 - 31/12/2043 tarihleri arasında kadın ise 62, erkek ise 64 yaşını ve 9000 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2044-31/12/2045 tarihleri arasında kadın ise 63, erkek ise 65 yaşını ve 9000 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2046-31/12/2047 tarihleri arasında kadın ise 64, erkek ise 65 yaşını ve 8000 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2048 tarihinden itibaren sonra ise kadın ve erkek için 65 yaşını ve 9000 gün prim ödeme gün sayısı şartını yerine getirmek ve talepte bulunmak şartıyla yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

3) 5510 sayılı kanunun 28. maddesinin 3. fıkrasına göre 1/1/2036 tarihinden itibaren geçilen bu kademeli süreçteki kadın ve erkek sigortalıların yaş (kadın 59, erkek 61 yaşından) hadilerine yine 65 yaşını geçmemek üzere aşağıda belirtildiği üzere her yıl üç yıl eklenmek ve toplam 5400 gün prim ödeme gün şartını yerine getiren sigortalılara da (4/b'lî) yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

- 1/1/2036-31/12/2037 tarihleri arasında kadın ise 62, erkek ise 64 yaşını ve 5400 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2038-31/12/2039 tarihleri arasında kadın ise 63, erkek ise 65 yaşını ve 5400 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2040-31/12/2041 tarihleri arasında kadın ise 64, erkek ise 65 yaşını ve 5400 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2042-31/12/2043 tarihleri arasında kadın ise 65, erkek ise 65 yaşını ve 5400 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2044-31/12/2045 tarihleri arasında kadın ise 65, erkek ise 65 yaşını ve 5400 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2046-31/12/2047 tarihleri arasında kadın ise 65, erkek ise 65 yaşını ve 5400 gün prim ödeme gün sayısı,

- 1/1/2048 tarihinden sonra kadın ise 65, erkek ise 65 yaşını ve 5400 gün prim ödeme gün sayısı koşulunu yerine getirmek şartıyla yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

#### Dördüncü Kısım

5510 Sayılı kanunun 28. maddesinin 2. ve 3. fıkralarından sonra gelen diğer fıkralarına göre özel durumlarda daha kolay şartlarda emekli olabilmeye olanak sağlanan (4/ b'lî) sigortalılar ve aylık bağlama şartları:

a) Bilindiği üzere kendi adına ve hesabına çalışanlardan (4/ b'lî sayılan) sigortalı olarak ise başlamadan önce malul sayılan çalışma gücü kaybı oranı %60'ın altında bulunan sigortalılar malulük aylığından faydalanamazlar.

Ancak 5510 sayılı kanunun 28. maddesinin 4. fıkrasına göre ilk defa ise başlamadan önce malul sayılmayı gerektirecek derecede hastalık ve özrü bulunan ve nedenle malulük aylığından yararlanamayan sigortalılara;

En az 15 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3960 gün malulük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır. Kendi adına ve hesabına çalışan sigortalılar yönünden ilk defa getirilen bu düzenleme 2008/ Ekim ayı başından sonra aylık talebinde bulunanlar için uygulanacaktır.

b) 5510 sayılı kanunun 28. maddesinin 5. fıkrasına göre kurumca yetkilendirilen sağlık tesisi sağlık kurullarınca düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbi belgelerin incelemesi sonucu Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranı;

- %50 ile %59 arasında olduğu anlaşılın sigortalılar (4/ b'lî), için en az 16 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4320 gün,

- %40 ile %49 arasında olduğu anlaşılın sigortalılar; en az 18 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4800 gün malulük yaşlılık ve ölüm sigortaları ödemiş olmaları kaydıyla yaş şartı aranmaksızın yaşlılık aylığına hak kazanırlar. Bunlarda malulük sigortasından olduğu gibi kurumca kontrol muayenesine tutulabilirler. Kendi adına ve hesabına çalışan sigortalılardan (4/ b'lî sayılan) 2008/ Ekim ayı başından sonra aylık talebinde bulunanlar için (diğer şartları da yerine getirmek şartıyla) uygulanacaktır.

c) 55 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalılar; yaş dışındaki diğer şartları (en az 5400 gün) tasamaları halinde yaşlılık aylığından faydalanırlar. Bu sigortalılara erken yaşlanma nedeniyle maaş bağlanabilmesi için kanunun yürürlük tarihinden sonra tahsis talebinde bulunulan (kanununda aranan şartları yerine getirmeleri) gerekmektedir.

d) Kadın sigortalılarından, başka birinin süreli bakımına muhtaç derecede malul çocuğu bulunanların bu kanun yürürlüğe girdikten sonra (1/10/2008) geçen gün prim ödeme gün sayılarına 1/4'ü prim ödeme gün sayılan toplamına ilave edilir ve ilave edilen bu sureller emeklilik yaş hadlerinden indirilir. Bu aylık bağlama şartlarından istisna sigortalıya devam eden bayan sigortalılar da faydalanılmaktadır.

#### Yaşlılık Aylığı Talebi Başvurusu:

- Kendi adına ve hesabına çalışan sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalının (4/b'lî) sigortalılığı esas faaliyetine devam edip edemeyeceği beyan ederek (tanım işlerinde kendi adına ve hesabına çalışanlar hariç)

Örneği kurumca hazırlanan tahsis talep ve beyan belgesi ile bir adet fotoğraf ekleyerek Kurumun ilgili ünitesine müracaat etmesi gerekmektedir.

- Sigortalı, tanzim edeceği tahsis talep ve beyan taahhüt belgesini kurumun ilgili ünitesine doğrudan verilebileceği gibi adi posta veya kargo taahhütlü, iadek taahhütlü, acele posta servisi ile de gönderebilir.

Ancak adi posta veya kargo ile gönderilmesi halinde tahsis başvuru tarihi dilekçenin kurum kayıtlarına intikal ettiği diğer gönderimlerde ise dilekçenin postaya veldiği tarih esas alınır.

Ayrıca aylık bağlanmasi için talepte bulunulduğu tarih itibarıyla aylık talebinde bulunan sigortalının genel sağlık sigortası dahil prim ve primli iliskin borcun olmaması gerekmektedir.



# TÜM AÇIK HAVA REKLAM UYGULAMALARININ ARKASINDA DURAN GÜÇ

Kurt dijital, geliştirdiği **Garanti K** güvence sistemi ile üretimi ve uygulamasını gerçekleştirdiği tüm hizmetlerine **3 yıl** garanti veriyor.



Dijital Baskı

Totem

Pilon

Cephe Tabela

Fuar Standı

Router

Led

Araç Giydirme

IMECE

444 11 92

www.kurtdijital.com  
Yeni Matbaacılar Sit.

**KURTDİJİTAL**  
TABELA REKLAM

# ERP sistemlerinin işletme performansına etkileri

Ayca KARADAĞ

AKINSOFT ERP Sistem Müdürü



Uluslararası arenada Enterprise Resource Planning olarak adlandırılan ERP yazılımları Türkiye'de Kurumsal Kaynak Planlaması olarak anılmaktadır. ERP sistemleri temel anlamıyla, kurumun departmanlarının işleyiş sistemini tek bir veri tabanında toplayıp tüm çalışanların müşterek veri paylaşımına izin veren ve işletmenin tüm sürecinin entegre bir biçimde yönetmesine imkan sağlayan sistemlerdir.

ERP Sisteminin işletme için önemi büyüktür. Günümüzde işletmelerin büyümeleri, çok tesisi hale gelmeleri, farklı ülkelerde fabrika sahibi olmaları onları uluslararası standartta çalışmaya, rakiplerine rekabet üstünlüğü sağlamaya zorlamaktadır. İşte bu noktada işletmelerin hedeflerine ulaşabilmeleri için Kurumsal Kaynak Planlama-ERP kullanımına ihtiyaç doğmaktadır.

İşletmeler, üst yönetimin desteği ile ERP yazılımlarını almaya karar verip belli bir sürece başlıyorlar. Peki işletmeler bu süreç boyunca ERP Yazılımı ile neleri çözümlenebiliyorlar? Bu soruya Akisoft Wolvox ERP E-Business ile bulduğumuz çözüm ile açıklık getirelim.

İşletmelerin ERP sistemlerinden beklentisi genel olarak firma bazında hızlı ve güvenilir veri akışıdır. Akisoft ERP çözüm ailesinin üyesi olan Wolvox ERP E-Business, işletmelerin hızlı, tam entegre, ekonomik, görsel ve işlevsel

uyarlamalar gerçekleştirilmesine olanak tanımaktadır. Uyarlama araçları ve profesyonel raporlama standartları ile analitik düşünce, verimlilik teması gibi özel çözümleri bulunan Wolvox, ayrıca firmaların iş yapma tarzlarına en uygun yöntemi bulmalarına olanak sağlayan bir ERP çözüm paketidir. İşletme, Wolvox ERP E-Business ile hangi personel işinin başında ve hangi işleri yapıyor, en karlı müşterisi veya performansı en yüksek pazarlamacı kim, en çok satış yapılan iller, şirketin istenilen zaman dilimindeki finansal analizi ve daha birçok bilgiye kolaylıkla ve güvenli bir şekilde ulaşabilmekte.

Akisoft Wolvox ERP E-Business çözümü ile uyarlama süreci daha esnek ve planlanabilir hale getirilerek, süre ve maliyet riski minimum seviyeye indirilmiştir. Esnek yapısı ve kolay kullanım özellikleri ile kullanıcılarla iş süreçlerini alıştırdıkları şekilde takip ederek hataları minimize edebilecekleri bir çalışma ortamı sunar. CRM tabanlı çalışan firmalar, ticari ilişkileri ile ilgili bilgi akışını Wolvox üzerinden elektronik ortamda çift yönlü ve güvenli olarak gerçekleştirebilmektedir. Üretim yapan bir fabrika için ise firmanın malzeme-tezgaah-para-insan gibi kaynaklarının uyum içinde kullanılmasına Wolvox MRPII ile çözüm bulunmaktadır.

Biz Akisoft olarak öncelikle firmanın sektörüne, yapısına ve yönetim kültürüne çözüm bulacak ERP Sisteminin tespiti için firmanın ERP fizibilitesini çıkarıyoruz. ERP fizibilitesinde değerlendirdiğimiz kriterlere kısaca değinecek olursak; firmaya en uygun modüller, ERP Sisteminin kullanıcı sayısı, donanımsal ihtiyaçların tespiti, eğitim ve entegrasyon süreci için öngörülen zaman gibi unsurları ele alıyoruz. ERP fizibilitesi ardından, yapılacak uygulamanın projelendirilmesi ki bu proje ile firma artık net olarak bünyesine hangi süreçlerin hangi sırayla uygulanacağını, hangi departman veya departmanların sisteme nasıl katılacağını, Wolvox ERP E-Business ile sistemin nasıl entegre şekilde çalışacağını ayrıntılarıyla görmüş oluyoruz. Sonraki süreçte ise Wolvox ERP E-Business uygulama süreci başlıyor. Küçük ölçekli bir firmada ERP sistemleri geniş kapsamlı muhasebe uygulaması olarak görülürse, bu uygulama süreci kısa oluyor. Fakat büyük işletmelere bakıldığında bu süreç kapsamlı modüller ile yapıldığından, çok daha uzun olabilir. Olabilecek aksaklıklara hemen çözüm bulabilmek için müşteri destek hattı ve Akisoft online yardım ile sistemin çalışmasını yavaşlatmadan hızlı çözümler üretilebilir.



# Siz sadece işinizi düşünün.

## İş Dünyası'na Cazip Paket (1 Kasım 2009 - 15 Mart 2010)

Şehrin kalbi Taksim'de en modern teknolojik donanıma sahip toplam 1200 kişi kapasiteli 9 ayrı toplantı salonunda her şey sizin için düşünüldü.

### Toplantı Paketi:

- Set menü öğle yemeği, günboyu çay, kahve, kurabiye servisi ve yemekle birlikte 1 adet meşrubat.
- Projektör, Tv, video, slayt, tepegöz, perde, kürsü, mikrofon, flip chart ve internet bağlantısı.

Kişi başı/günlük  
**59 TL**  
kdv dahil

**Toplantı Paketi, Konaklama Paketi ile birlikte alındığında  
her 10 kişide 1 kişi paketlerden ücretsiz yararlanacaktır.**

elite world  
HOTELS

www.eliteworldhotel.com.tr  
sales@eliteworldhotel.com.tr  
0212 313 83 83

elite world  
istanbul

# ÜLKE PANORAMA



## Etiyopya Ethiopia

### Resmî Adı:

Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti

### Yönetim Şekli:

Federal Cumhuriyet

### Cumhurbaşkanı:

GIRMA Woldegiorgis (8 Ekim 2001'den beri)

### Başbakan:

MELES Zenawi (Ağustos 1995'ten beri)

### Başkent:

Addis Ababa

### İdari Yapı:

9 bölge ve 2 belediye: Adis Abeba (Addis Ababa); Afar; Amara, Binshangul Gumuz; Dire Dawa; Gambela Hizboch; Hareri Hizb; Oromiya; Sumale; Tigray; YeDebub Biheroch BihereSeboch na Hizboch

### Bağımsızlık günü:

Afrika'daki en eski bağımsız ülkelerden biri, dünyadaki en eski ülkelerdendir, yaklaşık 2.000 yıllık bir ülkedir.

### Millî bayram:

Millî gün, 28 Mayıs (1991)

### Yüzölçümü:

1,127,127 km<sup>2</sup>

### Nüfus:

82.544.840 (Temmuz 2008 tahmini)

### Nüfus Artış Oranı:

%3,212 (Temmuz 2008 verileri)

### Etnik Gruplar:

Oromo (%40), Amhara ve Tigre (%32), Sidamo (%9), Shankella (%6), Somali (%6), Afar (%4), Gurage (%2), diğer (%1)

### Dil:

Amharic, Tigrinya, Oromigna, Guaragigna, Somali, Arapça, diğer yerel lehçeler, İngilizce

### Din:

Müslüman (%45-%50), Etiyopya Ortodoks'u (%35-%40), animist (%12), diğer %3-%8

### Para Birimi:

Birr (ETB)

### Dolar Paritesi:

USD = 8,96 ETB (2007)



“ Ülkenin Kızıldeniz boyunca uzanan sahil bölgesinin, 1993'te yapılan bir halk oylaması sonucunda Eritre adıyla bağımsızlığını ilân etmesi Etiyopya'nın Kızıldeniz ile olan bağlantısının kesilmesine ve ülkenin bir kara devletine dönüşmesine neden olmuştur. Din olarak, İslamiyet %24-26, Ortodoks %55, Protestan %7'tir. ”





#### SIYASİ YAPI

Çift kanatlı bir parlamentoya olan sahip Etiyopya'da, üst kanat niteliğindeki Federasyon Meclisi Anayasa Mahkemesi niteliği ağır basan bir yapıya sahiptir. Yasaların ve icrai ararların

Anayasaya uygunluğunu denetlemektedir. Etiyopya'da esas yasama yetkisi 550 parlamentörden oluşan Halk Temsilcileri Meclisindedir. Halk Temsilcileri Meclisi 5 yıl için seçilmektedir. Federasyon Meclisi ise, ülkedeki etnik grupları temsil eden ve Eyalet Konseyleri tarafından belirlenen üyelerden oluşmaktadır. Etiyopya'da baslıca yürütme organı Bakanlar Konseyidir. Bakanlar Konseyi Başbakan tarafından atanır ve Halkın Temsilcileri Meclisince onaylanır. Etiyopya'da Cumburbaşkanlığı Makamı tamamen semboliktir. Etiyopya'da halihazırda geçici ve karma olan milli ve bölgesel mahkemeler bulunmaktadır.

#### EKONOMİK DURUM

Etiyopya ekonomisi, limanlara olan uzaklığı, altyapısının yetersizliği, kuraklık ve Eritre ile yaşadığı anlaşmazlıktan dolayı yeterli gelişme gösterememiştir. Etiyopya'nın iktisadi büyümesi son derece istikrarsız bir görünüm arz etmektedir. Ekonomideki bu istikrarsızlığın sebebi ülke ekonomisinin tarıma bağımlı olması nedeniyle iklim koşullarına çok duyarlı olmasıdır. Bir diğer neden de su anda külleniş durumunda olan Eritre sorunudur. 1991 yılında kadar Etiyopya'nın bir parçası olan Eritre ile Mayıs 1998 ile Aralık 2000 arasında çatışma halinde bulunmuştur. Aralık 2002'de Eritre ile Barış Anlaşması imzalanmış olmasına rağmen durum hassasiyetini korumaya devam etmektedir. Etiyopya'da ticaret açığı büyük oranlardadır. Bu açık kısmen hizmetler sektörüyle kısmen de dış yardımlarla dengelemektedir. Dünya Ticaret Örgütüne 2003 yılında üyelik için başvuruda bulunan Etiyopya, 300 milyon nüfuslu Doğu ve Güney Afrika Ülkeleri Ortak Pazarı (COMESA) üyesidir. Etiyopya'nın aynı zamanda Kenya, Sudan, Somali ve Djibouti ile Serbest Ticaret Anlaşmaları bulunmaktadır. Etiyopya, IMF, Dünya Bankası ve Afrika Kalkınma Bankası gibi uluslararası kuruluşlardan büyük oranda yardım almaktadır. Etiyopya'da 2005 yılı Mayıs ayı içerisinde yapılan genel seçimlerinin resmi sonuçlarına göre iktidarda olan parti (EPRDF) oyları azalmakla birlikte yeniden iktidara gelmiştir. Bu sonuç, muhalefet partilerince kabul edilmemiş, ülke çapında gösteriler ve genel grevler meydana gelmiştir. Gösteriler sırasında çok sayıda insan ölmüş veya yaralanmıştır. 2005 seçimlerinin şüpheli olduğunu kabul eden ve Hükümetin muhalefete karşı tutumunun yanlış olduğunu ileri süren bazı Batı ülkeleri de Etiyopya Hükümetine verecekleri 375 milyon USD'lik yardımları askıya almalarıyla Etiyopya Hükümeti zor durumda kalmıştır. Zira söz konusu miktar Etiyopya bütçesinin %10'una

tekarül etmektedir. 1990'lı yılların basından itibaren Etiyopya serbest pazar ekonomisine dayalı stratejiler izlemiş ve yapısal reformlar başlatmıştır. Bu çerçevede, iç fiyatların yeniden düzenlenmesi, dış ticaret liberalizasyonu, devlet işletmelerinin özelleştirilmesi, iç ve dış özel yatırımların desteklenmesi ve özel sektörün geliştirilmesi hükümetin öncelikleri arasında yer almıştır. Hükümet yollar, elektrik santralleri ve telekomünikasyon gibi ülkenin altyapısını idame ve geliştirme için yoğun bir yatırım sürecine girmiştir. Bunun yanı sıra, hükümet kamu iktisadi kuruluşlarının özelleştirilmesini programını da devreye sokmuştur. Özelleştirme süreci her ne kadar yavaş olsa da hükümet son beş yıl içinde bir çok küçük ve orta ölçekli kamu iktisadi kuruluşunu özelleştirmeye başlamıştır. Hükümet elektrik santralleri ve telekomünikasyon gibi sektörlerde yabancı yatırımların ilkeye gelmesine çalışmaktadır. Tamın kesimi, tekstil ve deri gibi tarıma dayalı sanayilerde ve turizm sektörünün gelişiminde yabancı sermayeye ihtiyaç duyulmaktadır. Yabancı ve yerli sermaye yatırımlarını teşvik etmek amacıyla, 1992 yılında Yatırım Kanunu (Investment Code) yayımlanmış ve o zamandan günümüze kadar iki kere gözden geçirilmiştir. Bu dönem süresince, Madencilik ve İşgücü Kanunları da devreye konulmuştur. Etiyopya ekonomisi GSYİH'nin %50'sini ve ihracatın %60'ını teşkil eden tarım sektörünün performansına çok bağlıdır. GSYİH'nin diğer %50'lik kısmında ise imalat sanayi, madencilik, ticaret, turizm, inşaat ve hizmet sektörleri yer almaktadır. Sanayi sektörünün, GSYİH'ye katkısı %13,2, ihracata olan katkısı ise %16 düzeyinde bulunmaktadır. İmalat sanayi ihracatında baslıca ürünler konfeksiyon, dondurulmuş ve konserve et, yarı işlenmiş post ve deri, seker ve seker pekmezi, ayakkabı, tütün, mesrubat, küşpe, ve bal mumdur. Her ne kadar madencilik sektörü GSYİH'nin %3'ünü oluşturursa da bulumşu fakat henüz tüketilmemiş madenler mevcuttur. Bunlar altın, platin, tantalum, nikel, demir cevheri, kömür, mermer, potas, bakır, silis, kireçtaşı, diatomit ve doğal gazdır.

#### TÜRKİYE-ETİYOPYA SİYASİ İLİŞKİLERİ

Etiyopya'nın ülkemizle tarihi ilişkileri, Osmanlı İmparatorluğu'nun 1557 yılında Kızıldeniz'deki Massawa limanını almış ile başlamıştır. Etiyopya ile ilk diplomatik temasslarımız ise, Sultan II. Abdülhamid ve İmparator II. Menelik dönemlerinde heyetler teatisi ile başlamıştır. Siyasi ilişkilerimiz, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra gelişmiştir. Afrika'daki ilk yerleşik Büyükelçiliğimiz 1926 yılında Addis Ababa'da tesis edilmiştir. Etiyopya tarafı, 1984 yılında Komünist DERC rejimi sırasında kapatmış oldukları Ankara Büyükelçiliğini 21 Nisan 2006 tarihinde yeniden açmıştır. Türkiye-Etiyopya ilişkileri halihazırda iyi bir düzeyde seyretmektedir. İlişkiler, karşılıklı ziyaretler ve iki ülke arasındaki işbirliğinin



ahdi çerçevesini belirleyecek anlaşmaların imzalanmasıyla daha da gelişmektedir. Etiyopya ile Türkiye arasındaki ilişkiler, son üç yıldır gelişmeye başlamıştır. Hükümetin 2005'i Afrika yılı kabul etmesinin ardından Başbakan Tayyip Erdoğan'ın bu ülkeyi iki kez ziyaret etmesi, THY'nin Addis Ababa'ya sefer başlatması ve TİKA ofisinin açılması önemli adımlar olmuştur. Bunun yanında Başbakan Erdoğan'ın isteği üzerine Etiyopya, Ankara'ya büyükelçilik açmıştır. 2007 yılında da Etiyopya Başbakanı Türkiye'yi ziyaret etmiş ve aynı yıl Etiyopya, Türkiye'yi üç stratejik ortaklığın biri olarak ilan etmiştir.

#### TÜRKİYE-ETİYOPIYA EKONOMİK İLİŞKİLERİ

Dış Ticaret Müsteşarlığı, 2003 yılında 'Afrika ile Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi'ni (AEGS) yürürlüğe koymuştur. Türkiye'nin Afrika ülkelerinin toplam 340 milyar doların aşan ticareti içindeki yüzde 1,5 olan payının üç yıllık bir dönem sonunda yüzde 3'e çıkarılması hedeflenmektedir. Bu strateji ile KOBİ'lerin Afrika'ya açılımları, yarı mamullerin doğrudan ve uygun fiyatlarla Afrika'dan temini, bazı sektörlerdeki rekabet gücünü artırmak, bazı yatırımların Afrika'ya kaydırılması, Türkiye'den teknoloji transferi, müteahhithilik firmalarının pazar paylarının artırılması amaçlanmaktadır. Hedef ülkeler arasında Etiyopya da bulunmaktadır. Türkiye ile Etiyopya arasındaki ilişkiler, Türkiye'nin genel Afrika politikası çerçevesinde her zaman istikrarlı bir seyir izlemiştir. Bu ilişkilerin daha da ileriye götürülmesi için gerekli potansiyelin mevcut olduğu görülmektedir. Türkiye ile Etiyopya arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin esasal zemini büyük ölçüde tanımlanmıştır. 2005 yılında imzalanan Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması ve eki Protokol 07.12.2007 tarih ve 29723 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 19.11.2007 tarih ve 2007/12875 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 14.08.2007 tarihli itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Diğer yandan, Etiyopya ile Türkiye arasında 2000 yılında imzalanan YKTK (Yatırımların Karşılıklı Teşviği ve Korunması) Anlaşması Parlamento'muzca onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Tarım alanında teknik işbirliği önngören protokol; iki ülke standartları arasında işbirliğini önngören protokol ve Turizm İşbirliği Anlaşması Etiyopya Başbakanı Zenawi'nin Subat 2007'de ülkemize yaptığı ziyaret sırasında imzalanmıştır.

Etiyopya ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkileri, öncelikle karşılıklı bilgi eksikliğinden kaynaklanan nedenlerle bir türlü arzu edilen seviyeye çıkarılmamıştır. Ekonominin güderek serbestleştiği, küçük ve orta ölçekli yatırımların canlanmaya başladığı bu dönemde, çok çeşitli alanlarda sanayi ürünlerinin eksikliği görülen Etiyopya ile bu alanda işbirliğine gidilebileceği düşünülmektedir. Etiyopya ile ticari ilişkilerimiz, özellikle bu ülkeden üretilen ürünlerin düşük seviyede gerçekleştirilmektedir. Etiyopya'nın, ülkemizin sanayi ürünleri için iyi bir pazar oluşturabileceği düşünülmektedir. Dolaylı yollardan Etiyopya pazarına giren Türk mallarının önemli bir rekabet gücüne sahip oldukları gözlenmektedir. Etiyopyalı birçok ithalatçı, ciddi ve ısrarlı bir biçimde Türkiye ile iş yapma imkanlarını aramaktadır. Ancak, işadamlarımızın Etiyopya pazarına daha kolay girebilmeleri için bu ülkeyi daha yakından tanımlarının gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca bu ülkede zaman zaman açılmakta olan ticari nitelikteki fuarlara katılım sağlanmasında fayda görülmektedir. Son yıllarda Etiyopya Türk girişimcileri tarafından ilgi görmeye başlamıştır. Türkiye'nin Afrika'ya yatırımları arasında Etiyopya 15

milyon dolara 6. sırada yer almaktadır. İşadamı Atilla Yıldırım, 1999 yılı sonunda, Addis Ababa sanayi bölgesinde, Etiyopya Özelleştirme İdaresinden bir fabrika satın alarak üretime başlamıştır. Fabrikasının modernizasyonu çalışmaları iki yılda tamamlanmış ve 12 milyon dolarlık bir yatırım yapılmıştır. Etiyopya'da yatırım yapan bir başka Türk firması da Addis Dis Ticaret'tir. Addis Ababa'da 7 bin metrekare alanda kurulu tesisi, "Türk Endüstriyel İhrac Ürünleri Daimi Teshir ve Pazarlama Merkezi" olarak düzenlenmiştir. Bu yatırımın amacı Afrika'ya yatırım yapmak isteyenlere ışık tutmaktır. Böylece Türk firmaları bu merkezde mallarını sergileyebileceklerdir. Bunun dışında bazı Türk yatırımcıların da Etiyopya özelleştirme idaresi ile görüşmelerinin devam ettiği belirtilmektedir. Etiyopya gelişmekte olan bir ülke olduğu için müteahhithilik hizmeti verecek olan firmaların için de bir alternatif olabilir. Nitekim, ENKA firmamız 2000 yılında kuzeydeki Tigray Eyaletinde 45 milyon \$'lık bir is olan Mekele Çimento Fabrikasının inşaatını yapmıştır. Firmamızın sahip zaman baraj ve fabrika inşaatı ihalelerine katılmaktadır.

#### TÜRKİYE-ETİYOPIYA TİCARİ İLİŞKİLERİ

Etiyopya ile ticari ilişkilerimiz son yıllarda gelişmektedir. İki ülke arasındaki ticaret hacmi 2003'te 70 milyon dolar civarında iken bugün 200 milyon dolara ulaştı. Fakat rakam hâlâ potansiyelin çok altındadır ve ticaret ülkemiz lehine cereyan etmektedir. Etiyopya'dan ithalattan itibaren ise yabtu tohum ve meyveler, pamuk, sentetik suni derimsiz lifler, ham postlar, elektrikli makineler ve demir-çelik eşya ilk sıralarda yer almaktadır. Etiyopya'ya ihracatımızda demir çelik, elektrikli makineler, demir çelik eşya, kazaanlar, makineler, ölümemiş güyün eşyası, hayvansal ve bitkisel yağlar ile bakır ve bakır ürünleri ilk sıralarda yer almaktadır.

#### SORUNLAR, GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

Türkiye ile Etiyopya arasındaki siyasi ilişkiler istikrarlı bir seyir izlemesine rağmen iki ülke Etiyopya'da açılmakta olan ticari nitelikteki fuarlara katılım sağlanmasında fayda görülmektedir. Zaman zaman Uluslararası Addis Ababa Fuarı'na firmalarımız katılmaktadır. Etiyopya'da ulaştırma konusunda, özellikle karayollarının ve Etiyopya-Cibuti demiryolunun rehabilitasyonu çalışmaları Hükümet programına alınmıştır. Öte yandan, bu projelerin bir bölümünün Türk müteahhiflerince üstlenilmesi mümkün görülmektedir. Müteahhithilik alanında ilişkilerin geliştirilmesini teminen Türkiye'den Etiyopya'ya bu alanda işbirliği düzenlenmesi ile iş imkanlarının yanında tespit insaat firmalarımızdan bu ülkedeki payını artıracaktır. Etiyopya ekonomisi büyük ölçüde tarıma dayanmaktadır, bu çerçevede tarım, sulama konularında bu ülkeye teknik yardım sağlanabilecektir. Bu teknik yardımlarla hem ülkemizin tantımının yapılması, hem de bu alanda Etiyopya'nın ihtiyaç olan malların ülkemizden ihrac edilmesini mümkün olabilecektir. Etiyopya'da telekomünikasyon sektörü hizmetleri her bir durumda, Bu alanda Etiyopya hükümetinin bir takım projeleri mevcuttur. Etiyopya telekomünikasyon sisteminin kurulması modernizasyonu projelerinin bu alanda faaliyet gösteren firmalarımızca gerçekleştirilmesini mümkün olabileceği değerlendirilmektedir. Etiyopya hükümetine özelleştirme programı uygulamaya konular, özellikle Türk KOBİ'lerinin Etiyopya'daki özelleştirmelere iştirak etmesi mümkün



görülmektedir. Ekonominin giderek serbestleştiği, küçük ve orta ölçekli yatırımların canlanmaya başladığı bu dönemde, çok çeşitli alanlarda sanayi ürünlerinin eksikliği görülen Etiyopya ile bu alanda işbirliğine gidilebileceği düşünülmektedir. Özellikle deri, tekstil-konfeksiyon, tarım aletleri, gıda, elektrikli ev aletleri, mutfak eşyaları gibi alanlarda faaliyeti gösteren ülkenizin KOBİ'lerinin bu pazara yönlendirilmesinde büyük fayda görülmektedir. Etiyopya'nın, ülkenizin sanayi ürünleri için iyi bir pazar oluşturabileceği düşünülmektedir. Dolaylı yollarla Etiyopya pazarına giren Türk mallarının önemli bir rekabet gücüne sahip oldukları gözlemlenmektedir. arasındaki ticari ve ekonomik ilişkiler, öncelikle karşılıklı bilgi eksikliğinden kaynaklanan nedenlerle arzu edilen seviyeye ulaşamamıştır. İlişkilerde yaşanan sorunlar ve öneriler şöyle sıralanabilir: - Türkiye'deki bankalar Etiyopya'da açılan akreditörler teyit verememektedirler. Bu çerçevede, iki ülke bankaları arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde yönelik adımlar alınması, bu ülkeye ihracatımızın artabilmesi yönünde büyük önem arz etmektedir. Eximbank'ın halihazırda Etiyopya'ya tahsis ettiği kredi limiti son derece düşüktür. Söz konusu limitin artırılması bu ülkeye olan ihracatımızın olumlu yönde etkileyecektir.

#### KONYA'NIN ETİYOPYA İLE TİCARİ İŞBİRLİĞİ VE YATIRIM ALANLARI

Konya ekonomisinde de tarım ve tarıma bağlı sanayiler önemli yer tutmaktadır. Konya'nın ihracat modelleri göz önünde bulundurulduğunda bu maddelerin birçoğunun Etiyopya'nın ithal ettiği ürünler olduğu görülmektedir.

Tarım Makineleri: Konya'da gelişmiş sektörlerin başında makine sektörü gelmektedir. Özellikle tarım alet ve makineleri bu alanda Konya'ya sektörde önemli bir aktör konumuna getirmiştir. İlimizde tarım üretimine bağlı olarak tarım makineleri ve komple un fabrikaları, makine yedek parça sektörü oldukça gelişmiştir. Ülkenizin ziraat alet ve makineleri ihracatının yüzde 45'i ilimizden gerçekleşmektedir. Konya Türkiye'nin talih ambarı olmasının doğal bir sonucu olarak gıda sektöründe oldukça gelişmiş ve ülke çapında yayılmış markaları bünyesinde barındırmaktadır. Etiyopya ekonomisi ve dış ticareti yoğun olarak tarım sektörüne dayanmakta olup, tarım üretimi ağırlıklı olarak geleneksel metotlarla yürütülmektedir. Bu anlamda ülkede öncelikle traktör olmak üzere tarım aletlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca son yıllarda artan yağlı tohum ihracatı (özellikle susam), süs konusu ürünlerin işlenmesine yönelik makinelere olan ihtiyacı artırmıştır. Buna ilaveten tarımsal destek hizmetleri dile getirilen diğer bir ihtiyaç olmuştur (soğuk hava depoculuğu, nakliye ve pazarlama). Konya Etiyopya'nın tarım makine ihtiyacını karşılayabilecek kalitede ürünler üretmektedir. Bu çerçevede Etiyopya'ya tarım makineleri ihracatı üzerinde durulması gereken bir alandır. Etiyopya makine ithalatında % 5, %10 ve %20 değişen oranlarda gümrük vergisi uygulamaktadır. Makine ithalatında ağırlıklı olarak uyguladığı gümrük vergisi ise %5'tir. Etiyopya'nın önemli ithal ürünlerinden birisi de pompa ve kompresörlerdir. Etiyopya ekonomisi tarıma dayalı olduğundan Etiyopya'da pompaların kullanıldığı önemli bir alanda tarım alanlarını sulamadır. Endüstriyel büyüme, arazi işlahına yönelik çalışmalar, su ve atık su projeleri ve inşaat sektöründeki büyümeden dolayı pompa ve kompresör pazarının büyüyeceği talim edilmektedir. Etiyopya'nın tarıma verdiği önem ve yetersiz su kaynakları nedeniyle sulama konusunda daha verimli olabilmek için sulama sistemlerine yatırımlarını artırması beklenmektedir. Etiyopya, 2007 yılında pompa ve kompresör sektöründe 15 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Etiyopya pazarının başlıca pompa ve kompresör tedarikçi ülkeleri İtalya, Japonya ve Almanya'dır. Pazardaki mevcut pompa tedarikçileri pazara yeni girmeye çalışan diğer rekabetçi ülkeleri zorlamaktadır ama özellikle genişleyen yedek parça ve servis pazarında imkanlar mevcuttur. Bu çerçevede Konya Etiyopya'ya pompa ve kompresör ihracat edebilir.

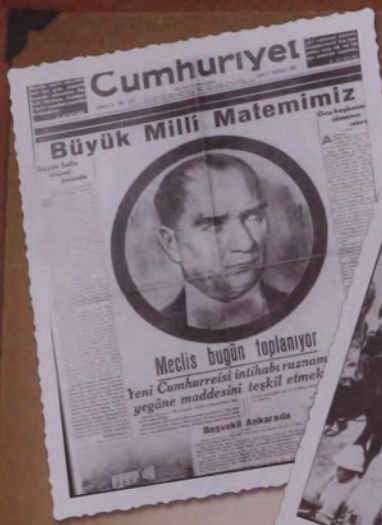
Gıda Makine ve Ekipmanları da Konya ile Etiyopya'nın işbirliği yapabileceği alanlardan birisidir. Etiyopya'nın özellikle seker, bitkisel yağ, un

üretim tesislerine yönelik ekipman, yedek parça ve ambalaj ihtiyacı bulunmaktadır. Gıda işleme ve pakletleme Etiyopya için ekonomisi çeşitlendirme ve tarımsal üretimi artırma açısından büyük fırsatlar taşımaktadır. Ülke ekonomisinde önemli bir paya sahip olan un, seker ve tuz gibi geleneksel besin ürünleri üretiminin yüksek olduğu ülkenizin buğday ambarı ve 35 bine yakın firmasıyla KOBİ merkezi konumunda olan Konya ve bölgesi, son yıllarda gıda üretiminde ciddi artışlar kaydetmiştir. Bu artışa paralel olarak gelişmiş bir teknoloji ile sektörde faaliyeti gösteren birçok firma, ülke genelinde son yıllarda cazip hale gelen perakende sektörüne yönelik çok sayıda firmaya özel markalı ürünler imalatına yönelmiş bu alandaki firma sayısında büyük artışlar kaydedilmiştir. Teknolojik gelişmeleri yakından takip eden ilimizdeki gıda sektörü Türkiye'de önemli bir ticari potansiyele ulaşmış ve ürünlerini bir çok ülkeye ihracat eden konuma gelmiştir. İlimizdeki gıda sanayi, tarımından sağladığı bitkisel ve hayvansal hammaddeyi, uyguladığı bir veya daha fazla işleme - raf ömrü uzun ve tüketime hazır ürünler üreten ünsütür bir imalat sanayi kolu ve sindirilebilir büyüyen tek sektördür. Özellikle un değirmeni sektöründe Türkiye'de söz sahibi olan şehirden biri hiç kuşkusuz Konya'dır. Konya, Değirmencilik sektörüne yönelik imalat türlerinde, Avrupa'nın ve son zamanlar da Çin'in piyasalarındaki etkisini kırmayı başarmıştır. İmalatın yanı sıra bu sektöre hizmet veren firmaların bir çoğu basta İran, Irak, Suriye, Rusya ve Türk Cumhuriyetlerinde unahar teslimi Un ve Yem Fabrikaları tesislerini kurmuşlar ve yine bu konuda da tercih edilen markalar olmuşlardır. Gıda sanayinde oldukça gelişmiş şehirler arasında bulunan Konya, açacağı yapı üretiminde günlük 360 ton kapasiteye ulaşmıştır ve son teknoloji ile tamamen otomatik üretim yapan pek çok modern tesis bünyesinde bulunmaktadır.

Otomotiv Yan Sanayi: Etiyopya'nın otomotiv yedek parça ihtiyacı göz önünde bulundurulduğunda otomotiv yan sanayinin Konya ile Etiyopya arasında ticaret ve yatırım için uygun bir sektör olduğu görülmektedir. Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) verilerine göre Etiyopya'nın, 2006 yılında oto yan sanayinde gerçekleştirdiği 102,7 milyon dolarlık ithalatı başlıca üç lastikler (GTIP: 4011); kara taşıtlarının aksam-parçaları (GTIP: 8708.99) ve dizel-yarı dize motorlar (GTIP: 8408) oluşturmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi Etiyopya'da da orijinal yedek parçaların (OEM) dağıtımına ana sanayinin inisiyatifinde etkili satıcılar tarafından sağlandığı görülmektedir. Çin, Japonya ve Kore Cumhuriyeti oto yan sanayinde Etiyopya'nın başlıca tedarikçileridir. Orijinal oto yedek parçalar yetkili satıcılar eliyle tüketicilere ulaşılmaktadır. Orijinal olmayan otomotiv yedek parçalarının ithalatın tüketiciye ulaşmasında ithalatçıların ve geniş bayilik ağına sahip toptancı/dağıtıcılar etkilidirler. Etiyopya'ya oto yedek parça ihracatında diğer sektörlerde de olduğu gibi yerel bir ortak yada temsilci ile çalışmak önemlidir. Yerel bir temsilci, özellikle güçlü bir ticari bilgi ağına mevcut olduğunda yararlı olmaktadır. Konya'da otomotiv yan sanayi oldukça gelişmiştir ve gerekli bağlantıların kurulması durumunda Etiyopya'ya ihracat yapılabilir. Konya'da otomotiv sanayi; 1 adet ana sanayi olmak üzere yaklaşık 2000 yan sanayi mütebbisi ve 5000'in üzerinde sektör uzmanı, Konya otomotiv ana sanayine ve satış sonrası sektörüne hizmet vermektedir. Konya otomotiv yan sanayinin, ülkemizde edil malien taşı araçları için gerekli olan parçaların % 80'ini karşılayabilecek düzeyde gelişmiş bulunmaktadır. Firmalarının büyük bir bölümü otomotivde dünya devlerine parça vermektedir. Firmalarının % 30'u uluslararası pazarlarda kabul derine ve ihracat için sahip olunması zorunlu olan kalite belgelerine sahiptir. Konya otomotiv sanayisinde; hidrolik pompa, fren ekipmanları, hidrolik ve pnomatik sistemler, süspansiyon parçaları, emniyet aksesuarları, oto cam, koltuk, dökmük ve dövmce parçalar üretilmektedir. Ve bunların büyük çoğunluğu dünya standartlarında olup ISO 9000 belgelidir.

**KAYNAK:** KTO - Etüd Araştırma Servisi; Etiyopya Ülke Raporu; <http://www.kto.org.tr/dosya/rapor/etiopya.pdf>





## Tarihe düşülen notlar

### KASIM

Kasım ayı Türk tarihinde önemli olayların yaşandığı bir ay olarak tarih sayfalarındaki yerini almıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün 10 Kasım 1938 tarihinde ölümü tarihimizin unutulmaz olayları arasındadır. "Benim naciz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır, fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet yaşayacaktır" diyen Ulu Önder Atatürk'ü şükranla anıyoruz. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 15 Kasım 1983'te kurulması tarihimizin önemli günlerinden biridir.



KASIM

# KASIM ayında gercekleşen önemli olayların kronolojik sıralaması...

## 01 KASIM

1922 623'ü süren Damani, İstanbul'da Türkiye Büyük Millet Meclisi kararıyla sona erdi.  
1939 Danimarka Başbakanı bir buçuk saatlik bir konuşma yaptı.  
1962 Soylerler Birliği Marsilya'da (Fransa) kuruldu.  
1958 Sarı Yahya Kemal Beyazıt ödülü verildi.

## 02 KASIM

1920 İlk radyo naklin yayını, Amerika Birleşik Devletleri'nin Pittsburgh şehrinde gerçekleştirildi.  
2000 Vladimir Kırım'ın Dünya Sampiyonası'nda yurttan Barış Karşıları'na yerli ve Dünya Satranç Sampiyonluğu'na ele geçirdi.

## 03 KASIM

1941 İlk Basın Konseyi Türk Basın Birliği'nin kongresi toplandı.  
1983 Cumhuriyetçilik Kenan Evren, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında Atatürk Barajı'nın teminatı etti. Barajın dünyamız 5. büyük barajı olacağı açıklandı.

## 04 KASIM

1937 Mark Twain Cemiyeti Atatürk'e madalya verdi.  
1945 Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü, UNESCO kuruldu.  
1984 Sarı Limit Yaşar Oğuzcan oldu.  
1995 İzmir'de 62.65 ölü, yüzden fazla yaralı.

## 05 KASIM

1914 Kibne'nin yönetimi Damani, İngiltere'nin kontrolünde İngiltere'ye geçti.  
1925 Cumhuriyetçilik Mustafa Kemal Atatürk, Ankara Hukuk Mektebi'ni açtı.  
1936 Eski adı Mekteb-i Mülkiye olan Siyasal Bilgiler Okulu, İstanbul'dan Ankara'ya taşındı.  
2008 Amerikan'da 44. başkan Barack Obama oldu. Obama ülkenin ilk siyah başkanı oldu.

## 06 KASIM

1928 İsmet Paşa ve karton tabakası üretmeye başladı.  
1972 İsmet İnönü'nün Genel Başkanlığı bırakmasını ardından Cumhuriyet Halk Partisi'nde siyaseti devranıydı; 18 parlamenter daha istifa etti.  
1981 Yükseköğretim Kurulu (YÖK) kuruldu.

## 07 KASIM

1942 Türk İnkılap Enstitüsü kuruldu.  
1953 İstanbul Zeyrek Camii'nde Bizans döneminden kalma mozakler bulundu.  
1981 1981 Anayasası için halk oylaması yapıldı. Anayasa yüzde 91,3 'evet' oyuyla kabul edildi.

## 08 KASIM

1829 Uzun Mehmed, Zonguldak İngiliz Kesteni Koyu'nda ilk maden kömürünü buldu.  
1985 Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne bağlı Basın ve Yayın Yüksek Okulu açıldı.  
1973 Sarı Fanuk Nafiz Camibel oldu.

## 09 KASIM

1936 Montreux Boğazlar Sözleşmesi yürürlüğe girdi.  
1928 12 Eylül Anayasası yürürlüğe girdi. Buna göre; Milli Güvenlik Konseyi ve Devlet Bakanları Kenan Evren Cumhuriyetçilik ilan edildi.  
1993 Hırvat, toplan Bosna'nın Mostar kentindeki Damani kapısını tahrip etti. Köprü 16. yüzyılda yapılmıştı.

## 10 KASIM

1938 Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu, Kurtuluş Savaşı'nın ondan ve ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Dolmabahçe Sarayı'nda saat: 9.05'te vefat etti.  
1953 Atatürk'ün naşı toroneli Anıtkabir'e nakledildi. Atatürk'ün Selanik'te doğduğu ev de halinin yüzeyine açıldı.

## 11 KASIM

1918 1. Dünya Savaşı'nı sona erdiren ateşkes anlaşması, Fransa'da bir orman içindeki vagona imzalandı.  
1938 Atatürk'ün ölümü üzerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi oyu birliğiyle İsmet İnönü'yu cumhurbaşkanı seçti.  
1942 Varlık Vergisi yasası kabul edildi.  
1973 Mısır ile İsrail ateşkes anlaşması imzalandı.

## 12 KASIM

1929 Yeni Türk harfleriyle basılan posta pulları kullanıma girdi.  
1941 Erzincan'da deprem; 40 bin kişi öldü, 90 kişi yaralandı.  
1953 Türkiye'de İmanlılar'da serbest bölge kurulmasına karar verildi.  
1959 Moskova'ya giden Cavdet Sunay, Soylerler Birliği'ni ziyaret eden ilk Türk cumhurbaşkanı oldu.

## 13 KASIM

1918 İtilaf Devletleri'ne ait savaş gemileri İstanbul Limanı'na girtiler ve toplandı şehre çevrildiler.  
1986 Hacız ve İlas olayları arttı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, TOBB hükümetin tuccan desteklemesini isteyince, Başbakan Turgut Özal, "batan batısın" dedi.

## 14 KASIM

1914 Fuat Uzkıyapı, ilk Türk filmi sayılan "Ayastefanos'taki Rus Alibey'in Yıkılışı"ni çekti.  
1985 Demokratik Sol Partisi (DSP) kuruldu.  
1993 Naim Süleymanoğlu, Dünya Halter Sampiyonası'nda üç altın madalya kazandı.

## 15 KASIM

1983 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilan edildi.  
1988 Başbakan Turgut Özal, Türkiye'nin Filistin Devleti'nin tam üyesi olduğunu açıkladı.

## 16 KASIM

1969 Akdeniz'i Hint Okyanusu'na bağlayan Süveyş Kanalı 192 yıl önce açıldı.  
1938 Atatürk'ün naşı Dolmabahçe Sarayı'nda katilifahi kondu.

## 17 KASIM

1924 Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk muhalefet partisi Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kuruldu.  
1930 Serbest Cumhuriyet Fırkası kendini feshetti.  
1958 Erzurum Atatürk Üniversitesi açıldı.

## 18 KASIM

1927 Ankara Telsizi (radyosu) yayına basıldı.  
1977 Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat İsrail'e girdi. Sedat, İsraili ziyaret eden ilk Arap lider oldu.  
1992 Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Meclis'te oybirliğiyle kabul edildi.  
2000 Türk Sanat Müziği sanatçısı Yıldırım Gürses vefat etti.

## 19 KASIM

1942 Beslenme, giyecek ve yatacağı için Harp Ekonomisi Bürosu kuruldu.  
1991 Süleyman Demireli başkanlığında Doğru Yol Partisi, DYP Sosyal Demokrat Halkçı Parti, SHP koalisyonu 49. Hükümet kuruldu.  
1994 Dünya Halter Sampiyonası'nda Halil Mutlu 7 dünya rekoru kırdı, 3 altın madalya aldı.

## 20 KASIM

1922 İsviçre'nin Luzern şehrinde Lozan Barış Konferansı açıldı.  
1994 Dünya Halter Sampiyonası'nda Naim Süleymanoğlu 64 kiloda 5 dünya rekoru kırdı ve 3 altın madalya aldı.  
1998 İtalya 12 Kasım'da Roma havaalanında yakalanan PKK'lı Abdullah Öcalan'ın serbest bırakıldı.

## 21 KASIM

1924 İsmet Paşa (İnönü) başbakanlıkten istifa etti.  
1938 Atatürk'ün naşı Ankara'da Etnografya Müzesi'ndeki geçici istirahatgahına konuldu.  
1955 Türkiye, İran, Irak, Pakistan ve İngiltere'nin katılımıyla Bağdat Paktı kuruldu.  
1995 Dayton Barış Anlaşması ile Bosna Savaşı sona erdi.

## 22 KASIM

1909 Tıp Fakültesi'ne bağlı Diş Hekimliği bölümü kuruldu.  
1948 Kongre Türkiye İktisat Kongresi toplandı. Kongrede, devletçilik politikası eleştirildi, özel girişimcilik teşvik istendi.  
1986 20 yasındaki Mike Tyson dünyanın en genç ağır siklet sampiyonu oldu.

## 23 KASIM

1925 Sunay Devlet yani Danıştay kurulumu kabul edildi.  
1947 İstanbul İnönü Stadi açıldı. Staltazki ilk gölü Süleyman Seba açtı.  
1990 Prof. Tansu Çiller toroneli Doğru Yol Partisi'ne (DYP) katıldı.  
1994 Özelleştirme yasası çıktı.

## 24 KASIM

1934 Sosyal Kanunu çıktı.  
1947 Cumhuriyetçilik Gazi Mustafa Kemal Atatürk soyadı verdi. Bu soyadı yalnız Mustafa Kemal'e aitti ve kimse bunu kullanamayacaktı.  
1983 Ankara'nın hava kirliliğinden dünyanın üçüncü şehri olduğu açıklandı.

## 25 KASIM

1925 Sapka giyilmesi hakkında kanun çıktı.  
1934 Mustafa Kemal Atatürk, İsmet Paşa'yı 'İnönü' soyadı'na verdi.  
1999 Yangtay, PKK'lı Abdullah Öcalan hakkında verilen idari cezaları onayladı.

## 26 KASIM

1926 Alplulu Seker Fabrikası açıldı.  
1993 Almanya, PKK'yı terör örgütü ilan etti.  
1996 Başbakan Yarıncıyan ve Devletleri Bakanı Tansu Çiller, Susurluk kazasının söz edenler "Devlet uğruna kurşun atan da, kurşun yiyen de şeriflidir" dedi.

## 27 KASIM

1924 Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası başkanlığına Kazım Karabekir Paşa seçildi.  
1936 Millet Meclisi Hatay davasını Milletler Cemiyetine götürmeye karar verdi.  
1948 Zonguldak Catalağz Elektrik Santrali hizmete açıldı.

## 28 KASIM

1925 25 Kasım'da kabul edilen sapka kanunu 28 Kasım'da yürürlüğe girdi.  
1934 Hükümeti Milliye gazetesini Ulus adıyla çıkarmaya başladı.  
1943 Hükümet, Ereğli Kömür İşletmeleri Fransızlardan satın aldı.

## 29 KASIM

1924 Eski adlarını değiştirilmesi devam ediyordu. Atatürk, Matbuat Cemiyeti'nin adını Basın Cemiyeti olarak değiştirdi.  
1947 Birleşmiş Milletler Örgütü Anapları'nı siddetli muhalefetine kanun Filistin'in bölünmesini ve bağımsız bir İsrail devleti kurulmasını kararlaştırdı.

## 30 KASIM

1925 Meclis'te tekke ve zaviyeler ile türbelenin kapatılmasına ilişkin kanun kabul edildi.  
1925 Millet Meclisi kürsüsünün arkasına "Hakimiyet Milletindir" levhası açıldı.  
1931 İktisadi Bahar Vergisi Kanunu, kabul edildi.



## Tokat Mevlevihânesi

Yeşil ırmağın kenarına serpilmiş şehrin merkezinde, tarihi doku içinde yer alır.1638 yılında Muslu ağa tarafından kurulan mevlavianenin şans eseri ana binası semahane, derviş hücreleri, şeyh odası, meydan odası günümüze gelmiş, matbah ve türbe yıkılmış, Mevlâna Hamamı ise özel şahıs eline geçmiştir.

1703 yılında onarılan tekkenin son şeklini 19. yüzyılın sonlarına doğru aldığı yapıların mimari-süsleme özelliklerinden anlıyoruz.Dikdörtgen bir alanda iki katlı bir yapı şeklinde ana binanın büyük bir bölümü daire planlı Semahane oluşturur. Daire planlı Semahaneler Mevlevihaneler içinde önemli bir grubu oluşturur. Çorum, Kütahya, Muğla bu tip semahanesi olan Mevlevihanelerdir. Semahane içinde mutrib mahfili ve kütüphane odası bulunuyor.

Kuzeydeki avluya ikamet bölümleri açılmaktadır. Derviş hücreleri, Şeyh odası, meydan odası, helalar buradadır.

Beyhamam Sok. 6' daki Muslu Ağa Konağı iki katlı, dış sofalı, konak hamamı olan Tokat' in e eski evlerinden biridir. Kalemîşi süslü tavan göbeği Tokat Müzesi' ne kaldırılmıştır.

20. yüzyılın başlarında vakıfları-gelirleri yok olan Mevlevihane gelir sıkıntısı içine düşmüştür. Son Şeyh Mehmed Dede 50 dervişle Mevlevi alayına katılmak için Tokat'tan ayrılmıştır.

1945 yılında Kadınlar Hapishanesi, daha sonra Kız Kur'an Kursu olan tekkenin 2005 yılı Eylül ayı içinde restorasyonu tamamlanmıştır.

# Konya'da yemek pişirme teknikleri ve mimarisi

## Tandır

Hem ısınmak hem de ekmeği pişirmek için kullanılan tandırın asıl malzemesi pişmiş topraktan konik bir küptür. Bu küp, yerden 80-90 cm. yüksekliğinde olur ve hayatta örtmeye yakın bir seviye altına gömülürdü. Tandırın ağzı kaidesine göre biraz daha dardır. Alt kısmında "külve" adı verilen havalandırma deliği bulunmaktadır. Tandırılar genellikle Silve ve dolaylarındaki özlü kırmızı topraktan yapılırdı. Sağlamlığını artırmak için kurulumu işlemin bittikten sonra hafifçe yakılırdı. Bu tandırılar Konya evlerinde örtmede yer almaktadırlar. Tandırılarda tezek, ot, çalı-çurpu gibi kuvvetli olmayan yakacaklar yakılmaktadır. Tandırın duvarları tam olarak ısındıktan sonra harlı ateşin, kül ile örtülerek veya üzerine metal kapaklar konularak belirli sıcaklıkta tutulması, ekmeğin yanmaması sağlanmaktadır.

## Fırın

Eskiden mahalle fırınlarında veya ailenin kendi hayatında (avlu) yer alan fırınlarla da ekmeği pişirilmekteydi. Bazı köylerde mahallelinin ortak olarak inşa ettiği fırından yine ortak olarak yararlandıkları tespit edilmiştir.

## Sac

Evin örtmesinde yer alan ocak içerisinde yer alan sac geniş ve yassı, metalden yapılan sac üzerinde ince ve sac genişliğinde ekmeğin pişirilmekteydi. Sac ekmeğinde saman yakılmaktadır. Çabuk pişmesi için samanların arasına odun parçaları sokulmaktadır.

## Kuzine

Geç dönem evlerinde, yurt dışından ithal edilen, hem ısınmak hem de üzerinde yemek ve kapaklı özel bölmesinde ekmeğin pişirmek için kuzineler görülmektedir. Bunlar, içi özel tuğlalarla döşenmiş yakma bölümü olan pişirme araçlarıdır.

KAYNAK: Konya Mutfak Kültürü ve Konya Yemekleri



Orhan KARTAL

Civar Mah. Amil, Çelebi Sk. No:1 Konya Türkiye  
T:+90 332 353 33 41 F:+90 332 353 30 12

www.konyamevevisofrasi.com  
bilgi@konyamevevisofrasi.com





# Böbrek ve idrar yolları taşları

## Üriner sistem taş hastalığı

Op. Dr. Osman Tufan

Özel Selçuklu Hastanesi Üroloji Uzmanı



### BELİRTİLER

1-) **AGRI:** Taşın yerine ve yaptığı tıkanıklığın derecesine göre, dayanılmayacak kadar şiddetli bir ağrı olabileceği gibi hafif bir ağrı da olabilir. Eğer taşla birlikte enfeksiyon da varsa ağrı şiddeti daha da artabilir. Ağrı genellikle böğür diye tarif edilen kısımda hissedilebilir ve karnı, kasık bölgesine doğru yayılabilir.

2-) **KANLI İDRAR:** Genellikle ağrılı dönemlerde çay renginde aktif bir kanlı idrar görülebilir. Bazen ağrısız da olabilir, bazen kanamsız dönemler olur ancak gözle görülmesi bile taş hastalarının hemen tamamında idrar tahlilinde kan görülür.

3-) **ENFEKSİYON:** Enfeksiyon, taş hastalığının hem sebebi hem sonucu olarak ortaya çıkabilir.

4-) **BULANTI-KUSMA:** Özellikle ağrı sırasında ortaya çıkabilir.

5-) **ATEŞ:** İdrar yollarında taş ile birlikte görülen ateş ürolojik açıdan çok önemlidir ve acil müdahale gerektirir.

### TAŞTAN ŞÜPHELENEN HASTA NE YAPMALIDIR?

Taş şüphesi olan ve bu tip şikayetleri olan hasta vakit geçirmeden bir üroloji uzmanına müracaat etmelidir. (Hatta öneri olarak hiç bir şikayeti olmayan hastanın da yılda bir kez de olsa üroloji muayenesinden geçmesi önerilir. Çünkü pek çok ürolojik rahatsızlık belirti vermeden seyredilebilir.)

Doktora müracaat eden hastada yapılacak muayene ve gerekli tetkiklere göre hastada taş tespiti edilmişse tedavi planlanır.

### NASIL TEDAVİ EDİLİR:

Öncelikle doktor taşın bulunduğu bölgeye ve taşın büyüklüğüne, yaptığı organ hasarına ve birlikte bulunan enfeksiyonun tedavisi; genellikle boyutları 4-5 mm kadar olan taşların %50'si

Bu tedaviler:

**AGRI TEDAVİSİ:** Ağrı tedavisi ve hastanın rahatlatılması, sonra ise taşların temizliğinin sağlanması ve taş oluşumunun tekrar etmemesi için önlemler alınması şeklinde olmalıdır.

1-) **MEDİKAL TEDAVİ:** Ağrı için ağrı kesiciler, gerekirse hastanın yataklı tedavisi alınması ve birlikte bulunan enfeksiyonun tedavisi; genellikle boyutları 4-5 mm kadar olan taşların %50'si

kendiliğinden düşer. Bu hastalarda günlük sıvı alımı ayarlanır.

2-) **CERRAHI TEDAVİ:** Kendiliğinden düzelmeye imkanı olmayan taşlarda gerekebilir. Bu tedavide de çeşitli yöntemler kullanılmaktadır.

Büyük taşlarda açık ameliyat (böbrek ve üreterde)

Kapalı böbrek taşı ameliyatı

Sırt bölgesine açılan 1 cm lik bir delikten böbrek içine girilip taşın parçalanarak çıkarılmasıdır. Uygun vakalarda başarı şansı yüksektir.

Kapalı üreter taşı ameliyatı

Böbrekten çıkmış ancak mesane ile böbrek arasındaki yolda (üreterde) sıkışıp kalmış taşlar için uygulanır; İşeme deliğinden girilerek (endoskopik bir alet ile) taşa ulaşılır ve taş yerinde kırılarak çıkarılır. Başarı şansı çok yüksektir.

3-) **DIŞARDAN TAŞ KIRMA TEDAVİSİ (ESWL):** Hastada herhangi bir cerrahi işlem yapılmaz. Dışardan gönderilen ses dalgaları ile böbrek içindeki taş kırılır. Başarı şansı uygun vakalarda %60-70 civarındadır.



Üriner sistemi; böbrek, idrarın böbrekten mesaneye (idrar torbasına) ulaşmasını sağlayan yol yani üreter, mesane ve idrarın dışarı atılmasını sağlayan üretradan oluşur.

Üriner sistem taş hastalığı toplumun yaklaşık % 3-5'inde etkilil olan bir hastalıktır.

Yetişkin bir insanda ömrü boyunca taş oluşma riski % 20 gibi oldukça yüksek bir orandır ve taş oluşan kişide bunun 5 yıllık bir süre içinde tekrarlama riski % 50'dir.

Gerek çok sık görülmesi gerekse önemli sonuçlara sebep olması nedeniyle taş hastalığı üzerinde durulmalıdır.

Belirli bir sıra içinde anlatacağ olsak şunları söyleyebiliriz.

### TAŞ OLUŞUMUNDA RİSKLER

Taşın belirtilerinden, taşa bağlı oluşacak sonuçlardan ve tedavi de nelerin yapılabileceğinden bahsetmek ilk etapta uygun olacaktır.

Taşın oluşmasında;

· Sıcak iklimde yaşamak,

· Sıvı alımındaki yetersizlik,

· Diyetle bazı maddelerin çok fazla alınması (mesela calsiyumdan zengin besinlerin süt ve süt ürünleri gibi, kırmızı et gibi ürik asit yükselmesine sebep olan diyet, yine fazla şeker tüketimi protein alımında dengesizlik, fazla miktarda alınan alkol v.s) gibi nedenler,

· Büro hizmeti ve yüksek ısıda çalışma gibi mesleki nedenler riski artırmaktadır.

Bunların dışında genetik (ailese) eğitim ve üriner sistemle ilgili olan bazı yapısal anomalilerde taş oluşumu riskini artırır. Ayrıca üriner sistem enfeksiyonları, yabancı cisim bulunması (stent, sonda gibi) gibi nedenlerde risk doğurur.



# Karatay Medresesi



Medrese Karatay İlçesi, Ferhuniye Mahallesi, Adliye Bulvarı'nda Aladdin Tepesi'nin kuzeyinde yer almaktadır.

Karatay Medresesi, Sultan II. İzzeddin Keykavus Devrinde, Emir Celaleddin Karatay tarafından, 649 H. (1251 M.) yılında yaptırılmıştır. Mimarı bilinmemektedir. Osmanlı Devrinde de kullanılan medrese XIX. yüzyıl sonlarında terk edilmiştir.

Medrese, Selçuklular devrinde hadis ve tefsir ilimleri okutulmak üzere "Kapalı Medrese" tipinde Sille taşından inşa edilmiştir. Tek katlıdır. Giriş doğudan gök ve beyaz mermerden yapılmış kapı ile sağlanmaktadır. Kapı Selçuklu Devri taş işçiliğinin şaheser bir örneğidir. Yazı ve desenlerle süslenmiştir. Kapının üzerinde medresenin yapımı ile ilgili kitabeler yer almaktadır. Kapının diğer yüzeylerine seçme ayet ve hadisler kabartma olarak işlenmiştir.

Kapıdan, evvelce kubbe ile örtülü (sımdı üzeri açık) bir avluya, buradan da bir kapı ile medreseye girilir. Medrese salonunun üzeri, merkezinde fener bulunan ve mozaik çinilerle kaplı kubbe ile örtülmüştür. Kubbe kasnığında, duvarların üst kısımlarındaki bordürlerde ve hücre kapıları üzerindeki panoda ayetler yazılıdır. Binanın batı yönünde bulunan beşik tonozlu eyvanın kemerinde besmele ve Ayet-el Kürsi yer almaktadır. Kubbeyi geçiş elemanı olan üçgenlerde ise Muhammed, İsa, Musa ve Davud peygamberlerin isimleri ile dört halifenin (Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali) isimlerine yer verilmiştir. Eyvanın solundaki kubbeli hücre Celaleddin Karatay'ın türbesidir.

Medrese duvarlarındaki mozaik çinilerin büyük bir kısmı dökülmüştür. Çinilerde kullanılan renkler, turkuvaz (firuze), lacivert ve siyahdır.

Anadolu Selçuklu Devri çini işçiliğinde önemli yeri bulunan Karatay Medresesi 1955 yılında "Çini Eserler Müzesi" olarak ziyarete açılmıştır.

Sergilenen eserler Anadolu, Selçuklu ve Osmanlı Dönemine aittir. Celaleddin Karatay Türbesi'nin bulunduğu hücrede ve güneydeki öğrenci hücrelerinde Kubad-Abad Sarayı çinileri aleği süsleri, çini tabaklar, kandiller ve sırsız seramikler sergilenmektedir. Kubad-Abad Sarayı çinileri haç, yarım haç, sekiz köşeli yıldız ve kare şeklinde olup, lüster ve sıralı tekniği ile yapılmıştır. I. Alaeddin Keykubat'ın emri ile yaptırılan Kubad-Abad Sarayı İbrahim Hakkı Konyalı ve Prof. Dr. Osman Turan'ın Beyşehir civarında olması gerektiğini işaret etmelerinden sonra 1949 yılında Konya Müze Müdürü Zeki Oral tarafından bulunmuştur. 1952'de Zeki Oral'ın, 1965-1966'da Katharina Ottodorn'un ve 1967'de Mehmet Önder'in sondaj ve kazı çalışmaları ardından uzun süre kendi kâderine terk edilen Kubad-Abad 1980 yılından itibaren Prof. Dr. Rıdvan Arık tarafından yeniden ele alınarak sistemli kazılara başlanmıştır.

Eyvanında Selçuklu dönemine ait çini kalıntıları, Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait seramikler teşhir edilmektedir. Kubbeli salonda Selçuklu Dönemine ait cam tabak, çini parçaları, Beyşehir Eşrefoğlu Camii'ne ait tavak beğlekleri ve Osmanlı dönemine ait seramikler bulunmaktadır.

Pazartesi dışında her gün 08.30-12.30/13.30-17.30 saatlerinde ziyarete açıktır.

Kaynak: [http://tr.wikipedia.org/wiki/Karatay\\_Medresesi](http://tr.wikipedia.org/wiki/Karatay_Medresesi)





# Anıtkabir

Fahri ÖZPARLAK  
İnşaat Yüksek Mühendisi

*Benim naciz vücudum  
elbet bir gün toprak olacaktır,  
fakat Türkiye Cumhuriyeti  
ilelebet payidar kalacaktır.*

*K. Atatürk*



### ASLANLI YOL

Ziyaretçileri, Atatürk'ün huzuruna hazırlamak için yapılmış olan 262 metre uzunluğundaki yolun iki yanında oturmaz pozisyonda 24 tane aslan heykeli bulunmaktadır. Atatürk'ün Türk ve Anadolu tarihine verdiği önem sebebiyle, Türk mitolojisinde güç ve kuvveti temsil eden ve Anadolu'da uyarlık kuran Hititlerin sanat üslubu ile yapılan aslan heykelleri, kuvvet ve sükuneti temsil etmektedir. Heykeller Hüseyin Ozkan'ın eseridir. Aslanlı Yol'un iki yanı çiçekler ve ardiç ağaçlarıyla süsüdür. Yol traverten taşlar ile döşelidir. Yolun sonunda Türk bayrağının ve daha ileride Çankaya'nın görünmesi Atatürk'ün yüce katına gidış bakımından çok anlamlıdır.



### TÖREN MEYDANI

Aslanlı Yol sonunda yer alan 15 bin kişi kapasiteli Tören Meydanı 129x84,5 metre boyutlarındadır. Bu alanın zemini; siyah, kırmızı, sarı ve beyaz renkte traverten taşlardan oluşan 373 adet halı ve kilim desenliyle bezenmiştir.



### BAYRAK DİREĞİ

Anıtıbarın'ın Çankaya yönündeki 28 basamaklı Tören Meydanı'na giriş merdivenlerinin ortasında, yüksek bir direk üzerinde Türk bayrağı dalgalanır. Amerika'da özel olarak yapılan 33 metre 53 santim yüksekliğindeki ve 4850 kg. ağırlığındaki bu direk 1953'te, Avrupa'daki çelik bayrak direklerinin en yükseğidir. Direğin 4 metresi kaidenin altında yer almaktadır. Amerika'da yaşayan Türk asıllı Amerikan vatandaşları Nazmi Cemal tarafından, kendi bayrak direği fabrikasında imal edilerek 1946 yılında Anıtıbarın'e hediye edilmiştir.



Ulu Önder Atatürk, Türk milletinin bağımsız ve milli egemenliğe dayanan demokratik bir devlet anlayışını içinde yaşamayı için yürüttüğü mücadelesinde, milleti ile bütünleşerek başarıya ulaşmıştır.

Türk yurdunu işgal eden düşmana karşı, vatanın bağımsızlık ve bütünlüğünü milletten azim ve kararının kurtaracağını çok sevdiği milletine atlayan Atatürk, bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmayı başarmış, Türkiye Cumhuriyeti'ni çağdas uyarılığa götüren yenileşme yolunda Türk Milletine layık inkılapları gerçekleştirmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 15. yılında hastalığı ağırlaşarak, 10 Kasım 1938'de Dolmabahçe Sarayı'nda ebediyete intikal etmiştir. Atatürk kendisi için bir mezar yaptırmadığı gibi, gömüleceği yer içinde vasiyette bulunmamıştı.

1923 yılında bir sohbet sırasında Atatürk: "Elbet bir gün öleceğim, beni Çankaya'ya gömer, hatıramı yaşatırsınız" demiş ve "Beni milletim nereye isterse oraya gömsün. Fakat benim hatıralarımın yaşayacağı yer Çankaya olacaktır" diye eklemiştir.

Türk Ulusunun Atatürk'e karşı duyulan büyük saygı ve minnettarlığını bir ifadesi olan Anıtıbarın, Türkiye Cumhuriyeti'nin en anlamlı eseridir.

Atatürk'ün, 10 Kasım 1938'de ebediyete intikal etmesinden sonra, dönemin hükümeti tarafından oluşturulan bir komisyon, Anıtıbarın'ın yerinin seçilmesi için görevlendirildi. Bu komisyon çalışmaları sonunda, oy çokluğu ile 906 rakımlı Rasattepe'de Anıtıbarın'ın yapılmasına karar verdi. Aynı komisyon tarafından 1 Mart 1941 tarihinde uluslararası bir yarışma açıldı. Bu yarışmaya Türkiye, Almanya, İtalya, Avusturya, İsviçre, Fransa ve Çekoslovakya'dan toplam 47 proje katıldı. Bu projelerden 3 tanesi komisyon tarafından ödüle layık görüldü. Proje yarışma şartları gereğince birinciyi seçme hakkı hükümete verilmişti. Millî konuyu daha başarılı ifade etmesi ve projenin araziye uygunluğu sebebiyle, Türk mimarlar Prof. Dr. Emin Onat ve Doç. Dr. Orhan Arda'nın projesinin Anıtmezar olarak yapılmasına karar verildi. 9 Ekim 1944 tarihinde Anıtıbarın'ın yapımına başlandı. İnşaat dört aşamalı olarak dokuz yıllık bir sürede, 1953 yılında tamamlandı. 10 Kasım 1953 tarihinde ise, Atatürk'ün naaşı, 1938 yılından beri, 15 yıl süreyle muhafaza edildiği geçici kabri olan Etnografya Müzesi'nden alınarak, büyük bir törenle ebedî istirahatgâhı olan Anıtıbarın'e defnedildi. Anıtıbarın 750 bin m<sup>2</sup>'lik bir alan üzerine kurulu olup bu alanın yaklaşık 120 bin m<sup>2</sup>'lik kısmı Anıt Bloğu, geri kalan kısmı ise Barış Parkı'dır.

### KADIN HEYKEL GRUBU

Anıtıbarın için yapılan heykel ve kabartmaların konuları, Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet tarihimizden ve Atatürk'ün hayatından seçilmiştir.

İstiklâl Kulesi'nin önünde, ulusal kıyafetler giymiş üç kadından oluşan bir heykel grubu vardır. Bu kadınlardan kenarlardaki ikisi yer kadar uzanan kalın bir çelenk tutmaktadır. Başak demetlerinin meydana getirdiği çelenk bereketli yurdumuzu temsil etmektedir. Soldaki kadın, ıleri yüzüğü elindeki kapla Atatürk'e Tanrı'dan rahmet dilemekte, ortadaki kadın eliyle yüzünü kapamış ağlamaktadır. Bu üçlü grup, Türk kadınlarının Atatürk'ün ölümünün derin acısı içinde bile gururlu, ağır başlı ve azimli oluşunu dile getirmektedir. Heykel grubu Hüseyin Ozkan'ın eseridir.



### ERKEK HEYKEL GRUBU

Hürriyet Kulesi'nin önünde üç erkekten oluşan heykel grubu vardır. Sağdaki erkek başında miğferi ve kalın kaputu ile Türk askerini, onun yanındaki elinde kitabı ile Türk gençliğini ve aydın insanını, biraz gerisindeki ise yerel kıyafeti ile Türk köylüsünü temsil etmektedir. Heykellerin yüzünde derin acı ile Türk Milleti'nin kendine özgü ağırbaşlılığı ve yüksek irade gücü dile getirilmiştir. Heykel grubu Hüseyin Ozkan'ın eseridir.





#### MOZOLE

Anıtkabir'in en önemli bölümü olan Mozole'ye çıkan 42 basamaklı merdivenlerin ortasında "Hitabet Kürsüsü" yer almaktadır. Mermer kürsünün cephesi dairesel geometrik motiflerle süsli olup, ortasında Atatürk'ün "Hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir." sözü yazılıdır. Kürsü Kenan Yontu'ün eseridir. Mozole 72x52x17 metre boyutlarında uzunca dikdörtgen bir plan üzerine kurulmuş olup, önde ve arkada sekiz, yan cephelerinde dört adet 14,40 metre yüksekliğinde kolonlarla çevrelenmiştir. Mozole cephesinde solda Atatürk'ün Türk gençliğine hitabı, sağda ise cumhuriyetin kuruluşunun 10'ncu yıl dönümünde söylediği nutuk taş kabartma üzerine altın yazıdır yazılmıştır.



#### SEREFHOLÜ

Şeref Holü'ne bronz kapılardan girilir. Girişte sağda Atatürk'ün 29 Ekim 1938 tarihli Türk Ordusu'na son mesajı, solda ise ikinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün Atatürk'ün ölümü üzerine 21 Kasım 1938'de Türk Milleti'ne söylediği taziye mesajı yer almaktadır. Girişin tam karşısında pencerenin yer aldığı nişin içinde, Atatürk'ün sembolik lahdi bulunmaktadır. Lahit taşı 40 ton ağırlığında tek parça mermerden olup Osmanlıye ilinden getirilmiştir. Lahitin yer aldığı bölüm ise beyaz Afyon mermeri ile kaplıdır. Şeref Holü'nün zemini Adana ve Hatay'dan, duvarları ise Afyon ve Bilecik'ten getirilen kırmızı, siyah, yeşil ve kaplan postu mermerlerle kaplanmıştır. 27 girişten oluşan

tavan ve yan galeri tavanları Türk halı ve kilim desenlerinden oluşan altın yazılı mozaik ile süslenmiştir. Tavan yüksekliği 17 metre olup, yan duvarlarında 12 adet meşale bulunmaktadır. Mozole yapısının üstü, düz kurşun çatı ile örtülmüştür.

#### MEZAR ODASI

Atatürk'ün aziz naaşı Mozole'nün zemin katında doğrudan toprağa kazılmış bir mezarada bulunmaktadır. Mozole, Şeref Holü'ndeki sembolik lahit taşının tam altında bulunan mezar odası Selçuklu ve Osmanlı mimari stiline

sekizgen planlı olup, piramidal kılıklı tavanı geometrik motifli mozaiklerle süslenmiştir. Zemin ve duvarlar siyah, beyaz, kırmızı mermerlerle kaplanmıştır. Mezar odasının ortasında kible yönünde kırmızı mermer sanduka yer almaktadır. Sandukamın çevresinde bütün illerden, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden ve Azerbaycan'dan gönderilen toprakların konulduğu piriş vazolar bulunmaktadır.

#### İSMET İNÖNÜ LAHİDİ

25 Aralık 1973 yılında vefat eden ikinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün batı revakında sembolik lahidi, alt katta ise gerçek mezar odası bulunmaktadır. İsmet İnönü Anıtkabir'e Bakanlar Kurulu Kararı ile 28 Aralık 1973'de defnedilmiştir.

#### SİNEVİZYON SALONU

60 kişilik kapasiteye sahip salonda Anıtkabir, Atatürk ve Milli Mücadele konulu belgesel filmler gösterilmektedir. Salon Mehmetçik Kulesi'nde yer almaktadır.

#### HATIRA EŞYA SATIŞ SALONU

Burada, Anıtkabir, Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi Müzesi Komutanlığı Karargâhı içinde ve Milli Mücadele konulu belgesel filmler gösterilmektedir. Satış Salonu Müdafaa-i Hukuk Kulesi'nde yer almaktadır.

#### ANITKABİR KİTAPLIĞI

Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi Müzesi Komutanlığı Karargâhı içinde Anıtkabir Kitaplığı bulunmaktadır. Atatürk, Milli Mücadele ve İnkılaplar konulu Türkçe ve yabancı dillerde kitapların bulunduğu bir "İhtisas Kitaplığı" olarak araştırmacı ve okuyucuya hafta içi 09.00-12.30 / 13.30-17.00 saatleri arasında hizmet vermektedir.





1. İstiklal Kulesi
2. Hürriyet Kulesi
3. Kadın Heykel Grubu
4. Erkek Heykel Grubu
5. Aslanlı Yol
6. Tören Meydanı
7. Mehmetçik Kulesi
8. Anıtkabir Kitaplığı
9. Zafer Kulesi
10. İsmet İnönü Lahti
11. Barış Kulesi
12. 23 Nisan Kulesi
13. Bayrak Direği ve Bayrak
14. Misâk-ı Milli Kulesi
15. Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi
16. İnkılâp Kulesi
17. Cumhuriyet Kulesi
18. Atatürk Özel Kitaplığı
19. Müdafaa-i Hukuk Kulesi
20. Sakarya Meydan Muharebesi Kabartması
21. Başkomutan Meydan Muharebesi Kabartması
22. Mozole
23. Şeref Holü
24. Mezar Odası
25. Atatürk'ün Lahdi
26. Aslan Heykel Grubu
27. Müze Komutanlık Karargahı
28. Anıtkabir Komutanlık Karargahı
29. Dinlenme Salonu
30. Konferans Salonu
31. Hitabet Kürsüsü
32. Barış Parkı



## KAYNAKLAR

- <http://www.ankarasanalgezinti.com/anitkabir/>  
[www.ataturktoday.com/Anitkabir.htm](http://www.ataturktoday.com/Anitkabir.htm)  
[tr.wikipedia.org/wiki/Anitkabir](http://tr.wikipedia.org/wiki/Anitkabir)  
[www.anitkabirsanalmuze.org/](http://www.anitkabirsanalmuze.org/)  
[www.uludagsozluuk.com/k/ataturk-un-anitkabir-e-goturulmesi/](http://www.uludagsozluuk.com/k/ataturk-un-anitkabir-e-goturulmesi/)



# Kor ateşin sır gülleri

Hüsna TAŞKIRAN

Selçuklu döneminde çini süslemenin merkezi olan Konya'da unutulmuş Çini sanatı yeniden hayat buldu. Devlet Planlama Teşkilatı ve Selçuklu Belediyesi işbirliğiyle hazırlanan AB projesiyle "Kor Ateşin Sır Gülleri" isimli çalışma yapılıyor. 3 yılını geride bırakan çalışmada onlarca kursiyer Çini yapımını öğrendi. Çini ile ilk kez Sille'de tanışan isimlerden biri de Hüsna Taşkiran, Kor Ateşin Sır Gülleri Projesi'nde grup başkanlığı yapan Taşkiran, Yeni İpek Yolu Dergisi okuyucuları için çini sanatını kaleme aldı.



## ÇİNİ SANATININ TARİHİMİZDEKİ YERİ

Türklerde iç ve dış mimar süslemenin en renkli kolu olan çini sanatı, asıl büyük ve süreklî gelişmesini Anadolu Türk mimarisinde göstermiştir. Çeşitli tekniklerle zenginleşen bu süsleme sanatı, hep mimariye bağlı kalmı, onun üstünlüğünü ezmemiş, ama renkli bir atmosfer yaratarak mekan etkisini arttırmıştır. Türk mimarisinde çini süslemenin kullanımı çok eski tarihlere kadar indirebiliriz. Uygurların, Karahanlıların, Gaznelilerin, Harzemşahlıların ve özellikle İran'da Büyük Selçukluların mimarisinde çininin az da olsa kullanıldığını biliyoruz. Bu sanat dalı, Anadolu Selçukluları ile çok yaygın ve çeşitli tipteki mimari yapıtlar üzerinde büyük bir gelişme göstererek varlığını günümüze kadar sürdürmüştür. Her dönem çini süslemesi, daha önceki dönem teknik üstünlüğünü sürdürmekle birlikte yeni teknik buluş ve renklerle bu sanati zenginleştirmiştir.

Anadolu Selçuklu mimarisinde dini yapılar mozaik çini tekniği ile süslenmiştir. Bu tekniğe fırız, mor, yeşil, lacivert renklerle sırlanmış çinilerden istenen örneğe göre kesilmiş parçalar alıcı zemin üzerinde bir araya getirilirdi. Selçuklu kök ve sarayları ile, yıldız, haçları, altıgen, kare, dikdörtgen gibi geometrik çini levhaları kaplanmıştır. Selçuklular ayrıca, sir üstüne uygulandığında metalik bir parlak veren "Perdah" tekniğini geliştirmişlerdir. Dini yapılarında ise geometrik kompozisyonların yanında, rumi ve palmat gibi soyut bitkisel motifli kıvrık dallara da yer vermişlerdir. Ayrıca, çok etkili tiri kufi ve süflü yazılarıyla yapılan süsleme de önemli bir yer tutar. Anadolu saraylarındaki çini süslemeler ise çeşitli durumlarda insan, ay, havyanları, kuşlar, çiçi başlı kartal, ejder, stens gibi aralardan efanesive yaratıkları da bulunduğu zengin bir figür koleksiyonunu gözler önüne sermektedir. Selçuklu döneminde çini süslemenin merkezi Konya olmuştur. İlk örneklerde tuğla ve sırlı tuğla kullanılmıştır. Ama, kısa bir süre içinde kesme mozaik çininin bütün yüzeyleri kaplaması ile üstün bir düzeye varılmıştır.

Anadolu Selçukluların en önemli merkeze olan Konya'daki mimari yapıları süsleyen çiniler, kentin bu sanat dalında da seçkin bir merkez olduğunu göstermektedir. Alaeddin Camii'nin mihrabında ve kubbeyle geçiş bölgesinde çini süslemeler bulunmuştur. Ayrıca Sıralı Medrese'nin (1243) evyanındaki mozaik çini süslemeler, kitabesive Tuşlu bir sanatçının isminin olması açısından önemlidir. İran'ın Tus kentinden gelmiş bir aileden olan bu sanatçının Anadolu'da Konya ve çevresinde etkinlik gösterdiği, öteki yapıtlarda görülen benzerliklerden anlaşılabilir.

Konya Karatay Medresesi (1251), Selçuklu döneminde mozaik çini sanatının ulaştığı üstün düzeyi, özellikle kubbede olmak üzere, yapının hemen her bölümünü kaplayan mozaik çini süslemeleri ile gözler önüne serer. Kompozisyonlara dikkatle bakıldığında, bu yapıdaki mozaik çinilerin ciddi ve bilinçli bir biçimde yerleştirilmiş olduğu anlaşılır.

Yine Konya'daki Şahap Ata Camii ve Külliyesi'nin (1258-1283) çini süslemeleri, Selçuklu dönemindeki gelişimi ve mimarideki yaygın kullanım gözler önüne sermektedir. Caminin mihrabı, mihranın gövdesi, türbenin içindeki lahidler, kemeler, ajurlu pencere sebekeleri hep Selçuklu çini sanatının seçkin örnekleri ile kaplıdır. Bu örneklerde bitkisel motiflerin daha geniş alanları kapladığı görülmektedir.

Selçuklu dönemi saray ve kökler, ne yazık ki, günümüze sağlanarak gelemez. Ama yapılan kazılar sonucunda bu yapıların zengin çini süsleme ile kaplı oldukları anlaşılmıştır.

Beylikler döneminde çininin kullanımı, Selçuklular kadar görkemli değildir. Ama bazı örneklerde, bu sanatın yine de başarısını sürdürdüğü görülür. Özellikle Erefoğlu Beyliğinin Beyşehir'deki Camii (1299) ve bitişindeki türbe (1301), bu dönemde en görkemli çini süslemelerine sahiptir. Camiye giriş sağlayan ve kitabeyi taşıyan iç kapı, tümüyle mozaik çini kaplaması ile çini sanatının zaferini yargılayan bir tak gibidir. Türbenin içineki kubbesini kaplayan mozaik çinilerden ayrı, giriş bitkisel motiflerin egemenliği başlamıştır. Burada mozaik çininin beşgen levhalar halinde uygulanmış olması da teknik bir özelliği gözler önüne serer.

Mozaik çini süsleme, Selçuklu sanatının en yakın izleyicisi olan Karamanlı Beyliğinde de vardır. Ama bu kez, alçı süsleme çine kakılmış olarak kullanılmıştır. Konya'daki Hasbey Darülfırfazı'nın (1421) mihrabı ve kubbeyle geçiş bölgesindeki mozaik çiniler, Selçuklu dönemi özelliklerini sürdürür. Ancak Karaman'daki İbrahim Bey İmaret'i'nin (1433) bugün İstanbul Çiğli Köşk'te sergilenen renkli sırlı boyama tekniğinde yapılmış gösterişli mihrabında ise Osmanlı çini sanatının etkilerini buluruz. Aynı etkiler, Germiyanoglu Beyliğinin Kütahya'daki İmaret'ine bitişik II. Yakup Bey Türbesi'nin (1429) yer aldığı setin hordirlerindeki, renkli sırlı boyama tekniği ile yapılmış dikdörtgen levha çinilerde de rastlıyoruz.

**Kaynak:** <http://www.istanbul.edu.tr/Bolumler/guzelsanat/cini.htm>  
Şerare Yetkin

Çini içi ve dışı veya tek yüzü sırlı, sırlı boyalarla dekore edilerek geleneksel motiflerle süslenmiş seçili malzemeyle yapılmış olan, mimariye bağlı olarak gelişen bir sanat türüdür. Çini kelimesinin "ç" harfiyle üretilmiş olması ilk bakışta çimiciliğin Çin'den geldiğini kanıtını uyandırmaktadır. Ancak sanat tarihi uzmanlarına çimiciliğin Türklerle özgü bir sanat olduğu kabul edilmektedir.

Çimicilik çok eski tarihlere, Asurlular zamanına kadar dayanan bir doğu sanatıdır. Antik çağda Mısır, Mezopotamya, İran ve Girit kültürlerinde mimari bezeme ögesi olarak kullanılmıştır. Türk mimarisinde Uygurların, Karahanlıların, Gazneliler'in çiniyi kullandığını biliyoruz. Mimaride M.Ö. 3000 yılında, İslam mimarisinde ise 9. yy. kullandığını biliyoruz. Bu sanat dalı Anadolu Selçukluları ile çok yaygın ve çeşitli tipteki mimari yapıtlar üzerinde büyük bir gelişme göstererek varlığını günümüze kadar sürdürmüştür.

14. yy. Anadolu çini sanatı Osmanlı ile birlikte yeni bir boyut kazanmıştır. Özellikle 15. ve 17. yy. arasında İznik, örneklere bir boyut ve seramik üretim merkezi haline gelmiştir. Geleneksel Türk sanatlarında olan çini, genellikle maline yapıtları, camı, köşk, saray ve benzeri yapıların iç ve dış süslemelerinde kullanılmış bir seramik türüdür.

Çini süslemenin önemli 3 ana özelliği ile açıklanmaktadır:

- 1- Çok renklilik
- 2- Geniş yüzey alanlarını kaplama özelliği
- 3- Kalınlık; 900 C dolaylarında bir ısıda fırınlarda pişirilen çini levhalar çiniyi süslemenin en kalıcı unsuru haline getirmiştir.

Çini sanatında 17.yy. ilk yarısından itibaren teknik açıdan bir duraklama ve gerileme başlar. Renkler solar, sırlı parlıklarını yitirir, çatlaklar oluşur. Desenler bir süre daha eski güçlerini korumakla birlikte gitmiş incelemelerini yitirir ve donaklaşır. Bu dönemde İznik'in gittikçe azalan etkinliğini yerini Kütahya almaya başlar.

18. yy. başlarında İznik çimiciliği bir daha canlanamayacak kadar son bulur. Bu yüzyılda Kütahya tek çini merkezi olarak etkinliğini sürdürmüştür. Ama sarayın görkeminden uzak daha çok halk sanatının şemantik üslubuna göre oluşturulmuş eserler ortaya çıkmıştır.

20. yy. başında yeniden bir canlanma olduğu gözlenir. Günümüze Kütahya çimiciliği zaman zaman Türk çini sanatının parlak geçmişini anımsatan örneklerle varlığını sürdürmektedir.

## ÇİNİ SÜSLEME AŞAMALARI

### Tahrireleme:

Decorlamamın ilk aşaması tahrirelemedir. Mamulün üzerine yapılacak olan desen ilk önce usta elleri tarafından çizilir. Desenler hazırlanırken klasik Osmanlı desenlerinin zaman zaman modifiye edildiği kullandırılır. Bu desenler toplu işleme delinir. Daha sonra mamulün üzerine konular ve kömür tozuyla desenin ana hatları mamulün üzerine geçirilir. Ardından tahir fırınlarıyla desenin bütün hatları çizilir. Bu aşamada samur fırça ve tahir boyası kullanılır.

### Boyama:

Tahrirenin yanı sıra çizen desenin samur ve kol fırınlarla belirlenen renklerle boyanması aşamasıdır. Renklendirme genellikle koyu (kobalt) ve açık mavi, turkuaz mavimsi, kırmızı, mor ve farklı tonlarda yeşil renkler kullanılır.

### Sırlama:

Decorlanan mamuller sir adı verilen sıvıyla daldırılarak, bu sıvıyla kaplanmasını sağlar. Sir maddesi parlaklığı veren ve desenin zarar görmemesini sağlayan maddedir.

### Mamul pişirme:

Sırlanan mamuller 900C'de pişirilir. Pişirme yaklaşık 21 saat sürer.

Konya'da yaklaşık 10 yıldır çini sanatının yeniden canlandırılmasına öncülük eden Selçuklu Belediyesi bünyesinde seramik atölyesi kurmuş ve klasik İznik çimiciliği kalitesinin günümüze de başarıyla uygulanmasını hedeflemiştir.

2007 yılında AB'ye sunduğu projeye "Kor Ateşin Sırı Gülleri" çini eğitim atölyesini kurmuş, çini dekorlama yanı sıra seramik ve sırlama eğitimi verimisine sağlamıştır. Şu anda Sille'de bulunan atölye 3 yıldır faaliyet göstermektedir. İznik çimiciliği kalitesini örnek alan atölye Selçukluların bu sanat dalında en önemli merkezi olan Konya'da çimiciliği yeniden hayata kazandırmaya amaçlanmaktadır. Çalışmalarında Selçuklu çini örneklerini ve klasik desenlerle bezenmiş hat sanatını çiniye uygulamakta ve bununla Kütahya ve İznik çimiciliğinden farkını ortaya koymaktadır.

Atölye 6 kişilik kadrosuyla hem Konya'daki tarihi kültürel mirası hem de çini sanatının gerçek kalitesini tanıtmayı misyon edmiş ve bu amaçla atölye yer olarak Sille'yi seçmiştir. 3 yılda 10'un üzerinde sergi açarak önce Konya'da sonrasında ise ülke bazında tanıtmaya başlamıştır.



## Köy Odaları'nı yaşatmalıyız

Dr. Hasan ÖZÖNDER

Türk Milleti, misafirperverliği ile de ünlüdür. Halkımız, geleni, "Tanrı Misafiri" olarak görüp kabul ederek bağrına basmıştır. Anlayış, şuur ve irdakin böylesi ve bu derecesi başka hiçbir millette görülmez. Çeşitli vesilelerle yurdumuza gelen; şehir, köy, kasaba, hattâ yaylada bir Türk evine misafir olan yabancılar gördükleri, kendilerinin akıllarından bile geçmeyen yakın, sıcak ve samimi alâka ve ikramdan dolayı şaşırırlar. Duydukları memnuniyeti anlatırlar bitiremezler. Beyni yanlış mahfillere ipotekli olmayan herkes bilirki, "Türk Misafirperverliği" dünyaca ünlüdür.

Misafiri, güler yüz ve tatlı dille buyur eder, en iyi şekilde ağırlarız. Türk insanının yüce dininden ve millî hasletlerinden gelen bu tutumu, başı başına enteresan bir konu olan, "Köy Odaları"nu topluma kazandırmıştır. Bunlara "Mahalle Odaları" da denilir. Eskiden her köyümüzde bir hatta birçok "Köy Odası" vardı. Bağın, bahçenin veya avlunun uygun bir yerinde inşa edilmişlerdir. Evi elverişli olmayanlar, gelen misafirleri, rahat etmeleri için buraya alırdı. Tek katlı olanlar varsa da, genellikle fevkanî olarak yapılmışlardır. Kalıncaak geniş oda, üst kattadır. Altta ise bineğinin ihtiyacının karşınılanıldığı ahır ve samanlığa yer verilmiştir.

Oda, köyün hali-vakti yerinde olan ağaları tarafından yaptırılırdı. Buranın bakımı ve ağırlanılması, babadan oğula, anadan kıza intikal ederdi. Strası gelen herkes, büyük bir zevk ve onurla görevini yerine getirirdi. Bunlara, "Oda Sahibi" denilir. Bazen orta gelirli ama misafirperver birkaç köylünün birleşerek müstereken yaptıkları odalar da vardır. Yapı, genellikle bir giriş ve bir de geniş odadan meydana gelmiştir. Kapıdan küçük bir antreye geçilir. Burada musluk, odunluk ve helâmn bulunduğuda da olur.

Buradan, esas odaya girilir. Bir tarafta destilik, aynalık ve yüklük vardır. Kahve ve çay avadanlığı da buradadır. Bu rafların en alttaki kısmı, mevsimine göre; odun, ibrik, sabun ve leğenin bulunduğu dolaplar. Beyaz keten perdeli pencerelerin aydınlatığı, duvarlarında eşya dolaplarının da yer aldığı geniş odanın tabanı, geleneğe ve imkânlarla göre hasır, keçe veya halı, kilim ile



döşenmiştir. Kenarlarda, duvar yastıkları dizilirdi. Bunların önünde, kabartılmış sıra yün menderler serilirdi.

Odanın bakımı, onarım, yeme, içme, ısıtma, aydınlatma gibi her türlü kullanım ve ağırlama işleri, sahibi olan ağa tarafından karşılanılırdı. Yemekler evde hazırlanıp, sinilerle buraya getirilerek, misafirler için ikram edilir. Bu konudaki temiz duygular o kadar yüksek idi ki, köydeki mükerrem köy odaların sahipleri, misafiri ağırlama, memnun etme hususunda, fazla belli etmemekle beraber, birbirleriyle güzel ve hoş bir rekabet ve yarışa girişirlerdi.

Mekânın döşemesi, cam ve perdeleri geniy temizdir. Yüklük, yatak, yorgan ve yastıkların üst üste yerleştirildiği geniş dolap olup, duş almak için de kullanılabilecek şekildeydi.

Köy ve mahalle odalarında, yatıya gelen misafir ağırlanıldığı gibi başka uygun yerin olmadığı köylerde sünnet, nişan törenleri; asker uğurlama, barana, yâren meclisi gibi sosyal işler için de kullanılırdı. Dini sohbetler ve törenler burada da yapılırdı. Gençler, genellikle burada eğlence düzenlerlerdi.

Köy Odası sahibi olmak, insana sevinç, övünç ve kıvanç verir. Ecdadın ruhunu şâd eden, Allah'ın rızasını celbeden bir hayır işi olarak kabul edildiği için, elden gelen her türlü imkân seferber edilirdi. İkram işi o kadar önemli tutulurdu ki, babalarından kalan köy odasını yöneten kardeşler arasında da, misafiri memnun etme hususunda, güzel bir rekabet görülürdü. O kadar ki bazılarında, odada bulunan eşya dolapları, kardeşler arasında taksim edilmiştir. İçini şeker, lokum, kuruyemiş, meyve gibi zamanın en makbul ve muteber yiyecekleriyle doldurup misafirlerle ikram etmek hususunda âdeta yarışırlandı.

Köye gelen arkadaş, eş, dost, din adamı, öğretmen, memur, müfettiş ve diğer resmi görevliler, evin müsait olmadığı durumlarda, bu odada en iyi şekilde misafir edilirdi. Uzun kış gecelerinde geç saatlere kadar süren sohbetlerin, çıkarılan oyunların, yapılan eğlencelerin tadına doyumaz, uzun zaman dilden dile aktarılırdı.





Gecelen misafirin ibadetine kolaylık sağlamak için bazı inceklkler düşünöldüğünü göröyoruz. Mesela, gece ibadeti yapacak misafire kible yönünü göstermek için, iki pencere veya dolapım arasında, ahşap çerçeve veya boya ile zarif bir mihrap şekli çizilmiştir. Bazılarında ise, odanın kible tarafındaki askıya, örnekleri bu gün Konya Etnoğrafya Müzesi'nde sergilenmekte olan özel bir peşgir asılmak suretiyle kible belirtilmiştir. Dikkörtgen biçimindeki bu dokuma peşgirin bir ucunun kenarına: "Ey misafir kul namaz, kible bu cüaiptedir"; diğercuna da, "İşte leğen, işte ibrak, işte peşgir iptedir" cümleleri, renkli ipliklerle işlenilerek yazılmıştır. Bütün bunlar atalarımızın, nezakete, nezafete, ırfan, ıdrak ve inceliğe ne kadar büyük önem ve değerc verdiklerinin nefes örneklerindedir.

Misafirperverliğimizin mücessem anıtı ve alâmeti olarak da algılayabileceğimiz yüzü aki bu odalar, günümüzün değışen hayat şartları, farklılaşan kültür ve sosyal anlayışı sebebiyle, bir çok köyümüzde, artık kullanılmaz olmuştur. Uzun yıllardan beri kullanılmadığı için de, mukadderatıyla baş başa kalmış, bir çoğu bakımsızlıktan viran duruma gelmiş ve hattâ yok olmuş, sadece adları kalmıştır.

Konya'nın bir çok köyünde de bu odalar, uzun yıllar görev yapmışlardır. Bunlar arasında, inceleme imkânını bulduğumuz Hocacıhan, Başarakavak, Hatunsaray, Apsarı, Engili, Bermende, Abditolu, Karakaya, Hayroğlu, Eşmekaya, Obruk, İsmil gibi daha pek çok beldelerimizde bulunan bu tür odaların bir kısmı, uzun zaman kullanılmadığı için zamanla yıkılıp kaybolmuşsa da, bu gün ayakta olanlar vardır.

Değışen şartlara rağmen ve her ne kadar kullanılmasa da, "Köy Odaları"nın bakım ve onarımlarının muntazam olarak yapılmak suretiyle ayakta tutulmasının ve gelecekc nesillere bir örnek olarak bırakılmasının elzem olduğuna inanıyoruz. Çünkü Köy Odaları, azız Milletimizin misafire, dayanışmaya, yardımlaşmaya, birliğe, beraberliğe, hisım-akraba ziyaretlerine, silâ-i rahım yapmaya verdiği büyük önem ve değercin, en güzel ve mücessem örneğidirler. Misafirperverliğimizin maddede mütevazı ama mânâda muhteşem anıtlarıdır.

Binaenaleyh, bizi biz yapan sosyal ve kültürel değerclerimizden biri olan Köy Odaları'nın, sahipleri şayet kalmadıysa, imcece usulü, komşularının elbirliği ile ayakta tutulmasının çok yönlü faydaları vardır. Onarılmış, döşenmiş, bakımlı haliyle bunları gören genç nesin, dedelerinin büyüklüğünü ve üstün vasıflarını daha iyi anlamla ve milli değerclerimizde sahip çıkarak yaşatma komularında bilinçlenmelerine son derece yardımcı olacağı muhakkaktır.



# Cin Cin

## ELEKTRONİK



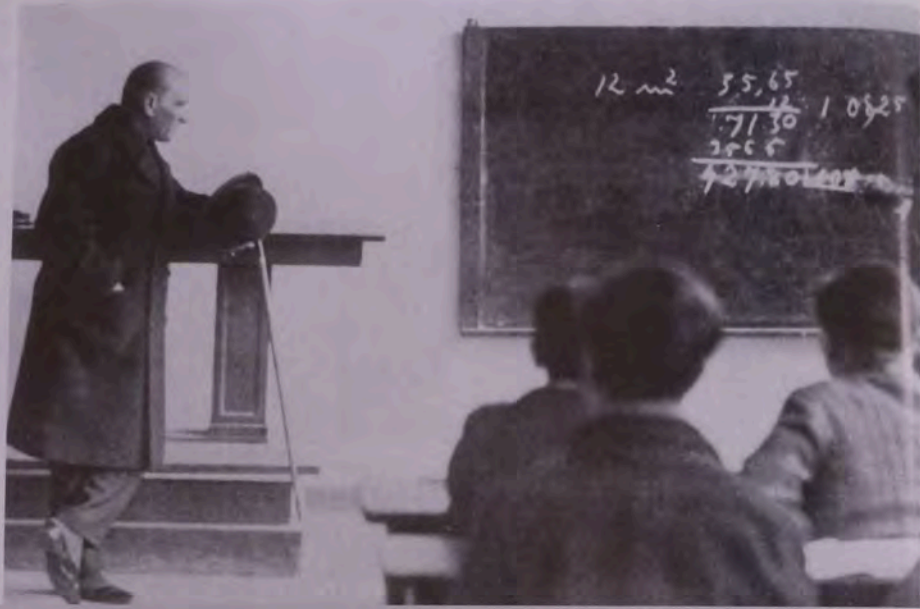
TURKCELL

DAĞITIM  
MERKEZİ



### CİNCİN BİLİŞİM

MERKEZ: Beyazıt Mah. Sultan Cem Cad. No:31/A Selçuklu KONYA  
Tel:0.332.322.11.11 Fax:320.77.55  
SUBE1: Sahabiye Mah. Ahmet Paşa Cad. No:73/A Kocasinan KAYSERİ  
Tel:0.352.222.29.11 Fax:221.20.70  
SUBE2: Paşakapı Cad. Songur İshani Kat:1 No:1 NİĞDE  
Tel:0.388.233.53.38 Fax:233.53.64



## Türkiye'de öğretmenliğin tarihi

Her yıl 24 Kasımı  
"Öğretmenler Günü"  
olarak kutlamaktayız.  
Bakanlar Kurulu  
11.11.1928 günü yaptığı  
toplantıda Atatürk'e  
Millet Mektepleri  
Başöğretmenliği  
unvanını verdi. 24  
Kasım Atatürk'ün Millet  
Mektepleri  
Başöğretmenliğini kabul  
ettiği gündür.

### ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ NEDİR ?

Genel anlamda öğretmenlik öğretmenin görevi, meslek ise bir kimsenin geçimini sağlamak için yaptığı sürekli iş, sürekli uğraş demektir. Buna göre öğretmenlik mesleği denilince öğretmenin geçimini sağlamak için yaptığı sürekli öğretme işi veya sürekli öğretme görevi anlaşılır.

Bir yaşamsal etkinlik olgusu olan meslek, toplumsal, kültürel ve ekonomik yapının ve teknolojinin gerektirdiği bir iş bölümü sonucu ortaya çıkar. Meslekler, genellikle gelişmiş toplumlarda görenekle babadan ağıla veya anadan kıza geçer, az gelişkin toplumlarda usta çırak ilişkisiyle öğrenilir, gelişkin toplumlarda örgün eğitime edinilir. Çağdaş toplumlarda ise belirli diploma gerektiren profesyonel bir uğraş niteliği kazanır. Bu olgu diğer çoğu meslekler gibi öğretmenlik mesleği için de geçerlidir.

Günümüzde öğretmenlik mesleği öğretmen olan kimseler tarafından yürütülür. Öğretmen, mesleği öğretmek olan kimsedir. Günümüzde öğretmen, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlikleri kazandıran yüksek öğrenimi bitirerek aldığı diplomayla öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş olan kimsedir.

Dar anlamıyla öğretmenlik öncelikle öğretimseliktir demektir. Ancak öğretmenlikte "öğretme" göreviyle sınırlı kalmaz, yetinilmez. Çünkü "öğretme" "eğitime" ile iç içe işler gerçekleşir. Böylece öğretmenlik daha geniş bir anlam kazanır. Bu anlamda öğretmenlik eğitimselikle de kapsar, içerir. Oyleyse, geniş anlamıyla öğretmenlik öğretme odaklı eğitimseliktir. Buna göre öğretmenlik mesleği öğretme odaklı bir eğitimseliktir demektir.

İnsanlık tarihinde olduğu gibi Türk tarihinde de öğretmenlik çok eski bir uğraş alanıdır. Bir uğraş alanı olarak öğretmenliğin başlangıcı çok eskidir, öğretme çabalarının ilk başlangıcına dayanır. Öğretme çabalarının kökleri tarihin derinliklerine uzanır. Bu çabaların bir uğraş alanı niteliği kazanması, bu uğraş alanının öğretmenliğe dönüşmesi ve öğretmenliğin meslekleşmesi ise epey yenidir. Öğretmenliğin tamamen kendine özgü bir uzmanlık mesleği olması ise çok daha yenidir.

Günümüzde öğretmenlik kendine özgü bir profesyonel uğraş alanıdır. Genel anlamda profesyonel, bir işi kazanç sağlamak amacıyla ve ustalıkla yapan kişidir demektir. Böyle bir kimse işin tüm gereklilikleriyle tüm inceliklerini öğrenmiş olmak durumundadır. Günümüzde öğretmenlik mesleği profesyonel bir meslek olarak kabul edilir. Öğretmenlik artık (özel) alanda uzmanlık, akademik çalışma, mesleki faryasyon ve üniversite diploması gerektiren kendine özgü bir profesyonel meslek statüsü kazanmış bulunmaktadır.

### TÜRKİYE'DE ÖĞRETMENLİĞİN MESLEKLEŞMESİ

Türkiye'de öğretmenliğin ayrı ve kendine özgü bir meslek olarak düşünülmesi ve bu meslekten olanların ayrı bir programla yetiştirilmesinin gerekli görülmesine ilişkin ilk somut göstergeler 15. yüzyılın ikinci yarısında Fatih Sultan Mehmet'in kurduğu Eyyüp ve Ayasofya medreselerinde o dönemin ilkokulları olan silyan mekteplerine öğretmen yetiştirilmek için ayrı bir program öngörülmesi ve uygulanmasıdır. Programda Adab-ı Mubahase ve

**Fatih-i Tedris** (Tartışma kuralları ve öğretim yöntemi) adı bir derse yer verilmesi Türk ve Dünya eğitim tarihinde çok önemli bir buluş ve yeniliktir. Bunun yanı sıra programda Matematik, Tarih-Coğrafya, Edebiyat, Mantık vb. derslerin yer alması öğretmenlik mesleğinin yeni niteliğini gösterir. İlk kez ilkökuller öğretmenliğine ilişkin ayrı ve özgün bir model engöber ve öğretmenlik mesleğinin gereklerine uygun ilk programı yapan ve tygılanan kişi olarak Fatih, bu girişimiyle öğretmenliği çağdaş anlamda meslekleştirme bakımından gerçekte öncü ve seçkin bir yere sahiptir. Fatih'in bu öncü ve yenilikçi girişiminin kendisinden sonra süreklilik kazanmaması Türk ve Dünya eğitimi için çok önemli bir kayıp ve çok önemli bir talihsizlik olmuştur.

Türkiye'de öğretmenliğin ayrı ve kendine özgü bir meslek olarak düşünülmesi ve bu mesleğin olanılan ayrı bir okulla yetiştirilmesinin gerekli koşullarına ilişkin ilk somut göstergesi ise Sultan Abdülmecit döneminde 16 Mart 1848'de Darülmüallimîn ( Erkek Öğretmen Okulu'nun ) açılmasıdır. Bu okulun açılmasında yeni ortaöğretim kurumları olarak Rüştiye adıyla yeni tip okulların açılması ve bu okullarda yeni tip öğretmene gerekisinin duyulması etkin ve belirleyici olmuştur. Programın ilk dersi Fatih-i Tedris'tir. ( Öğretim Yöntemi'dir.) Yalnızca öğretmen yetiştiren bir okulun açılması ve bu okulun bir öğretmenlik meslek okulu olarak görülmesi öğretmenlik mesleğine ilişkin yeni bir anlayışın oluşmasına yol açmıştır. Bu okul açılıp ilk mezunlarını vermeye başladıkdan sonra da çeşitli kaynaklardan mesleğe yapılan atamalarla öğretmenlik neredeyse okur-yazar herkese açık bir meslek olma özelliğini önemli ölçüde koruyor idyese de öğretmen atamalarında öğretmen okulumu birenlere öncelik hakkı doğmuştur. Bu öncelik hakkı Türkiye'de öğretmenliğin mesleklesmesinde Fatih'ten yaklaşık 320 yıl sonra çok önemli bir adım oluşturmuş ve ilk buksuzal düzenleme niteliği taşımıştır.

Fatih'in ortaya koyduğu ilkökuller öğretmenliği modeli ile ondan yaklaşık 300 yıl sonra Abdülmecit döneminin ortaya koyduğu ortaokul öğretmenliği modeli birlikte ele alımsa günümüzdeki sekiz yıllık ilköğretim okulu için kimilerine düşünülmesi başlanan ilköğretim öğretmenliği modelinin ilk öncü çekirdeğini oluşturur.

Türkiye'de öğretmenlik mesleğinin saygınlığı ve bu mesleği öğrenip yürütenlerin atanma gövvelendirilmesi ve yükselme basımları 01 Eylül 1869'da yürürlüğe giren Maarif-i Umumiye Nizamnamesinde (Genel Öğretim Tüzüğü)nde başlıca konularından biri olarak yer almıştır. Öğretmen alımında ve atamalarında öğretmen okulu çıkışlılara "hakk-ı rüchân" ("öncelik hakkı") tanınmıştır. Bu bakımdan Tüzük ülkemizde öğretmenlik mesleğinin evriminde yeni bir dönüm noktası olmuştur.

Darülmüallimîn-i Rüşdi'den (1848) sonra Darülmüallimîn-i Sıbyan (1870) Darülmüallimîn-i İadî (1877) ve Darülmüallimîn -i Ali'nin (1891) açılmasıyla Türkiye'de öğretmenlik orta öğretimin ilk basamağından sonra ilköğretim basamağı ile ortaöğretimin ikinci basamağında da çağdaş anlamda mesleklesme sürecine girmiştir. Bu süreçte genellikle

Darülmüallimîn-i Rüşdi ilkin Darülmüallimîn-i Sıbyan'ın ve ardından diğerlerinin öncüsü olarak kabul edilir. Oysa tarihsel gerçek bundan biraz farklı olsa gererür. Darülmüallimîn-i Sıbyan'ın açılışından yaklaşık 320 yıl önce Fatih'in oluşturduğu medreseye uygulattığı "Sıbyan Okulu Öğretmenliği Programı'nı bu okulun gerçek anlamda ilk öncüsü olarak kabul etmek gerçeğe daha uygun düşer.

1892'de ilkökuller için çıkarılan bir Talimat'a (yönerge)de ilkökuller öğretmenliğine atananaklarda "Darülmüallimîn-i İptidai'den diploma almış olma yada bir sınav sonunda yeterliliklerini kanıtlanmış olma" ve "iyi ahlaklı olma" koşulları öngörülmüştür. (Akyüz 1993, 1997). Bu koşullar Türkiye'de öğretmenliğin mesleklesmesine ilişkin olarak 1869 Tüzüğü'nde öngörülenlerden daha ileri hukuksal düzenlemeler niteliği taşımaktadır.

1898-1899 tarihli Maarif Salnamesinde " eğitim hizmetlerinde asıl olan öğretmenlik" anlamına gelen bir hüküm yer almıştır. (Akyüz 1993,218). Bu hüküm daha sonra Cumhuriyet döneminde 1926'da bir yasa maddesi olarak belirlenen yukarıdaki ilkenin öncüsü olmaktadır.

1900-1901 tarihli Salname-i Nezaret-i Umumiye'de yer alan muallimlikte Meslek-i İhtisas Tesisine Dair Talimat'ın birinci maddesinde " öğretmenlik mesleğine giris" için konulan şartlar sıralanmıştır. Başka bir maddesinde ise "öğretmenlik mesleğine giriş hakkı yalnızca Darülmüallimîn mezunlarına aittir denilmiştir. Talimat öğretmenliğin mesleklesmesinde çok önemli bir aşama olmuştur. (Akyüz 1993,217-218)

Türkiye'de eğitim ve öğretime ilişkin olarak Tanzimattan önceki bazı dönemlerde bazı kitaplar yazılmış-sayınlanmıştır ve Tanzimattan sonra giderek çoğalmış olmakla birlikte öğretmenlik mesleğine ilişkin ilk önemli ve kapsamlı yayınlar tartışmalar ve öneriler on yıl süren II.Meşrutiyet Döneminde (1908-1918) yapılmıştır.

Bu arada Darülmüallimât içinde 1913'te Ana Muallime Sınıfı (Ana Öğretmen Sınıfı) 1914 Ana Muallime Mektebi (Ana Öğretmen Okulu) açılmıştır. Bu sınıfın ve okulun açılması ve ilk mezunlarını vermeye ille birlikte öğretmenlik mesleğinin ilköğretim öncesi (okulöncesi), ilköğretim ve Ortaöğretim basamaklarına göre türleşme süreci tamamlanmıştır.

Türkiye'de eğitim-öğretimin bir bilim olarak ortaya çıkması ve gelişmesiyle birlikte öğretmenlik meslek bilgisinin önem kazanmaya başlaması, öğretmenlik için bireylerin özel bilgi ve becerilere sahip olması gerekliliğinin ortaya konulması ve bu gereğin giderek daha iyi anlaşılması öğretmenliğin mesleklesmesinde etkili ve belirleyici olmuştur.

Ulusal Kurtuluş Savaşı (1919-1922) ve TBMM Hükümetleri (1920-1923) Dönemi'nde öğretmenlik mesleği daha çok önem kazanmış ve one çıkmıştır.Bu dönemde öğretmenlik mesleği ulusal kültür, ulusal dayanışma, ulusal birlik-bütünlük, ulusal kurtuluş, ulusal bağımsızlık ve ulusal özgürlük ile ulusal eğitim kavram ve uygulamaları üzerinde odaklanmıştır. 1921 Maarif Kongresi'nde Mustafa Kemal'in açış konuşmasında "ulusal eğitim" açıklaması, Türkiye'nin ulusal eğitimini kurmasını istemesi ve öğretmenleri" gelecekteki kurtuluşumuzun sayıyacağı öncüler olarak tanımlaması yeni Türkiye Devleti'nde öğretmenlik mesleğine yeni bakışın yeni görevler veya yeni işlevler yükleyişin yeni temelini oluşturmuştur.

Cumhuriyet devrimiyle birlikte Türkiye'de öğretmenlik mesleği yeniden yapılanmıştır ve çağdaş, ulusal ve evrensel boyutlu bir gelişim sürecine girmiştir. Cumhuriyet döneminde (1923'ten günümüze) öğretmenliğin mesleklesme sürecinin hız ve yoğunluk yaygınlık ve etkinlik kazanmasında 1924'te çıkarılan 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretimi Birleştirme Yasası) ile 439 sayılı Orta Tedrisat Muallimleri Kanunu belirleyici olmuştur. Bu iki yasadaki ilköğretimlik mesleğine yeni ve çağdaş bir temel, ikincisi ise yasal bir tanım ve dayanak getirmiştir.

Bu yeni yasa temelinde dayalı olarak yapılan değerlendirmeler sonunda Osmanlı döneminde devralınan Darülmüallimînler ve Darülmüallimâtın İlk Öğretmen Okulu, Orta Öğretmen Okulu ve Yüksek Öğretmen Okulu olarak yeniden yapılandırılması (1924) ile Musiki Muallim Mektebi (1924), Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü (1926, 1929), Köy Muallim Mektebi (1927) Kız

# Cin Cin

## ELEKTRONİK

### Teknolojide Tam Hizmet



#### PLAZA MERKEZ

Sultan Cem Cd. No: 31/A  
Tel: 0332 322 11 11 (PBX)  
Faks: 0332 320 77 55  
KONYA



#### NALÇACI EXTRA

Nalçacı Cd.  
Açemliler Slt. No:79  
Tel: 0332 237 42 42  
Faks: 0332 237 42 37  
KONYA



#### İHSANİYE ŞUBE

Millet Cd. No: 37/E  
Tel: 0332 321 74 50  
Faks: 321 72 42  
KONYA



#### NİŞANTAŞI ŞUBE

Hulusi Baybal Cd. No:17/H  
Tel: 0332 238 04 30  
Faks: 0332 238 04 31  
KONYA



#### RAMPALI ŞUBE

M. Muzaffer Cd. Manav İşh.  
No: 10/H  
Tel: 0332 350 55 58  
Faks: 0332 350 60 17  
KONYA



#### İSTANBUL CD. ŞUBE

Hoca Habib Mh. İstanbul Cd.  
No: 180 / A  
Tel: 0332 353 11 11  
Faks: 0332 350 05 00  
KONYA



#### BEYŞEHİR ŞUBE

Atatürk Cd. No: 8  
Tel: 0332 512 82 59  
Faks: 0332 512 04 45  
Beysehir / KONYA



#### ÇUMRA ŞUBE

İzzetbey Mh.  
Alpaşan Tırkes Cd. No.87  
Tel: 0332 447 80 80  
Faks: 0332 447 77 70  
Çumra / KONYA

Meslek (Teknik Yüksek) Öğretmen Okulu (1934, 1947), Ana Öğretmen Okulu (1927) Köy Öğretmen Okulu (1936), Erkek Meslek (Teknik Yüksek) Öğretmen Okulu (1937, 1947) Köy Enstitüsü (1940), Hasanpaşa Yüksek Köy Enstitüsü (1942), Necatiye Terbiye Enstitüsü ve Orta Öğretmen Okulu (1944) Eğitim Enstitüleri (1946), Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu (1955, 1965), Yüksek İslam Enstitüleri (1959) Kız Sanat Yüksek Öğretmen Okulu (1962), Erkek Sanat Yüksek Öğretmen Okulu (1962), Eğitim Bilimleri Fakültesi (1965), İki Yıllık Eğitim Enstitüleri (1974), Endüstriyel Sanatlar Yüksek Okulu (1975), Dört Yıllık Eğitim Enstitüleri (1978), Yüksek Öğretmen Okulları (1980) (Genel) Eğitim-Mesleki Eğitim-Teknik Eğitim Fakülteleri (1982) ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinin (1994, 1997) kurulması Öğretmenlik mesleğini sağlamlaştırması, güçlendirmesi, çeşitlendirmesi ve meslekleşme etkinlik alanını genişletmiştir.

### TÜRKİYE'DE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN TARİHÇESİ

Ülkemiz yaklaşıp bir yıldır Türkiye'dir. Türkiye'de öğretmenlik mesleğinin kökleri bir yıl öncesine giden uzan bir geçmişe dayanır. Bu nedenle Türkiye'de öğretmenlik mesleğine genel olarak bakarken konuyu Selçuklu Türküyesi, Osmanlı Türküyesi ve Cumhuriyet Türküyesi olmak üzere üç ana döneme ele almak gerekir.

1. Selçuklu Türküyesinde öğretmenlik genel olarak "din adamlığı", "hocalık", "imamlık" ve "muezzinlik" ile iç içe bir meslekti. Bu dönemde öğretmenlik mesleği dinsel ağırlıklı çok işlevli bir meslek niteliği taşıdı. Örgün eğitim kurumlarından sıbyan mekteplerinde öğretmenlik "muallimlik" olarak medreselerde öğretmenlik ise "müddirlik" olarak adlandırıldı. Sıbyan okullarında ve genel medreselerde öğretmenlik mesleğine ilişkin görevlerin temeli ve ağırlık merkezi dini öğretmektir. Bu dönemde öğretmenlik mesleğini edrinin genel eğitimin ve din adamlığının ayrı bir uzmanlık alanı olarak düşünülmezdi. Bu nedenle öğretmenlik için ayrı bir program veya ayrı bir meslek ve hitas medresesi yoktu.

2. Osmanlı Türküyesinde öğretmenlik mesleğine ilişkin durum 15.Yüzyıl ortalarına kadar Selçuklu dönemindenkinin hemen hemen aynıydı. Osmanlı döneminde ilk kez Fath Sultan Mehmet öğretmenlik mesleğini dinsel ağırlıklı olmaktan kurtararak, dünyasal boyutu oluşturma ve dolayısıyla faaliyetlerine doğrultulmuş çok önemli bir adım attı. Bu adım Türkiye'de öğretmenlik mesleğine ilişkin ilk gerçek bir atılımdır. Ancak eldeki bilgiler göre ne yazık ki bu atılımın gürsüm Fatih'ten sonra sürdürülmemiş, sürelilikle kazanımları ve böylece Fatih'e başlayan ve Fatih'le biten bir atılım olmaktan öteye geçememiştir. 18.Yüzyılın ikinci yarısında başlayan yenileşme hareketi 19.Yüzyılın ilk yarısında baharlaşma hareketine dönmüşürken, 15.Yüzyıldaki ilk yönetime yeni bir anlayışa gerçekleştirilen yeni bir atılım öğretmenlik mesleği kendi meslek okuluna, yani öğretmen okuluna kavuşmuştur (1848). Anlamlı bir rastlantı olarak adam Fatih'ten alan bir semtte kurulup açılan bu okulla birlikte öğretmenlik kendine özgü bir meslek olma sürecine girmiş, yeni ve yenilikçi bir nitelik kazanmaya başlamıştır. Bir süre sonra öğretmen okulu çıkışlıların hukuki statüleri düşündürlü belli kurullarla baharlanmaya ve öğretmenliğine meslekleşmesine ilişkin hukuksal düzenlemeler başlamıştır (1869, 1892). Bu süreç 20. Yüzyılın ikinci on yılında biraz daha gelişerek sürerken öğretmenlik mesleğine ilişkin anlamlı bir birimlik oluşmuştur. Bu birimlikle birlikte somut bilim yol gösterici işığında yenilikçi öğretmenlik mesleği açığa ortaya çıkmıştır.

3. Cumhuriyet Türküyesinde öğretmenlik mesleği yardım kuratıcısı ve Cumhuriyet'in kurucusu Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün yönlendirmesinde çağdaş, Ulusal ve laik bir temele dayandırılmış; bu temelden kaynaklanan anlayış ve yaklaşımla yeniden yapılandırılmış. Sağlam ve tutarlı bir çerçeve içine alınmış gerçek yöreğinde oturulmuştur. Bu doğrultuda gerçekleştirilen yasal düzenleme ve uygulamaları Cumhuriyet döneminde öğretmenlik mesleği çok saygın etkin ve etkili bir meslek niteliği kazanmıştır. 1924'te öğretmenlik mesleği yasayla tanımlanmış. Böylece yasal bir meslek niteliğine kavuşmuştur. Bunda Atatürk'ün eğitime, öğretmene ve öğretmenlik mesleğine bakışı çok etkin ve belirleyici rol oynamıştır.

Atatürk'ün öğretmenlik mesleğine bakışı şu sözlerinde kesin bir nitelendirim açık bir anlamlandırım ve derin bir anlam bulur:

- Dünyanın her yerinde öğretmenler insan topluluğunun en özverili ve saygıdeğer üyeleridir. (1923)

- Ulusumuzu yetiştirmek gibi kutsal bir görevi üstüne almış olan yüce Türk öğretmen topluluğu... (1921)

- Gelecekteki kuruluşumuzun saygıdeğer öncülleri olan Türkiye öğretmenleri... (1921)

- Hükümetin en verimli ve en önemli görevi milli eğitim işleridir. (1922)

- Cumhuriyetin olmazsıydım Milli Eğitim Bakanı olmak isterdim...

- Benim asil kişiliğim (niteliğim) öğretmenliğimdir. Ben millîtimizin öğretmeniyim. (1936)

- Eğitimdir ki ulusu özgür, şanlı ve yüksek bir toplum olarak yaşatır. (1924)

- Eğitim okul demektir. (1919)

- Okul adını hep birlikte büyük saygı ile analım! (1922)

- Gerçek zaferi siz (öğretmenler) kazanıp sürdüreceksiniz. (1922)

- Eğitim bakanı olarak milli iftayı yükseltmeye çalışmak en büyük emelimdir.

- Bilim ordusunun değeri siz öğretmenlerin değeri ile ölçülecektir. (1923)

- Öğretmenler, bilim esasından kazanmaya başladıkları egemenliği sonuca ulaştırmalıdır.

- Bununla öğretmenlik mesleği gerçek gelişme devrine dahil olacaktır. (1924)

- Öğretmenler sizin başarınız Cumhuriyet'in başarısı olacaktır. (1924)

- Öğretmen! Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır. (1924)

- Öğretmenler! Cumhuriyet sizden fikri hür, Videdan hür, İrfandan hür nesiller ister. (1924)

- Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir... (1925)

Atatürk Türkiye'yi yönettiği 1919-1938 yılları arasında geçen 19 yıllık süre içinde kamu önünde yaklaşık olarak en az 40 kez olmak üzere en çok milli eğitim ve öğretmen konularını ve dolayısıyla öğretmenlik mesleğini işlemiştir. Bu bağlamda 11 Sivas Kongresi'nde öğretmenlik mesleğini söylelerinde ve 9'u öğretmen kongre ve toplantılarında 4'ü başka kongrelerinde 2'si CHP kurultaylarında 1'i İzmir İktisat Kongresi'ni Ankara Hukuk Mektebi'ni 1'i Cumhuriyet'in 10. yıldönümünü 1923 yıllarında 1'i İstanbul'da 1'i Cumhuriyet'in 2'si basını önünde ve 1'i de öğretmen okulunda olmak üzere kamu önünde en az 39 kez bu konuları ele almış.

Bu konularla giriş ve düşüncelerini açıklamış, ilkeler ortaya koymuş, değerlendirmiş ve önerilerde bulunmuş, yönergeler vermiştir (Öztoğrul 1992; İnan 1983a ve 1983b; TDK 1979). Ayrıca çeşitli zamanlarda yaptığı okul ziyaretleri ile özel görüşme, söyleşi ve konuşmalarında saygı sükunetli konuşulara değinmiş, aynı konuşur üzerinde durmuştur.

Bu arada Atatürk, çağdaş Türk eğitiminde çok büyük anlam ve önem taşıyan Millet Mektepleri Başöğretmenliğine kabul ederek (1928) öğretmenlik mesleğine çok somut ve etkin bir katkıda bulunmuştur. Bu katkısıyla Öğretmenlik mesleğine çok büyük bir değer, onur ve saygınlık kazandırmış, öğretmenlik mesleğini yüceltmıştır.

Atatürk'e göre öğretmen "yetiştirici, eğitici, öğretici, yaratıcı, geliştirmesi" olmasının yanı sıra aynı zamanda "öncü, kuratıcı, kilavuzlayıcı, yenileştirici, savasçısı-derverimi, değişimsi-dönüşümcü, örnek olulca yükseltici, yüksek hizmet verici, kutsal bir görev üstlenici"dir. Bütün bunları Atatürk'ün tanımladığı öğretmenlik tam anlamıyla gerçek öğretmenliklerdir.

Atatürk'ün önderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde gerçek öğretmenlik mesleği ile Atatürk, Cumhuriyet, ulus ve çağdaşlaşma arasında doğal köklü ve simsiki bir bağ ve iç içe geçen derin bir ilişki vardır. Bu dönemde çağdaş Cumhuriyet öğretmenliği öne çıkan bir meslektir.

KAYNAK: Prof. Dr. Ali UÇAN, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fak. Öğretim Üyesi; www.meb.gov.tr





#### "Bayanlar,Baylar!

Seçkin topluluğunuzun içinde bulunmaktan doğan sevincim sonsuzdur. Türkiye Muallimler Birliği'nin Ankara'da topladığı ilk kurultayın büyük zevceyle karşıladım.

Yurdumuzun sizler gibi değerli bay ve bayan öğretmenlerinin burada toplanması, Cumhuriyet için çok verimli sonuçların doğmasına yol açacaktır.

#### Bayanlar, Baylar!

Türkiye Muallimler Birliği'nin bütün yurtta örgütlenmesini, Konya'yı olduğu gibi Van'ı da Hakkari'yi de kuruluşüne içine almasını ve her köyde üyesi bulunmasını derin bir ilgi ile bekleyeceğim.

Öğretmenler yeni nesli Cumhuriyet'in fedakar öğretmen ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz. Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır. Eserin değeri, sizin uzmanlığınız ve fedakarlığınız derecesiyle orantılı bulunacaktır. Cumhuriyet düşünce, bilgi ve beden yönünden güçlü ve yüksek seçiyeli koruyucular ister. Yeni nesli bu nitelik ve yetenekte yetiştirmek, sizin elinizdedir. Üstün ödevinizin yerine getirilmesine yüksek çabalarla kendinizi adayacağımızdan hiç kuşkm yoktur.

Ben,ulusal eğitim ve öğretimimizle ilgili görüşlerimi, çeşitli zamanlarda ve çeşitli imkanlardan yararlanarak söyledim. Gene de bu görüşlerimi birkaç sözcükte toplayarak yeniden söylemeyi yarasız görmüyorum.

#### Öğretmenler!

Erkek ve kız çocuklarımızın eşit olarak, bütün öğrenim basamaklarındaki eğitim ve öğrenimlerinin iş ilkesine dayanması önemlidir. Yurt çocukları ,her öğrenim basamağında, tutumsal alanda yapıcı, etkili ve başarılı olacak biçimde donatılmalıdır. Ulusal törelerimiz, uygarlık ilkeleriyle ve özgür düşüncelerle geliştirilmeli, güçlendirilmelidir. Bu, çok önemlidir; özellikle dikkatinizi çekerim. Korkuya dayanan ahlak, bir erdem olmadıktan başka, güvenilir de değildir.

Baylar, bu görüşümde sizin yüzde yüz benimle birlikte olduğunuzdan kuşkm yoktur. Genel eğitim ve öğretim programımız da bu ilkeleri kapsamaktadır. Gene de biliyorsunuz ki, bu görüşlerin, bu programların kesin ve açık olması, çok önemli olmakla birlikte, yararlı ve verimli olabilmesi,onların, yeterli, anlayışlı ve fedakar öğretmenlerce okullarımızda çok büyük bir özen ve çaba ile uygulanmasına bağlıdır. İşte ,özellikle sizden rica edeceğim şey budur. Sizin başarınız, Cumhuriyetin başarısı olacaktır.

Arkadaşlar, yeni Türkiye'nin birkaç ıla sığdırdığı askerlik, siyaset ve yönetim alanlarındaki devrimler, sizin; sayın öğretmenler, sizin toplumdaki ve düşünce yaşamınızda yapacağımız devrimlerdeki başarınızla gerçekleşecektir. Hiçbir zaman unutmayın ki, Cumhuriyet sizden "fikri hür, vicdani hür, ırfan hür" nesiller ister."

(Atatürk'ün 25 Ağustos 1924'te Ankara'da toplanan 1. Öğretmenler Birliği'nde yaptığı konuşma)

**Mustafa Kemal ATATÜRK**

25 Ağustos 1924

# Cin Cin


ELEKTRONİK

*Teknolojide Tam Hizmet*

## TURKCELL

EXTRA VE ABONE MERKEZLERİ

**NOKIA**  
Connecting People

 Sony Ericsson

**BENQ - SIEMENS**

YETKİLİ SERVİSİ



Sultan Cem Cd. No: 31/A  
Tel: 0332 322 11 11 (PBX) Faks: 0332 320 77 55

(TÜİK) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TUFE) TÜKETİCİ FİYATLARI AYLIK ENDEKSİ	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aylar	4.8	4.9	2.5	5.3	2.8	0.7	0.5	0.75	1.00	0.80	0.29
Ocak	3.2	3.7	1.8	1.8	2.3	0.5	0.02	0.22	0.43	1.29	0.34
Şubat	4.1	2.9	6.1	1.2	3.1	0.8	0.2	0.27	0.92	0.96	1.10
Mart	4.9	2.3	10.3	2.1	2.1	0.5	0.7	1.34	1.21	1.68	0.02
Nisan	2.9	2.2	5.1	0.6	1.6	0.3	0.9	1.88	5.0	1.49	0.84
Mayıs	3.3	0.7	3.1	0.6	0.2	-0.1	0.1	0.34	-0.24	-0.36	0.11
Haziran	3.8	2.2	2.4	1.4	0.4	0.2	-0.5	0.85	-0.73	0.58	0.25
Temmuz	4.2	2.2	2.9	2.2	0.2	0.5	0.8	-0.44	0.02	-0.24	-0.30
Ağustos	6.0	3.1	5.9	3.5	1.9	0.9	1.02	1.29	1.03	0.45	0.39
Eylül	5.7	3.3	6.1	3.3	1.4	2.2	1.7	1.27	1.81	2.60	
Ekim	4.2	3.7	4.2	2.9	1.6	1.5	1.4	1.29	1.95	0.83	
Kasım	2.5	5.9	3.2	1.6	0.9	0.4	0.4	0.23	0.22	-0.41	
Aralık											

(TÜİK) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TUFE) TÜKETİCİ FİYATLARI YILLIK ENDEKSİ	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aylar	65.9	68.9	35.9	73.2	26.4	16.2	9.2	7.93	9.93	8.17	9.50
Ocak	63.9	69.7	33.4	73.1	27.0	14.2	8.6	8.15	10.16	9.10	7.73
Şubat	63.5	67.9	37.5	65.1	29.4	11.8	7.9	8.16	10.86	9.15	7.89
Mart	63.9	66.0	48.3	52.7	29.5	10.1	8.1	8.83	10.72	9.66	6.13
Nisan	63.0	62.7	45.3	46.2	30.7	8.8	8.7	9.86	9.23	10.74	5.24
Mayıs	64.3	58.6	32.3	42.6	29.8	8.9	8.9	10.12	8.60	10.61	5.73
Haziran	65.0	58.2	45.9	41.3	27.4	9.5	7.8	11.69	6.90	12.08	5.39
Temmuz	65.4	53.2	46.5	40.2	24.9	10.0	7.9	10.26	7.39	11.77	5.33
Ağustos	64.3	49.0	47.7	37.0	23.0	9.0	7.9	10.55	7.12	11.13	5.27
Eylül	64.7	44.4	56.6	33.4	20.8	9.8	7.5	9.98	7.70	11.99	
Ekim	64.6	43.8	63.3	31.8	19.3	9.7	7.6	9.86	8.40	10.76	
Kasım	68.8	39.0	68.5	29.7	18.4	9.3	7.7	9.65	8.39	10.06	
Aralık											

(TÜİK) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TEFE) TOPTAN EŞYA FİYATLARI AYLIK ENDEKSİ	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aylar	3.6	5.8	2.3	4.2	5.6	2.6	-0.4	1.96	-0.05	0.42	0.23
Ocak	3.4	4.1	2.6	2.6	3.1	1.6	0.1	0.26	0.95	2.56	1.17
Şubat	4.0	3.1	10.1	1.9	3.2	2.1	1.2	0.25	0.97	3.17	0.29
Mart	5.3	2.4	14.4	1.8	1.8	2.6	1.2	1.94	8.00	4.50	0.65
Nisan	3.2	1.7	6.3	0.4	-0.6	-0.0	0.2	2.77	0.39	2.12	-0.05
Mayıs	1.8	0.3	2.9	1.2	-1.9	-1.0	-0.4	0.02	-0.11	0.32	0.94
Haziran	4.0	1.0	3.3	2.7	0.5	-1.5	-0.7	0.86	0.06	1.25	-0.71
Temmuz	3.3	0.9	3.5	2.1	-0.2	0.7	1.04	-0.75	0.85	-2.34	0.42
Ağustos	5.9	2.3	5.4	3.1	0.1	1.8	0.7	-0.23	1.02	-0.90	0.62
Eylül	5.2	2.1	6.7	3.1	0.6	3.2	0.6	0.45	-0.13	-0.57	
Ekim	4.1	2.4	4.2	1.6	1.7	0.7	-0.9	-0.29	0.89	-0.03	
Kasım	6.8	1.9	4.1	2.6	0.6	0.1	-0.04	-0.12	0.15	-3.54	
Aralık											

### Ayın Son Günü İtibariyle Döviz Kurları

	ABD Doları	Alman Markı	Fransız Frangı	İngiliz Sterlini
1/85	574.00	133.15	76.08	826.56
1/86	755.90	387.95	117.15	1.109.28
1/87	1.018.35	638.65	188.30	1.892.60
1/88	1.813.02	1.002.86	299.92	3.276.12
1/89	2.311.37	1.364.45	399.06	3.730.54
1/90	2.927.13	1.947.53	573.10	5.612.78
1/91	5.074.83	3.339.81	978.28	9.482.32
1/92	8.555.85	5.302.66	1.565.46	12.967.64
1/93	14.458.03	8.347.59	2.458.64	21.370.40
1/94	38.867.00	24.924.00	7.239.00	60.453.00
1/95	61.054.00	42.600.00	12.439.00	94.952.00
1/96	106.662.00	68.579.00	20.332.00	179.766.00
1/97	204.750.00	144.240.00	34.120.00	338.870.00
1/98	312.720.00	187.340.00	55.843.00	522.790.00
1/99	540.098.00	277.169.00	82.642.00	872.501.00
1/00	669.967.00	316.481.00	94.363.00	991.085.00
1/01	1.439.587.00	648.377.00	193.328.00	2.081.497.00
	ABD Doları	Euro	İsviçre Frangı	İngiliz Sterlini
1/02	1.639.745.00	1.718.945.00	1.180.579.00	2.640.243.00
1/03	1.393.278.00	1.757.480.00	1.125.526.00	2.485.862.00
1/04	1.336.300.00	1.823.300.00	1.179.600.00	2.579.300.00
2005	1.3418	1.5875	1.0188	2.3121
2005-10	1.4540	1.8460	1.1602	2.7611
11	1.4458	1.9081	1.1965	2.8564
12	1.4056	1.8515	1.5003	2.7569
2007-1	1.4135	1.8296	1.1255	2.7609
2	1.4130	1.8646	1.1540	2.7644
3	1.3801	1.8383	1.1296	2.7017
4	1.3607	1.8517	1.1239	2.7106

(TÜİK) TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TEFE) TOPTAN EŞYA FİYATLARI AYLIK ENDEKSİ	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aylar	50.0	56.4	28.3	92.0	32.6	10.8	10.7	1.96	9.37	6.44	7.90
Ocak	48.3	67.5	26.5	91.8	33.4	9.1	10.5	5.26	10.13	8.15	6.43
Şubat	48.2	66.1	35.1	77.5	35.2	7.9	11.3	4.49	10.92	10.60	3.66
Mart	50.0	61.5	50.9	58.0	35.1	8.9	10.1	4.96	9.68	14.56	-0.35
Nisan	50.0	59.2	42.3	49.3	33.7	9.5	5.5	7.66	7.14	16.53	-2.46
Mayıs	50.3	56.8	44.5	46.8	29.6	10.5	4.2	12.52	2.89	17.03	-0.86
Haziran	52.4	52.3	44.8	45.9	25.6	9.4	4.2	14.34	2.08	16.41	-3.75
Temmuz	53.7	48.9	46.9	43.9	22.7	10.5	4.3	11.32	3.72	14.67	-1.04
Ağustos	54.4	43.9	62.9	40.9	19.1	12.5	4.3	11.39	5.02	12.49	0.47
Eylül	55.2	41.4	73.8	36.1	16.1	15.4	2.5	10.94	4.41	13.29	
Ekim	58.3	39.1	81.1	32.8	16.2	14.4	1.6	11.67	5.85	12.25	
Kasım	62.9	32.7	88.6	30.8	13.9	13.8	2.6	11.58	5.94	8.11	
Aralık											

KONYA TİCARET ODASI TÜKETİCİ FİYATLARI AYLIK ENDEKSİ	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aylar	5.9	9.6	2.1	1.3	2.1	0.6	0.8	0.9	0.56	0.64	0.02
Ocak	3.4	5.1	6.2	4.1	3.9	0.5	0.6	1.5	0.64	1.33	0.57
Şubat	4.6	2.6	8.3	1.1	1.3	0.9	0.8	0.2	0.8	1.85	-0.45
Mart	6.4	3.3	8.5	2.2	1.4	0.1	0.4	0.6	1.1	1.88	0.32
Nisan	3.9	1.5	9.6	1.8	0.3	0.0	0.4	0.3	0.92	1.73	-0.50
Mayıs	4.5	2.0	4.6	1.5	1.4	1.2	0.6	1.2	1.2	1.62	0.35
Haziran	5.5	1.7	5.7	3.4	0.0	0.4	0.4	1.2	0.89	1.10	0.81
Temmuz	4.3	2.7	3.6	3.0	0.3	0.8	0.5	2.64	0.63	0.71	1.54
Ağustos	5.9	2.8	3.9	2.6	1.0	1.2	0.4	1.8	0.6	1.88	0.64
Eylül	4.4	4.5	3.7	1.8	-0.5	1.6	1.8	0.5	1.5	0.22	1.83
Ekim	4.9	1.9	6.7	1.9	0.7	0.8	0.5	0.1	0.07	0.72	
Kasım	3.9	3.6	2.1	0.8	0.2	1	0.6	1.1	0.84	0.15	
Aralık											

KONYA TİCARET ODASI TÜKETİCİ FİYATLARI YILLIK ENDEKSİ	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Aylar	61.2	79.8	38.7	82.2	27.9	10.8	9.8	7.08	11.03	11.32	13.59
Ocak	61.5	82.2	40.1	76.6	30.2	7.2	9.7	7.9	10.73	11.18	12.50
Şubat	61.9	79.5	47.3	68.4	30.1	7.1	9.5	7.2	11.1	12.38	9.95
Mart	67.5	74.8	54.3	59.1	29.6	5.5	10.1	7.3	11.5	13.47	8.49
Nisan	67.4	70.3	66.1	46.7	26.0	5.7	10.2	7.3	12.2	15.01	6.20
Mayıs	67.4	66.6	70.0	42.8	27.3	5.4	8.6	9.4	12.4	15.55	4.92
Haziran	68.3	60.8	76.0	39.2	22.2	7.2	7.9	9.8	11.2	16.14	4.44
Temmuz	67.7	58.2	77.5	38.8	19.9	5.8	8.5	11.87	8.85	15.00	5.05
Ağustos	71.5	53.9	79.6	35.6	18.2	6.6	7.8	13.0	8.7	17.14	3.80
Eylül	71.1	53.4	79.7	34.4	15.7	8.6	7.8	11.4	9.8	15.23	5.59
Ekim	71.3	48.7	86.8	28.7	14.1	9.6	7.2	11.1	10.4	15.21	
Kasım	72.5	48.2	87.9	26.9	13.2	9.4	7.2	11.7	9.60	14.45	
Aralık											

	ABD Doları	Euro	İsviçre Frangı	İngiliz Sterlini
5	1.3166	1.7705	1.0727	2.6012
6	1.3046	1.7585	1.0599	2.6126
7	1.2746	1.7473	1.0562	2.5880
8	1.2914	1.7658	1.0707	2.6055
9	1.2048	1.7086	1.0277	2.4439
10	1.1715	1.6925	1.0088	2.4273
11	1.1715	1.7295	1.0444	2.4209
12	1.1593	1.7060	1.0284	2.3215
2008-1	1.1680	1.7357	1.0785	2.3225
2	1.1600	1.7008	1.1351	2.3621
3	1.1600	1.6808	1.1351	2.3934
4	1.3064	2.0643	1.3121	2.5272
5	1.2849	1.9994	1.2364	2.3800
6	1.2067	1.8708	1.1562	2.4283
7	1.2186	1.9248	1.1024	2.2898
8	1.1564	1.8055	1.0689	2.1482
9	1.1746	1.7914	1.1301	2.2631
10	1.2316	1.7978	1.1301	



*Mehmet Özkendirci Çiziyor...*

mozkendirci@selscuk.edu.tr

AB (Atatürk'ü koruma yasası demokratikleşmesine engel) dedi.





# KONYA METRO TURİZM

'Taşıdığımız önemin farkındayız'

*Konuğumuzsunuz...*

0332 **265 00 40** 10 hat

[www.metroturizm.com.tr](http://www.metroturizm.com.tr)



**Kesintisiz  
İnternet**

**Uydu  
yayını**



**444 34 55**